

II

(Akty o charakterze nieustawodawczym)

DECYZJE

DECYZJA KOMISJI (UE) 2015/454

z dnia 9 lipca 2014 r.

w sprawie pomocy państwa SA.34823 (2012/C), SA.36004 (2013/NN), SA.37965 (2013/N), SA.37966 (2013/N), SA.37967 (2013/N) wdrożonej przez Grecję na rzecz Alpha Bank Group związanej z:

- dokapitalizowaniem i restrukturyzacją Alpha Bank SA,
- restrukturyzacją i uporządkowaną likwidacją Banku Spółdzielczego Macedonii Zachodniej przez zlecenie rozrachunku na rzecz Alpha Bank SA,
- restrukturyzacją i uporządkowaną likwidacją Banku Spółdzielczego Ewii przez zlecenie rozrachunku na rzecz Alpha Bank SA,
- restrukturyzacją i uporządkowaną likwidacją Banku Spółdzielczego Dodekanezu przez zlecenie rozrachunku na rzecz Alpha Bank SA

(notyfikowana jako dokument nr C(2014) 4662)

(Jedynie tekst w języku angielskim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 108 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu państw członkowskich i innych zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanymi artykułami,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. PROCEDURA

1.1. PROCEDURA DOTYCZĄCA ALPHA BANK

- (1) Decyzją z dnia 19 listopada 2008 r. Komisja zatwierdziła program zatytułowany „Środki wsparcia na rzecz instytucji kredytowych w Grecji” („program wsparcia na rzecz greckich banków”), opracowany w celu zapewnienia stabilności greckiego systemu finansowego. Program wsparcia na rzecz greckich banków pozwala na przyznanie pomocy w ramach trzech środków składowych: dokapitalizowania, gwarancji i rządowej pożyczki obligacyjnej⁽¹⁾. W maju 2009 r. Grecja dokapitalizowała Alpha Bank Group („bank”) w ramach środka dokapitalizowania.
- (2) W motywie 14 decyzji z dnia 19 listopada 2008 r. wskazuje się, że w odniesieniu do beneficjentów środka dokapitalizowania Komisji zostanie zgłoszony plan restrukturyzacji.
- (3) Dnia 2 sierpnia 2010 r. władze greckie przedłożyły Komisji plan restrukturyzacji w odniesieniu do banku. Komisja zarejestrowała ten plan i jego późniejsze aktualizacje oraz dodatkowe informacje przedłożone przez władze greckie jako sprawę SA.30342 (PN 26/2010), a następnie sprawę SA.32786 (2011/PN).

⁽¹⁾ Decyzja Komisji z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie pomocy państwa N 560/2008 „Środki wsparcia na rzecz instytucji kredytowych w Grecji” (Dz.U. C 125 z 5.6.2009, s. 6). Sprawie nadano numer SA.26678 (N 560/2008). Program ten następnie przedłużono i zmieniono, jak opisano w przypisie 2.

- (4) Bank wielokrotnie korzystał z gwarancji państwowych dotyczących instrumentów dłużnych i z rządowych pożyczek obligacyjnych w ramach programu wsparcia na rzecz greckich banków ⁽²⁾. Skorzystał także z awaryjnego wsparcia płynnościowego gwarantowanego przez państwo.
- (5) Dnia 20 kwietnia 2012 r. grecki fundusz stabilności finansowej (Hellenic Financial Stability Fund, „HFSF”) udzielił bankowi pisemnego zobowiązania dotyczącego udziału w planowanym podwyższeniu kapitału podstawowego banku. Dnia 28 maja 2012 r. HFSF przyznał bankowi dokapitalizowanie pomostowe w wysokości 1 900 mln EUR („pierwsze dokapitalizowanie pomostowe”).
- (6) W maju 2012 r. władze greckie zgłosiły Komisji pisemne zobowiązanie, które bank otrzymał od HFSF. W związku z tym, że środek został już wdrożony, Komisja zarejestrowała go jako pomoc niezgłoszoną (sprawa SA.34823 (2012/NN)).
- (7) Decyzją z dnia 27 lipca 2012 r. Komisja wszczęła formalne postępowanie wyjaśniające dotyczące pierwszego dokapitalizowania pomostowego („decyzja o wszczęciu postępowania w sprawie Alpha Bank”) ⁽³⁾.
- (8) Dnia 12 października 2012 r. HFSF udzielił bankowi swojej zgody na nabycie Emporiki Bank od Crédit Agricole SA („Crédit Agricole”). Dnia 16 października 2012 r. Crédit Agricole i bank podpisały umowę o zakupie udziałów.
- (9) Przed tą datą władze greckie poinformowały służby Komisji o przebiegu tego procesu i warunkach możliwego nabycia Emporiki Bank.
- (10) Dnia 23 listopada 2012 r. służby Komisji wysłały pismo do władz greckich, w którym przedstawiły swoją wstępną ocenę nabycia.
- (11) W grudniu 2012 r. HFSF przyznał bankowi drugie dokapitalizowanie pomostowe w wysokości 1 042 mln EUR („drugie dokapitalizowanie pomostowe”). Dnia 21 grudnia 2012 r. HFSF udzielił bankowi pisemnego zobowiązania dotyczącego swojego udziału w podwyższeniu kapitału podstawowego banku i w emitowanych instrumentach kapitału zamiennego na całkowitą kwotę 1 629 mln EUR ⁽⁴⁾. Dnia 27 grudnia 2012 r. władze greckie zgłosiły powyższe środki do Komisji ⁽⁵⁾.

⁽²⁾ Dnia 2 września 2009 r. Grecja zgłosiła szereg zmian środków wsparcia i ich przedłużenie do dnia 31 grudnia 2009 r., co zostało zatwierdzone dnia 18 września 2009 r. (zob. decyzja Komisji z dnia 18 września 2009 r. w sprawie pomocy państwa N 504/2009 „Przedłużenie i zmiana środków wsparcia na rzecz instytucji kredytowych w Grecji”; Dz.U. C 264 z 6.11.2009, s. 5). Dnia 25 stycznia 2010 r. Komisja zatwierdziła drugie przedłużenie środków wsparcia do dnia 30 czerwca 2010 r. (zob. decyzja Komisji z dnia 25 stycznia 2010 r. w sprawie pomocy państwa N 690/2009 „Przedłużenie środków wsparcia na rzecz instytucji kredytowych w Grecji”; Dz.U. C 57 z 9.3.2010, s. 6). Dnia 30 czerwca 2010 r. Komisja zatwierdziła szereg zmian w środkach wsparcia i ich przedłużenie do dnia 31 grudnia 2010 r. (zob. decyzja Komisji z dnia 30 czerwca 2010 r. w sprawie pomocy państwa N 260/2010 „Przedłużenie środków wsparcia na rzecz instytucji kredytowych w Grecji”; Dz.U. C 238 z 3.9.2010, s. 3). Dnia 21 grudnia 2010 r. Komisja zatwierdziła przedłużenie środków wsparcia do dnia 30 czerwca 2010 r. (zob. decyzja Komisji z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie pomocy państwa SA.31998 (2010/N) „Czwarte przedłużenie środków wsparcia na rzecz instytucji kredytowych w Grecji”; Dz.U. C 53 z 19.2.2011, s. 2). Dnia 4 kwietnia 2011 r. Komisja zatwierdziła zmianę (zob. decyzja Komisji z dnia 4 kwietnia 2011 r. w sprawie pomocy państwa SA.32767 (2011/N) „Zmiana w środkach wsparcia na rzecz instytucji kredytowych w Grecji”; Dz.U. C 164 z 2.6.2011, s. 8). Dnia 27 czerwca 2011 r. Komisja zatwierdziła przedłużenie środków wsparcia do dnia 31 grudnia 2011 r. (zob. decyzja Komisji z dnia 27 czerwca 2011 r. w sprawie pomocy państwa SA.33153 (2011/N) „Piąte przedłużenie środków wsparcia na rzecz instytucji kredytowych w Grecji”; Dz.U. C 274 z 17.9.2011, s. 6). Dnia 6 lutego 2012 r. Komisja zatwierdziła przedłużenie środków wsparcia do dnia 30 czerwca 2012 r. (zob. decyzja Komisji z dnia 6 lutego 2012 r. w sprawie pomocy państwa SA.34149 (2011/N) „Szóste przedłużenie środków wsparcia na rzecz instytucji kredytowych w Grecji”; Dz.U. C 101 z 4.4.2012, s. 2). Dnia 6 lipca 2012 r. Komisja zatwierdziła przedłużenie środków wsparcia do dnia 31 grudnia 2012 r. (zob. decyzja Komisji z dnia 6 lipca 2012 r. w sprawie pomocy państwa SA.35002 (2012/N) – Grecja „Przedłużenie środków wsparcia na rzecz instytucji kredytowych w Grecji”; Dz.U. C 77 z 15.3.2013, s. 14). Dnia 22 stycznia 2013 r. Komisja zatwierdziła przedłużenie programu gwarancji i programu pożyczek obligacyjnych do dnia 30 czerwca 2013 r. (zob. decyzja Komisji z dnia 22 stycznia 2013 r. w sprawie pomocy państwa SA.35999 (2012/N) – Grecja „Przedłużenie programu gwarancji i programu pożyczek obligacyjnych dla instytucji kredytowych w Grecji”; Dz.U. C 162 z 7.6.2013, s. 6). Dnia 25 lipca 2013 r. Komisja zatwierdziła przedłużenie programu gwarancji i programu pożyczek obligacyjnych do dnia 31 grudnia 2013 r. (zob. decyzja Komisji z dnia 25 lipca 2013 r. w sprawie pomocy państwa SA.36956 (2013/N) – Grecja „Przedłużenie programu gwarancji i programu pożyczek obligacyjnych dla instytucji kredytowych w Grecji”; Dz.U. C 141 z 9.5.2014, s. 3). Dnia 14 stycznia 2014 r. Komisja zatwierdziła przedłużenie programu gwarancji i programu pożyczek obligacyjnych do dnia 30 czerwca 2014 r. (zob. decyzja Komisji z dnia 14 stycznia 2014 r. w sprawie pomocy państwa sprawa SA.37958 (2013/N) – Grecja „Przedłużenie programu gwarancji i programu pożyczek obligacyjnych dla instytucji kredytowych w Grecji”, dotychczas nieopublikowana).

⁽³⁾ Zob. decyzja Komisji z dnia 27 lipca 2012 r. w sprawie pomocy państwa SA.34823 (2012/C) (ex 2012 NN), „Dokapitalizowanie Alpha Bank w ramach greckiego funduszu stabilności finansowej, Hellenic Financial Stability Fund” (Dz.U. C 357 z 20.11.2012, s. 36).

⁽⁴⁾ Komunikat prasowy HFSF z dnia 24 grudnia 2012 r. dostępny w internecie pod adresem: http://www.hfsf.gr/files/press_release_20121224_en.pdf

⁽⁵⁾ Komisja zarejestrowała te środki jako sprawę SA.36004 (2013/NN).

- (12) W maju 2013 r. bank ogłosił skuteczne zakończenie emisji praw poboru o wartości 457,1 mln EUR i przydział wszystkich akcji zaferowanych w ramach dodatkowej oferty na rynku niepublicznym o wartości 92,9 mln EUR. Dnia 3 czerwca 2013 r. HFSH dokonał konwersji pierwszego i drugiego dokapitalizowania pomostowego na kapitał własny oraz dokonał na rzecz banku zastrzyku kapitałowego w dodatkowej kwocie 1 079 mln EUR („dokapitalizowanie z wiosny 2013 r.”).
- (13) Dnia 19 grudnia 2013 r. władze greckie przedłożyły Komisji informację dotyczącą warunków dokapitalizowania z wiosny 2013 r.
- (14) Dnia 12 czerwca 2014 r. władze greckie przedłożyły Komisji końcowy plan restrukturyzacji banku („plan restrukturyzacji”). Tego samego dnia przedstawiły informację o gwarantowanym przez państwo awaryjnym wsparciu płynnościowym. Wskazały, że mają zamiar nadal udzielać bankowi pomocy na utrzymanie płynności finansowej oraz gwarancji państwowych w odniesieniu do instrumentów dłużnych oraz rządowych pożyczek obligacyjnych w ramach programu wsparcia na rzecz greckich banków ⁽⁶⁾.
- (15) Komisja odbyła szereg spotkań i telekonferencji oraz uczestniczyła w wymianie korespondencji elektronicznej z przedstawicielami władz greckich i banku.
- (16) Grecja zgadza się, aby – w drodze wyjątku – niniejszą decyzję przyjęto wyłącznie w języku angielskim.

1.2. PROCEDURA DOTYCZĄCA WSPARCIA ZE STRONY PAŃSTWA PRYZNANEGO NA RZECZ TRZECH BANKÓW SPÓŁDZIELCZYCH

- (17) Dnia 3 grudnia 2013 r. Grecja poinformowała Komisję o przewidywanej restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji trzech banków spółdzielczych („trzy banki spółdzielcze”), tj. Banku Spółdzielczego Dodekanazu („Dodecanese Bank”), Banku Spółdzielczego Ewii („Evia Bank”) i Banku Spółdzielczego Macedonii Zachodniej („Western Macedonia Bank”).
- (18) Dnia 4 grudnia 2013 r. służby Komisji zwróciły się do Grecji o przedłożenie informacji dotyczących przewidywanej restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji trzech banków spółdzielczych.
- (19) Dnia 5 grudnia 2013 r. Grecja przedłożyła służbom Komisji wymagane informacje.
- (20) Dnia 8 grudnia 2013 r. narodowy bank Grecji przystąpił do restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji trzech banków spółdzielczych i przekazania wybranych zobowiązań trzech banków spółdzielczych do banku.
- (21) Dnia 17 grudnia 2013 r. Grecja zgłosiła wsparcie ze strony państwa przyznane w ramach restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji trzech banków spółdzielczych.

2. OPIS

2.1. BANK I JEGO TRUDNOŚCI

2.1.1. Ogólna sytuacja greckiego sektora bankowego

- (22) Jak pokazano w tabeli 1, realny produkt krajowy brutto („PKB”) Grecji spadł o 20 % w okresie 2008–2012. W związku z tym greckie banki odnotowały szybki wzrost współczynnika niewykonania zobowiązania w przypadku kredytów udzielonych greckim gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom ⁽⁷⁾. Sytuacja ta miała negatywny wpływ na korzyści z aktywów uzyskiwane przez greckie banki i doprowadziła do powstania potrzeb kapitałowych.

Tabela 1

Realny wzrost PKB Grecji, 2008–2013

Grecja	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Realny wzrost PKB, %	– 0,2	– 3,1	– 4,9	– 7,1	– 7,0	– 3,9

Źródło:

Eurostat, dane dostępne w internecie pod adresem: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tec00115>

⁽⁶⁾ Zgłoszenie zostało zarejestrowane pod numerem sprawy SA.34823 (2012/C) (ex 2012 NN).

⁽⁷⁾ Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Gospodarczych i Finansowych. „Drugi program dostosowań gospodarczych dla Grecji – marzec 2012” (*The Second Economic Adjustment Programme for Greece - March 2012*), s. 17, dostępny w internecie pod adresem: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/occasional_paper/2012/pdf/ocp94_en.pdf

- (23) Ponadto w lutym 2012 r. Grecja wdrożyła program wymiany obligacji w sektorze prywatnym, znany jako program udziału sektora prywatnego. W program udziału sektora prywatnego zaangażowane były greckie banki; w trakcie tego programu rząd grecki zaoferował obecnym prywatnym obligatariuszom nowe papiery wartościowe (w tym greckie obligacje skarbowe (GGBs), papiery wartościowe powiązane z PKB i noty obciążeniowe programu udziału sektora prywatnego wyemitowane przez Europejski Instrument Stabilności Finansowej („EFSF”)) w zamian za istniejące greckie obligacje skarbowe z nominalnym dyskontem na poziomie 53,5 % i dłuższymi okresami zapadalności ⁽⁸⁾. Władze greckie ogłosiły wyniki tej wymiany obligacji dnia 9 marca 2012 r. ⁽⁹⁾. Wymiana spowodowała znaczne straty dla obligatariuszy (które w odniesieniu do banków greckich narodowy bank Grecji oszacował średnio na poziomie 78 % bazowej wartości nominalnej starych greckich obligacji skarbowych) i potrzeby kapitałowe, które zostały wstecznie zaksięgowane w sprawozdaniach finansowych greckich banków za 2011 r.

Tabela 2

Całkowite straty głównych banków greckich w związku z programem udziału sektora prywatnego (w mln EUR)

Banki	Bazowa wartość nominalna Bazowa wartość nominalna greckich obligacji skarbowych (1)	Bazowa wartość nominalna pożyczek państwowych (2)	Całkowita bazowa wartość nominalna (3) = (1) + (2)	Strata greckich obligacji skarbowych w programie udziału sektora prywatnego (4)	Strata dotycząca pożyczek państwowych w związku z udziałem sektora prywatnego (5)	Całkowite straty związane z udziałem sektora prywatnego (6) = (4) + (5)	Całkowite straty związane z udziałem sektora prywatnego /kapitał podstawowy Tier 1 ⁽¹⁾ (grudzień 2011 r.) (%)	Całkowite straty związane z udziałem sektora prywatnego /aktywa razem (grudzień 2011 r.) (%)
NBG	13 748	1 001	14 749	10 985	751	11 735	161,0 %	11,0 %
Eurobank	7 001	335	7 336	5 517	264	5 781	164,5 %	7,5 %
Alpha	3 898	2 145	6 043	3 087	1 699	4 786	105,7 %	8,1 %
Piraeus	7 063	280	7 343	5 686	225	5 911	226,0 %	12,0 %
Emporiki	351	415	766	270	320	590	40,3 %	2,7 %

Źródło: Bank of Greece, *Report on the Recapitalisation and the Restructuring of the Greek Banking Sector*, grudzień 2012, s. 14.

⁽¹⁾ Współczynnik kapitałowy kapitału podstawowego Tier 1 banku jest jednym z regulacyjnych współczynników kapitałowych obserwowanych przez organ nadzoru bankowego w ramach dyrektywy w sprawie wymogów kapitałowych.

- (24) W związku z tym, że greckie banki doświadczyły znaczących niedoborów kapitału w wyniku programu udziału sektora prywatnego i trwającej recesji, na podstawie protokołu dotyczącego polityki gospodarczej i finansowej zawartego w ramach drugiego programu dostosowawczego dla Grecji przez rząd grecki, Unię Europejską, Międzynarodowy Fundusz Walutowy („MFW”) i Europejski Bank Centralny (EBC) dnia 11 marca 2012 r. udostępniono fundusze na dokapitalizowanie tych banków. Władze greckie oszacowały całkowite zapotrzebowanie banków na dokapitalizowanie oraz koszty restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji finansowane w ramach tego programu na kwotę 50 mld EUR ⁽¹⁰⁾. Kwota ta została oszacowana na podstawie testu warunków skrajnych przeprowadzonego przez narodowy bank Grecji w odniesieniu do okresu rozpoczynającego się w grudniu 2011 r. i kończącego się w grudniu 2014 r. („test warunków skrajnych z 2012 r.”), który opierał się na prognozie strat kredytowych wykonanej przez Blackrock ⁽¹¹⁾. Fundusze na dokapitalizowanie greckich banków są dostępne poprzez HFSF. Tabela 3 przedstawia podsumowanie obliczeń dotyczących potrzeb kapitałowych głównych banków greckich wynikających z testu warunków skrajnych przeprowadzonego w 2012 r.

⁽⁸⁾ Zob. sekcja II „The restructuring of the Greek Sovereign Debt”, w: *Report on the Recapitalisation and Restructuring of the Greek Banking Sector*, Bank of Greece, grudzień 2012, dostępnym w internecie pod adresem: http://www.bankofgreece.gr/BogEkdoseis/Report_on_the_recapitalisation_and_restructuring.pdf

⁽⁹⁾ Komunikat prasowy Ministerstwa Finansów z dnia 9 marca 2012 r. dostępny w internecie pod adresem: <http://www.pdma.gr/attachments/article/80/9%20MARCH%202012%20-%20RESULTS.pdf>

⁽¹⁰⁾ Zob. przypis 7, s. 106.

⁽¹¹⁾ Zob. przypis 8.

Tabela 3

Test warunków skrajnych z 2012 r.: Potrzeby kapitałowe głównych banków greckich (w mln EUR)

Banki	Referencyjny kapitał podstawowy Tier 1 (grudzień 2011 r.) (1)	Całkowite straty związane z udziałem sektora prywatnego (grudzień 2011 r.) (2)	Rezerwy związane z udziałem sektora prywatnego (czerwiec 2011 r.) (3)	Skumulowane straty brutto Prognozy ryzyka kredytowego (4)	Rezerwa na straty kredytowe (grudzień 2011 r.) (5)	Generowanie kapitału wewnętrznego (6)	Docelowy kapitał podstawowy Tier 1 (grudzień 2014 r.) (7)	Potrzeby kapitałowe (8) = (7) - [(1) + (2) + (3) + (4) + (5) + (6)]
NBG	7 287	- 11 735	1 646	- 8 366	5 390	4 681	8 657	9 756
Eurobank	3 515	- 5 781	830	- 8 226	3 514	2 904	2 595	5 839
Alpha	4 526	- 4 786	673	- 8 493	3 115	2 428	2 033	4 571
Piraeus	2 615	- 5 911	1 005	- 6 281	2 565	1 080	2 408	7 335
Emporiki	1 462	- 590	71	- 6 351	3 969	114	1 151	2 475
Postbank (TT Bank)	557	- 3 444	566	- 1 482	1 284	- 315	903	3 737

Źródło: Bank of Greece, *Report on the Recapitalisation and the Restructuring of the Greek Banking Sector*, grudzień 2012, s. 8

- (25) Zgodnie z protokołem dotyczącym polityki gospodarczej i finansowej „banki, które przedstawia rentowne plany pozyskania kapitału, uzyskają możliwość ubiegania się o publiczne wsparcie i otrzymania go w sposób pozwalający na utrzymanie zachęt dla sektora prywatnego do dokonywania zastrzyków kapitałowych, a tym samym na zminimalizowanie obciążenia podatników”⁽¹²⁾. Narodowy bank Grecji uznał, że tylko cztery największe banki (Eurobank, National Bank of Greece, Piraeus Bank i Alpha Bank) przedstawiły rentowne plany pozyskania kapitału⁽¹³⁾. Otrzymały one pierwsze dokapitalizowanie pomostowe z HFSF w maju 2012 r.
- (26) W związku z recesją i niepewnością polityczną wartość depozytów krajowych w bankach greckich zmniejszyła się w sumie o 37 % od końca 2009 r. i do czerwca 2012 r. Banki te musiały płacić wyższe stopy procentowe, aby zatrzymać depozyty. Koszty depozytów zwiększyły się, powodując zmniejszenie marży odsetkowej netto tych banków. Ponieważ banki greckie zostały pozbawione dostępu do rynków finansowania międzybankowego, stały się całkowicie zależne od finansowania w ramach Eurosystemu⁽¹⁴⁾, którego coraz większa część była udzielana przez narodowy bank Grecji w formie gwarantowanego przez państwo awaryjnego wsparcia płynnościowego.
- (27) Dnia 3 grudnia 2012 r. Grecja rozpoczęła program wykupu nowych greckich obligacji skarbowych otrzymanych przez inwestorów w ramach programu udziału sektora prywatnego po cenach wynoszących od 30,2 % do 40,1 % ich wartości nominalnej⁽¹⁵⁾. Greckie banki wzięły udział w tym programie wykupu, w wyniku czego zrealizowały się dalsze straty w ich bilansach, ponieważ większość straty księgowej (tj. różnica między wartością rynkową a wartością nominalną) zaksięgowanej na tych nowych greckich obligacjach skarbowych w czasie trwania programu udziału sektora prywatnego stała się ostateczna i nieodwracalna⁽¹⁶⁾.
- (28) W grudniu 2012 r. cztery największe banki greckie otrzymały drugie dokapitalizowanie pomostowe z HFSF.
- (29) Wiosną 2013 r. dokonano konwersji dokapitalizowania pomostowego czterech banków na trwałe dokapitalizowanie w akcjach zwykłych, przy czym HFSF objął ponad 80 % udziału w każdym z czterech banków. W przypadku banków, którym udało się uzyskać wcześniej określoną kwotę prywatnego kapitału (bank, Piraeus Bank SA i National Bank of Greece SA), HFSF otrzymał akcje bez prawa głosu, a inwestorom prywatnym przyznano warranty na akcje HFSF.

⁽¹²⁾ Zob. przypis 7, s. 104.

⁽¹³⁾ Zob. przypis 8.

⁽¹⁴⁾ Europejski Bank Centralny i krajowe banki centralne razem tworzą Eurosystem, który stanowi system banków centralnych strefy euro.

⁽¹⁵⁾ Komunikat prasowy Ministerstwa Finansów z dnia 3 grudnia 2012 r. dostępny w internecie pod adresem: <http://www.pdma.gr/attachments/article/248/Press%20Release%20-%20December%2003.pdf>

Ten wykup własnego długu po cenie dużo niższej niż wartość nominalna doprowadził do znacznej redukcji długu Grecji.

⁽¹⁶⁾ W przypadku gdyby wykup taki nie miał miejsca, wartość rynkowa tych greckich obligacji skarbowych mogłaby wzrosnąć w zależności od zmian innych parametrów rynku, takich jak stopy procentowe i prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązań Grecji.

- (30) W lipcu 2013 r. narodowy bank Grecji zlecił przeprowadzenie przez doradcę zewnętrznego badania diagnostycznego portfeli kredytowych wszystkich greckich banków. Doradca ten przeprowadził prognozy straty kredytowej w odniesieniu do wszystkich krajowych portfeli kredytowych w greckich bankach oraz kredytów obciążonych greckim ryzykiem w zagranicznych oddziałach i spółkach zależnych w horyzoncie trzech i pół roku i całego okresu kredytowania. Analiza dostarczyła prognozy straty kredytowej w ramach dwóch scenariuszy makroekonomicznych – podstawowego i niekorzystnego. Prognozy straty kredytowej dla zagranicznych portfeli kredytowych zostały oszacowane przez narodowy bank Grecji z wykorzystaniem niektórych danych dostarczonych przez doradcę.
- (31) Na podstawie dokonanej przez doradcę oceny prognoz straty kredytowej jesienią 2013 r. narodowy bank Grecji rozpoczął nowy test warunków skrajnych („test warunków skrajnych z 2013 r.”), aby ocenić stabilność pozycji kapitałowej greckich banków zarówno w scenariuszu podstawowym, jak i w scenariuszu niekorzystnym. Narodowy bank Grecji przeprowadził ocenę potrzeb kapitałowych, korzystając z pomocy technicznej drugiego doradcy.
- (32) Główne komponenty oceny potrzeb kapitałowych w ramach testu warunków skrajnych z 2013 r. obejmowały (i) prognozy straty kredytowej⁽¹⁷⁾ dla portfeli kredytowych banków na zasadzie skonsolidowanej w odniesieniu do ryzyka greckiego i zagranicznego w ujęciu pomniejszonym o istniejące rezerwy na ryzyko kredytowe; oraz (ii) szacunkową zyskowność operacyjną banków w okresie od czerwca 2013 r. do grudnia 2016 r. w oparciu o zachowawczą korektę planów restrukturyzacji, która została przedłożona narodowemu bankowi Grecji w czwartym kwartale 2013 r. Tabela 4 przedstawia podsumowanie obliczeń dotyczących potrzeb kapitałowych głównych banków greckich na podstawie scenariusza podstawowego testu warunków skrajnych z 2013 r.

Tabela 4

Test warunków skrajnych z 2013 r.: Potrzeby kapitałowe głównych banków greckich w scenariuszu podstawowym (w mln EUR)

Banki	Referencyjny kapitał podstawowy Tier 1 (czerwiec 2013 r.) (1)	Rezerwa na straty kredytowe (czerwiec 2013 r.) (2)	Prognozy straty kredytowej w odniesieniu do ryzyka greckiego (3)	Prognozy straty kredytowej w odniesieniu do ryzyka zagranicznego (1) (4)	Generowanie kapitału wewnętrznego (5)	Referencyjny kapitał podstawowy Tier 1 w teście warunków skrajnych (grudzień 2016 r.) (6)	Potrzeby kapitałowe (7) = (6) - (1) - (2) - (3) - (4) - (5)
NBG (2)	4 821	8 134	- 8 745	- 3 100	1 451	4 743	2 183
Euro-bank (3)	2 228	7 000	- 9 519	- 1 628	2 106	3 133	2 945
Alpha	7 380	10 416	- 14 720	- 2 936	4 047	4 450	262
Piraeus	8 294	12 362	- 16 132	- 2 342	2 658	5 265	425
Attica	225	403	- 888	0	106	243	397
Panellinia	61	66	- 237	0	- 26	31	169

Źródło: Bank of Greece, 2013 *Stress Test of the Greek Banking Sector*, marzec 2014, s. 42.

(1) Wpływ prognoz straty kredytowej w odniesieniu do ryzyka zagranicznego obliczono po opodatkowaniu za granicą i z uwzględnieniem zobowiązań związanych ze zbyciem, które zostały wówczas przedstawione Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji.

(2) Rezerwy na straty kredytowe NBG na dzień 30 czerwca 2013 r. z uwzględnieniem pro forma rezerw First Business Bank i Probank.

(3) Rezerwy na straty kredytowe Eurobanku na dzień 30 czerwca 2013 r. z uwzględnieniem pro forma rezerw New Hellenic Postbank i New Proton Bank, które zostały nabyte w sierpniu 2013 r.

- (33) Dnia 6 marca 2014 r. narodowy bank Grecji przedstawił wyniki testu warunków skrajnych z 2013 r. i zwrócił się do banków o przedłożenie ich planów pozyskania kapitału do połowy kwietnia 2014 r. w celu pokrycia potrzeb kapitałowych w scenariuszu podstawowym.
- (34) Od końca marca 2013 r. do początku maja 2014 r. banki dokonały podwyższeń kapitału.

⁽¹⁷⁾ W tym przewidywana strata z nowych kredytów udzielonych w Grecji w okresie od czerwca 2013 r. do grudnia 2016 r.

2.1.2. Beneficjent

- (35) Bank świadczy uniwersalne usługi bankowe, głównie w Grecji oraz Europie Południowo-Wschodniej (na Cyprze, w Rumunii, Bułgarii, Serbii, Albanii i byłej jugosłowiańskiej republice Macedonii (FYROM)), a także w Zjednoczonym Królestwie. Oferuje pełny zakres produktów i usług bankowych i finansowych dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw. Prowadzi działalność w zakresie bankowości detalicznej, korporacyjnej i prywatnej, zarządzania aktywami, zasobów finansowych i bankowości inwestycyjnej. Bank ma siedzibę w Grecji, a jego akcje są notowane na giełdzie papierów wartościowych w Atenach. Całkowita liczba pracowników zatrudnionych w banku na dzień 30 września 2012 r. wynosiła 17 119 osób, z których około jedna trzecia była zatrudniona w Europie Południowo-Wschodniej i Zjednoczonym Królestwie, zaś pozostałe dwie trzecie były zatrudnione w Grecji⁽¹⁸⁾.
- (36) Bank uczestniczył w programie udziału sektora prywatnego, wymieniając greckie obligacje skarbowe i pożyczki państwowe o wartości nominalnej 6 043 mln EUR. Jego całkowite obciążenie związane z udziałem sektora prywatnego wyniosło około 4 786 mln EUR przed opodatkowaniem i zostało w całości zaksięgowane w księgach rachunkowych za 2011 r.⁽¹⁹⁾ Podczas programu wykupu w grudniu 2012 r. bank sprzedał nowe greckie obligacje skarbowe, które otrzymał w ramach programu udziału sektora prywatnego ze znacznym dyskontem w stosunku do wartości nominalnej. W wyniku sprzedaży zrealizowały się jego straty na nowych greckich obligacjach skarbowych.
- (37) Główne dane finansowe banku na grudzień 2010 r., grudzień 2011 r., grudzień 2012 r. i grudzień 2013 r. (dane skonsolidowane) przedstawiono w tabeli 5.

Tabela 5

Główne dane finansowe Alpha Bank – 2010 r., 2011 r., 2012 r. i 2013 r.

Zysk i strata (mln EUR)	2010	2011	2012	Pro forma 2012 (w tym Emporiki)	2013 (w tym Emporiki)
Przychody operacyjne ogółem	1 819	1 784	1 397	1 755	1 658
Koszty operacyjne ogółem	2 249	2 283	1 506	1 826	2 344
Dochód przed odpisem na rezerwy	– 1 148	– 1 096	– 1 179	– 1 746	– 1 426
Straty z tytułu ryzyka kredytowego	1 101	1 187	327	80	918
Odpisy aktualizujące na pokrycie ryzyka kredytowego	– 885	– 1 130	– 1 669	– 2 802	– 1 923
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości greckich obligacji skarbowych i kredyty kwalifikowalne do programu udziału sektora prywatnego	—	– 4 789	—	—	—
Ujemna wartość firmy					3 283
Zysk/strata netto	86	– 3 810	– 1 086	nd.	2 922
Wybrane dane ilościowe (mln EUR)	2010	2011	2012	Pro forma 2012 (w tym Emporiki)	2013 (w tym Emporiki)
Wartość kredytów i zaliczek na rzecz klientów ogółem (netto)	49 305	44 876	40 495	55 459	51 678
Depozyty	38 293	29 399	28 451	41 348	42 485
Aktywa razem	66 798	59 148	58 357	76 518	73 697

⁽¹⁸⁾ http://www.alpha.gr/files/investorrelations/IFRS_Alphagroup_Q3_2013_en.pdf⁽¹⁹⁾ Zob. tabela 2.

Wybrane dane ilościowe (mln EUR)	2010	2011	2012	Pro forma 2012 (w tym Emporiki)	2013 (w tym Emporiki)
Kapitał własny razem ⁽¹⁾	5 784	1 966	773	3 423	8 312

Źródła: 2013: http://www.alpha.gr/files/investorrelations/Deltio_Typou_20140310EN.pdf

Pro forma 2012 r.: Plan restrukturyzacji Alpha Bank, czerwiec 2014 r., s. 24

2012 i 2011: Wyniki finansowe 2012 – Consolidated financial statements: http://www.alpha.gr/files/investorrelations/IFRS_Alphagroup_FY_2012_en.pdf

2010: Wyniki finansowe 2011 – Consolidated financial statements: http://www.alpha.gr/files/investorrelations/IFRS_Alphagroup_FY_2011_en.pdf

⁽¹⁾ Podane kwoty kapitału własnego w przypadku lat 2010, 2011 i 2012 uwzględniają akcje uprzywilejowane o wartości 940 mln EUR otrzymane od Grecji w 2009 r.; w odniesieniu do 2012 r. kwoty te nie uwzględniają dwukrotnego dokapitalizowania pomostowego, które bank otrzymał w 2012 r. w kwocie 2 942 mln EUR. Kwota kapitału własnego w 2013 r. obejmuje pełne dokapitalizowanie przez HFSF i dokapitalizowanie oparte na środkach prywatnych z lat 2012 i 2013, które wyniosło ogółem 4 571 mln EUR.

- (38) Tabela 5 pokazuje, że oprócz ogromnych strat, zaksięgowanych w 2011 r. w związku z programem udziału sektora prywatnego (4 786 mln EUR ⁽²⁰⁾), bank ucierpiał z powodu spadku dochodów (między innymi z powodu wyższych kosztów depozytów) oraz wysokich i stale zwiększających się odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości portfeli kredytowych w Grecji i za granicą. Poziom płynności banku pogorszył się znacznie z powodu odpływu depozytów, a dnia 31 grudnia 2011 r. ⁽²¹⁾ relacja kredytów do depozytów osiągnęła poziom 152 %, zaś 34 % bilansu banku w tym czasie było finansowane przez Eurosystem ⁽²²⁾.
- (39) Na podstawie testu warunków skrajnych z 2013 r. narodowy bank Grecji oszacował potrzeby kapitałowe banku na kwotę 262 mln EUR w scenariuszu podstawowym.
- (40) W marcu 2014 r. bank przystąpił do podwyższenia kapitału o 1,2 mld EUR w celu pokrycia potrzeb kapitałowych wymienionych w motywie 39 i spłacenia akcji uprzywilejowanych posiadanych przez Grecję o wartości 940 mln EUR ⁽²³⁾. W przeciwieństwie do podwyższenia kapitału Eurobanku w kwietniu 2014 r. HFSF nie zobowiązał się do dokonania zastrzyku kapitałowego w ramach podwyższenia kapitału banku w przypadku niewystarczającego popytu ze strony inwestorów prywatnych. Podwyższenie kapitału w kwietniu 2014 r. osiągnięto poprzez emisję akcji bez prawa pierwszeństwa (to znaczy w formie podwyższenia kapitału przy uchyleniu praw pierwszeństwa akcjonariuszy) skierowaną do inwestorów międzynarodowych i poprzez publiczną emisję w Grecji. Cena subskrypcji została ustalona na kwotę 0,66 EUR za akcję.
- (41) W następstwie podwyższenia kapitału bank ogłosił w dniu 17 kwietnia 2014 r., że wykupił akcje uprzywilejowane od Grecji na łączną kwotę 940 mln EUR.

2.2. TRANSAKcje NABYCIA PRZEPROWADZANE PRZEZ BANK W SEKTORZE GRECKIEJ DZIAŁALNOŚCI BANKOWEJ

2.2.1. Nabycie Emporiki Bank

- (42) Emporiki Bank został założony w 1882 r.
- (43) W 2000 r. Crédit Agricole Group pierwotnie nabyła 6,7 % udziałów Emporiki Bank. Emporiki Bank stał się spółką zależną Crédit Agricole w 2006 r., w momencie nabycia udziałów kontrolujących. Crédit Agricole zwiększył wówczas swój udział w Emporiki Bank do 94,99 %.
- (44) Emporiki Bank prowadził działalność we wszystkich sektorach działalności bankowej (sektorze detalicznym, sektorze przedsiębiorstw), a także w obszarze bankowości inwestycyjnej, zarządzania aktywami, zarządzania portfelem oraz ogólnych usług finansowych. Oferował on swoje usługi w Grecji za pośrednictwem swojej sieci 323 oddziałów i za granicą za pośrednictwem swojego oddziału na Cyprze, a także za pośrednictwem spółek zależnych na Cyprze, w Bułgarii, Albanii i Rumunii ⁽²⁴⁾. Na dzień 31 grudnia 2012 r. zatrudniał on 4 230 pracowników.
- (45) Bank uczestniczył w programie udziału sektora prywatnego, wymieniając greckie obligacje skarbowe i inne uznane papiery wartościowe o wartości nominalnej 766 mln EUR. Jak przedstawiono w tabeli 2, jego całkowite obciążenie związane z udziałem sektora prywatnego wyniosło około 590 mln EUR przed opodatkowaniem i zostało w całości zaksięgowane w księgach rachunkowych za 2011 r. Jak przedstawiono w tabeli 3, potrzeby kapitałowe Emporiki Bank oszacowano na 2 475 mln EUR i obliczono na podstawie testu warunków skrajnych z 2012 r., który został przeprowadzony przez narodowy bank Grecji w odniesieniu do okresu rozpoczynającego się w dniu 31 grudnia 2011 r. i kończącego się w dniu 31 grudnia 2014 r. i który opierał się na prognozie strat kredytowych wykonanej przez Blackrock.

⁽²⁰⁾ Zob. tabela 2.

⁽²¹⁾ Informacje przedłożone Komisji przez Alpha Bank dnia 25 czerwca 2013 r.

⁽²²⁾ Sprawozdania finansowe za 2011 r., http://www.alpha.gr/files/investorrelations/GROUP_IAS_FY_2011_en1.pdf

⁽²³⁾ Zob. sekcja 2.3.1.2 Dokapitalizowanie przez państwo przyznane w ramach środka dokapitalizowania.

⁽²⁴⁾ Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Emporiki Bank na dzień 31 grudnia 2011 r., s. 9.

- (46) Dnia 12 października 2012 r. HFSF udzielił bankowi swojej zgody na nabycie Emporiki Bank od Crédit Agricole.
- (47) Dnia 16 października 2012 r. Crédit Agricole i bank podpisały „umowę o zakupie udziałów z dnia 16 października 2012 r. między Crédit Agricole SA i Alpha Bank SA dotyczącą sprzedaży i zakupu Emporiki Bank of Greece SA”. Po zakończeniu finansowego badania *due diligence* Crédit Agricole wniósł na poczet kapitału łączną kwotę 2 893 mln EUR, subskrybując jednocześnie w całości obligacje zamienne wyemitowane przez bank na kwotę 150 mln EUR ⁽²⁵⁾. Bank miał wtedy nabyć całkowicie dokapitalizowany Emporiki Bank za jedno euro. W ramach umowy o zakupie udziałów bank nie nabył zagranicznych spółek zależnych Emporiki Bank, które pozostały własnością Crédit Agricole, z wyjątkiem cypryjskiego oddziału Emporiki Bank, którego aktywa miały wartość 0,5 mld EUR i który był częścią obszaru nabytego przez bank.
- (48) Na dzień 31 grudnia 2012 r., w następstwie dokapitalizowania przez Crédit Agricole, współczynnik adekwatności kapitałowej Emporiki Bank wynosił 17,6 %, a jego referencyjny kapitał podstawowy Tier 1 wynosił 13,5 %.
- (49) W dniu 1 lutego 2013 r. bank ogłosił zakończenie transferu całego kapitału podstawowego Emporiki Bank do banku ⁽²⁶⁾.
- (50) Główne dane finansowe Emporiki Bank na grudzień 2010 r., grudzień 2011 r., grudzień 2012 r. i styczeń 2013 r. przedstawiono w tabeli 6.

Tabela 6

Główne dane finansowe Emporiki Bank – 2010 r., 2011 r., 2012 r. i styczeń 2013 r.

W mld EUR	31 grudnia 2010 r. (skonsolidowane)	31 grudnia 2011 r. (skonsolidowane)	Grudzień 2012 r. (obszar nabyty przez bank)	Styczeń 2013 r. (obszar nabyty przez bank)
Aktywa razem	26,78	21,7	19,5	18,2
Wartość kredytów brutto i zaliczek na rzecz klientów ogółem	24	23,48	19,85	19,8
Środki tymczasowe	2,8	4,4	5	5
Należności wobec klientów	12,2	11,3	12,68	12,9
Finansowanie w ramach Eurosystemu	0,3	1,77	1,2	1,2
Kapitał własny razem	0,9	0,9	1,73	2,3
Straty po opodatkowaniu	– 0,87	– 1,76	– 1,5	
Kredyty/depozyty netto	173,8 %	169,1 %	117,2 %	114,1 %

Źródła: Styczeń 2013 r.: Alpha Bank FY 2012 Results, prezentacja z dnia 27 marca 2013 r. (dostępna w internecie pod adresem: http://www.alpha.gr/files/investorrelations/2012_FY_Financial_Report1.pdf)

Grudzień 2012 r.: Kluczowe wskaźniki Alpha Bank i Emporiki Bank, dostępne w internecie pod adresem: <http://www.alpha.gr/page/default.asp?id=9&la=2>

2011 r. i 2010 r.: Skonsolidowane sprawozdania finansowe Emporiki Bank na dzień 31 grudnia 2011 r.

2.2.2. Nabycie wybranych zobowiązań trzech banków spółdzielczych

- (51) Dnia 8 grudnia 2013 r. narodowy bank Grecji podjął decyzję o przystąpieniu do restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji trzech banków spółdzielczych: Dodecanese Bank, Evia Bank i Western Macedonia Bank.

⁽²⁵⁾ HFSF, Annual Financial report for the period from 1 January 2012 to 31 December 2012, s. 8, dostępny w internecie pod adresem: http://www.hfsf.gr/files/hfsf_annual_report_2012_en.pdf

⁽²⁶⁾ http://www.alpha.gr/files/deltia_typou/Deltio_Typou_20130201EN.pdf

- (52) Narodowy bank Grecji dokonał zakupu i przejęcia⁽²⁷⁾, w ramach którego na nabywcę przeniesione zostaną wszystkie depozyty, w tym depozyty międzybankowe, wierzytelności i zobowiązania wobec Greckiego Funduszu Depozytów i Gwarancji Inwestycyjnych, ale nie kredyty. Narodowy bank Grecji skontaktował się z czterema greckimi bankami o znaczeniu systemowym, ponieważ według narodowego banku Grecji depozyty należało przenieść do całkowicie dokapitalizowanych instytucji. Jedynie bank i Eurobank przedstawiły wiążące oferty w dniu 5 grudnia 2013 r. Narodowy bank Grecji uznał ofertę banku za najlepszą. Bank zaoferował tytułem zapłaty kwotę wynoszącą 2,1 % przeniesionych depozytów.

2.2.2.1. Dodecanese Bank

- (53) Dodecanese Bank został założony w 1994 r.
- (54) W dniu 22 lipca 2013 r. narodowy bank Grecji wezwał Dodecanese Bank do przywrócenia jego referencyjnego kapitału podstawowego Tier 1. Dodecanese Bank przystąpił do podwyższenia kapitału przez publiczną emisję udziałów w spółdzielni. Zgodnie z memorandum informacyjnym referencyjny kapitał podstawowy Tier 1 Dodecanese Bank, obliczony na podstawie danych finansowych banku na dzień 30 czerwca 2013 r., oszacowany został na 3,5 % i nie spełniał w związku z tym minimalnych wymogów adekwatności kapitałowej określonych przez narodowy bank Grecji. Przy pozyskaniu kapitału nie udało się jednak zapewnić wystarczającego popytu ze strony inwestorów prywatnych.
- (55) Z tego powodu dnia 8 grudnia 2013 r. narodowy bank Grecji przystąpił do restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji Dodecanese Bank. Cofnięto zezwolenie na prowadzenie działalności bankowej dla Dodecanese Bank, stawiając go w stan likwidacji⁽²⁸⁾. Wybrane zobowiązania Dodecanese Bank zostały przeniesione do banku⁽²⁹⁾. Według narodowego banku Grecji⁽³⁰⁾ wartość godziwa przeniesionych aktywów wynosiła około 6 mln EUR, natomiast wartość godziwa przeniesionych zobowiązań wynosiła 255 mln EUR, a zatem różnica stanowi niedopasowanie poziomu płynności⁽³¹⁾ wynoszące 249 mln EUR. Niedopasowanie poziomu płynności zostało pokryte przez HFSF zgodnie z art. 63D ust. 13 ustawy 3601/2007. W grudniu 2013 r. HFSF wypłacił dwie trzecie łącznego niedopasowania poziomu płynności, tj. 166 mln EUR, w formie obligacji EFSF oraz zobowiązał się do wpłacenia pozostałej kwoty 83 mln EUR w momencie ostatecznego ustalenia niedopasowania poziomu płynności. Dnia 16 czerwca 2014 r. narodowy bank Grecji określił, że niedopasowanie poziomu płynności Dodecanese Bank wynosi 258,5 mln EUR. HFSF pokryje niewpłaconą część niedopasowania poziomu płynności.
- (56) Na dzień 30 września 2013 r. Dodecanese Bank zatrudniał 132 osoby i posiadał 11 oddziałów. W ramach restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji bank nie przejął żadnych oddziałów Dodecanese Bank, ale wskazał, że utrzyma fizyczną obecność na obszarach, na których nie występuje nakładanie się sieci (mianowicie na czterech wyspach bez alternatyw bankowych) poprzez wynajęcie czterech małych oddziałów zarządzanych przez likwidatora. Pracownicy Dodecanese Bank zostali zwolnieni i wybiórczo ponownie zatrudnieni przez bank.

2.2.2.2. Evia Bank

- (57) Evia Bank został założony w 1995 r.
- (58) W dniu 22 lipca 2013 r. narodowy bank Grecji wezwał Evia Bank do przywrócenia jego referencyjnego kapitału podstawowego Tier 1. Evia Bank przystąpił do podwyższenia kapitału przez publiczną emisję udziałów w spółdzielni. Zgodnie z memorandum informacyjnym referencyjny kapitał podstawowy Tier 1 Evia Bank, obliczony na podstawie danych finansowych banku na dzień 30 czerwca 2013 r., oszacowany został na 1,8 % i nie spełniał w związku z tym minimalnych wymogów adekwatności kapitałowej określonych przez narodowy bank Grecji. Przy pozyskaniu kapitału nie udało się jednak zapewnić wystarczającego popytu ze strony inwestorów prywatnych.
- (59) Z tego powodu dnia 8 grudnia 2013 r. narodowy bank Grecji przystąpił do restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji Evia Bank. Cofnięto zezwolenie na prowadzenie działalności bankowej dla Evia Bank, stawiając Evia Bank w stan likwidacji⁽³²⁾. Wybrane zobowiązania Evia Bank zostały przeniesione do banku⁽³³⁾. Według narodowego banku Grecji⁽³⁴⁾ wartość godziwa przeniesionych aktywów wynosiła około 2 mln EUR, natomiast wartość godziwa przeniesionych zobowiązań wynosiła 98 mln EUR, a zatem różnica stanowi niedopasowanie poziomu płynności wynoszące 96 mln EUR. Niedopasowanie poziomu płynności zostało pokryte przez HFSF zgodnie z art. 63D ust. 13 ustawy 3601/2007. W grudniu 2013 r. HFSF wypłacił dwie trzecie łącznego niedopasowania poziomu płynności, tj. 64 mln EUR, w formie obligacji EFSF oraz zobowiązał się do wpłacenia pozostałej

⁽²⁷⁾ Zakup i przejęcie jest to procedura restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, która składa się z identyfikacji w podmiocie prawnym w stanie likwidacji aktywów i pasywów wysokiej jakości oraz wystawienia ich na aukcji w celu przeniesienia ich do rentownej spółki.

⁽²⁸⁾ Zob. decyzja 97/3/8.2.2013 komisji ds. kredytu i ubezpieczeń narodowego banku Grecji.

⁽²⁹⁾ Zob. decyzja 14/4/8.12.2013 komisji ds. środków naprawczych w sektorze bankowym narodowego banku Grecji.

⁽³⁰⁾ Zob. decyzja 14/5/8.12.2013 komisji ds. środków naprawczych w sektorze bankowym narodowego banku Grecji.

⁽³¹⁾ Termin „niedopasowanie poziomu płynności” może w związku z tym być mylący, ponieważ opisuje on środek wsparcia kapitałowego, a nie wsparcia płynności.

⁽³²⁾ Zob. decyzja 97/2/8.2.2013 komisji ds. kredytu i ubezpieczeń narodowego banku Grecji.

⁽³³⁾ Zob. decyzja 14/1/8.12.2013 komisji ds. środków naprawczych w sektorze bankowym narodowego banku Grecji.

⁽³⁴⁾ Zob. decyzja 14/2/8.12.2013 komisji ds. środków naprawczych w sektorze bankowym narodowego banku Grecji.

kwoty 32 mln EUR w momencie ostatecznego ustalenia niedopasowania poziomu płynności. Dnia 16 czerwca 2014 r. narodowy bank Grecji określił, że niedopasowanie poziomu płynności Evia Bank wynosi 105 mln EUR. HFSF pokryje niewpłaconą część niedopasowania poziomu płynności.

Na dzień 30 września 2013 r. Evia Bank zatrudniał 59 osób i posiadał 4 oddziały. Bank nie przejął żadnych oddziałów Evia Bank. Pracownicy Evia Bank zostali zwolnieni i wybiórczo ponownie zatrudnieni przez bank.

2.2.2.3. Western Macedonia Bank

- (60) W 1995 r. założona została spółdzielnia kredytowa na rzecz rozwoju prefektury Kozani. W 2008 r. bank spółdzielczy działał pod nową nazwą „Banku Spółdzielczego Macedonii Zachodniej”.
- (61) W dniu 22 lipca 2013 r. narodowy bank Grecji wezwał Western Macedonia Bank do przywrócenia jego referencyjnego kapitału podstawowego Tier 1. Western Macedonia Bank przystąpił do podwyższenia kapitału przez publiczną emisję udziałów w spółdzielni. Zgodnie z memorandum informacyjnym referencyjny kapitał podstawowy Tier 1 Western Macedonia Bank, obliczony na podstawie danych finansowych banku na dzień 30 września 2013 r., oszacowany został na -11 % i nie spełniał w związku z tym minimalnych wymogów adekwatności kapitałowej określonych przez narodowy bank Grecji. Przy pozyskaniu kapitału nie udało się jednak zapewnić wystarczającego popytu ze strony inwestorów prywatnych.
- (62) Z tego powodu dnia 8 grudnia 2013 r. narodowy bank Grecji przystąpił do restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji Western Macedonia Bank. Cofnięto zezwolenie na prowadzenie działalności bankowej dla Western Macedonia Bank, stawiając bank w stan likwidacji⁽³⁵⁾. Wybrane zobowiązania Western Macedonia Bank zostały przeniesione do banku⁽³⁶⁾. Według narodowego banku Grecji⁽³⁷⁾ wartość godziwa przeniesionych aktywów wynosiła około 2 mln EUR, natomiast wartość godziwa przeniesionych zobowiązań wynosiła 84 mln EUR, a zatem różnica stanowi niedopasowanie poziomu płynności wynoszące 82 mln EUR. Niedopasowanie poziomu płynności zostało pokryte przez HFSF zgodnie z art. 63D ust. 13 ustawy 3601/2007. W grudniu 2013 r. HFSF wypłacił dwie trzecie łącznego niedopasowania poziomu płynności, tj. 55 mln EUR, w formie obligacji EFSF oraz zobowiązał się do wpłacenia pozostałej kwoty 27 mln EUR w momencie ostatecznego ustalenia niedopasowania poziomu płynności.
- (63) Na dzień 30 września 2013 r. Western Macedonia Bank zatrudniał 36 osób i posiadał 3 oddziały. Bank nie przejął żadnych oddziałów Western Macedonia Bank. Pracownicy Western Macedonia Bank zostali zwolnieni i wybiórczo ponownie zatrudnieni przez bank.
- (64) Główne dane finansowe dotyczące trzech banków spółdzielczych przedstawiono w tabeli 7.

Tabela 7

Główne dane finansowe dotyczące trzech banków spółdzielczych (w mln EUR)

	(A)	(B)	(C)	(D) = (B) - (A)	(E) = 2,1 %* (C)
	Wartość godziwa przeniesionych aktywów	Wartość godziwa przeniesionych zobowiązań	W tym przeniesione depozyty	Początkowe niedopasowanie poziomu płynności	Zapłata (2,1 % przeniesionych depozytów)
Dodecanese Bank	6	255	255	249	5
Evia Bank	2	98	95	96	2
Western Macedonia Bank	2	84	82	82	2
Ogółem				427	9

Źródła: Decyzje 97/1, 97/2, 97/3 z dnia 8 lutego 2013 r. komisji ds. kredytu i ubezpieczeń narodowego banku Grecji. Decyzje 14/1, 14/2, 14/3, 14/4, 14/5 14/6, 14/7, 14/8 z dnia 8 grudnia 2013 r. komisji ds. środków naprawczych w sektorze bankowym narodowego banku Grecji.

⁽³⁵⁾ Zob. decyzja 97/1/8.2.2013 komisji ds. kredytu i ubezpieczeń narodowego banku Grecji.

⁽³⁶⁾ Zob. decyzja 14/7/8.12.2013 komisji ds. środków naprawczych w sektorze bankowym narodowego banku Grecji.

⁽³⁷⁾ Zob. decyzja 14/8/8.12.2013 komisji ds. środków naprawczych w sektorze bankowym narodowego banku Grecji.

2.2.3. Nabycie Citibank Greece

- (65) Citibank International został założony w 1812 r. W Grecji Citibank został założony w 1964 r. głównie w celu służenia potrzebom sektora morskiego i sektora przedsiębiorstw. W 1980 r. Citibank Greece zaczął rozwijać się w kierunku bankowości detalicznej. Citibank Greece prowadzi obecnie aktywną działalność zarówno w sektorze klientów korporacyjnych, jak i klientów indywidualnych oraz zarządza siecią 20 oddziałów w całym kraju.
- (66) W dniu 29 maja 2014 r. HFSF otrzymał od banku wniosek o wyrażenie zgody na nabycie Citibank Greece, w tym Diners Club Greece („Diners”) ⁽³⁸⁾.
- (67) Bank wyraził zamiar zakupu działalności Citibank Greece, w tym kredytów klientów (na całkowitą kwotę netto 442 mln EUR i kwotę 1 115 mln EUR w całości odpisanych kredytów zagrożonych), depozytów klientów (w całkowitej kwocie 1 067 mln EUR), aktywów objętych zarządzaniem (1 186 mln EUR), oddziałów prowadzących transakcje klientów detalicznych, sieci bankomatów ⁽³⁹⁾ oraz pracowników ⁽⁴⁰⁾. Ponadto bank wyraził swój zamiar zakupu 100 % kapitału zakładowego Diners.
- (68) Cena została ustalona na kwotę 2 mln EUR.
- (69) W dniu 5 czerwca 2014 r. HFSF wyraził zgodę na nabycie Citibank Greece przez bank.

2.3. ŚRODKI POMOCY

2.3.1. Środki pomocy przyznane bankowi w ramach programu wsparcia na rzecz greckich banków (środek L1 i A)

- (70) W ramach programu wsparcia na rzecz greckich banków bank otrzymał szereg rodzajów pomocy, w ramach środka dotyczącego dokapitalizowania, środka dotyczącego gwarancji i środka dotyczącego rządowej pożyczki obligacyjnej.

2.3.1.1. Pomoc państwa na utrzymanie płynności finansowej przyznana w ramach środka dotyczącego gwarancji i środka dotyczącego rządowej pożyczki obligacyjnej (środek L1)

- (71) Bank skorzystał i nadal korzysta z pomocy w ramach środka dotyczącego dokapitalizowania i środka dotyczącego rządowej pożyczki obligacyjnej. Pomoc ta będzie określana w niniejszej decyzji jako „środek L1”. Na dzień 30 listopada 2011 r. gwarancje udzielone bankowi wynosiły około 14,0 mld EUR. W dniu 30 września 2011 r. bank otrzymał pożyczki w formie obligacji rządowych na kwotę 1,6 mld EUR ⁽⁴¹⁾.
- (72) W planie restrukturyzacji banku przedłożonym Komisji przez władze greckie dnia 12 czerwca 2014 r. władze greckie zasygnalizowały swój zamiar dalszego przyznawania gwarancji i udzielania pożyczek w formie obligacji rządowych w ramach programu wsparcia na rzecz greckich banków w okresie restrukturyzacji.

2.3.1.2. Dokapitalizowanie przez państwo przyznane w ramach środka dokapitalizowania (środek A)

- (73) W maju 2009 r. bank uzyskał zastrzyk kapitałowy w wysokości 940 mln EUR (środek A) w ramach środka dokapitalizowania stanowiącego część programu wsparcia na rzecz greckich banków. Wspomniany zastrzyk kapitałowy stanowił równowartość około 2 % aktywów ważonych ryzykiem ⁽⁴²⁾ posiadanych przez bank w tamtym czasie.
- (74) Dokapitalizowanie przeprowadzono w formie subskrypcji przez Grecję akcji uprzywilejowanych o kuponie 10 % i pięcioletnim terminie zapadalności.
- (75) Bank wykupił akcje uprzywilejowane w dniu 17 kwietnia 2014 r., jak opisano w motywie 41.

2.3.2. Gwarantowane przez państwo awaryjne wsparcie płynnościowe (środek L2)

- (76) Awaryjne wsparcie płynnościowe stanowi wyjątkowy środek umożliwiający wypłacalnej instytucji finansowej, która doświadcza tymczasowych problemów z płynnością, otrzymanie finansowania w ramach Eurosystemu, przy czym operacja taka nie stanowi elementu jednolitej polityki pieniężnej. Stopa procentowa, jaką instytucja finansowa płaci za awaryjne wsparcie płynnościowe, wynosi o [...] (*) punktów bazowych więcej niż stopa procentowa, którą płaci ona za zwykle refinansowanie z banku centralnego.

⁽³⁸⁾ Diners Club International jest spółką emitującą karty kredytowe założoną w 1950 r., która rozpoczęła swoją działalność w Grecji w 1959 r. Diners Club Greece należy do Citibank International i Citibank Overseas Investment Corporation.

⁽³⁹⁾ Bankomat jest to elektroniczna placówka bankowa umożliwiająca klientom wykonywanie podstawowych transakcji, takich jak wypłacanie środków pieniężnych, bez pomocy przedstawiciela oddziału (lub „kasjera bankowego”).

⁽⁴⁰⁾ Informacje przedłożone przez władze greckie, datowane dnia 24 czerwca 2014 r.

⁽⁴¹⁾ Plan restrukturyzacji Alpha Bank, czerwiec 2014 r., s. 64.

⁽⁴²⁾ Termin „aktywa ważne ryzykiem” oznacza regulacyjną pozycję łączną, która służy do pomiaru ekspozycji instytucji finansowej i jest stosowana przez organy nadzoru w celu monitorowania adekwatności kapitałowej instytucji finansowych.

(*) Informacje poufne

- (77) Narodowy bank Grecji jest odpowiedzialny za program awaryjnego wsparcia płynnościowego, co znaczy, że wszelkie koszty i ryzyko związane z udzielaniem awaryjnego wsparcia płynnościowego ponosi narodowy bank Grecji. Grecja przyznała narodowemu bankowi Grecji gwarancję państwową, która odnosi się do całkowitej kwoty awaryjnego wsparcia płynnościowego udzielanego przez narodowy bank Grecji ⁽⁴³⁾. Przyjęcie art. 50 ust. 7 ustawy 3943/2011, którym zmieniono art. 65 ust. 1 ustawy 2362/1995, pozwoliło Ministrowi Finansów na przyznanie narodowemu bankowi Grecji gwarancji w imieniu państwa, aby zabezpieczyć wierzytelności narodowego banku Grecji wobec instytucji kredytowych. Banki korzystające z awaryjnego wsparcia płynnościowego muszą wnieść opłatę gwarancyjną na rzecz państwa wynoszącą [...] punktów bazowych.
- (78) Do dnia 31 grudnia 2011 r. bank skorzystał z gwarantowanego przez państwo awaryjnego wsparcia płynnościowego w wysokości 6,7 mld EUR ⁽⁴⁴⁾, zaś do dnia 31 grudnia 2012 r. bank skorzystał z gwarantowanego przez państwo awaryjnego wsparcia płynnościowego w wysokości 23,6 mld EUR ⁽⁴⁵⁾.

2.3.3. Środki pomocy przyznane bankowi poprzez HFSF (środki B1, B2, B3 i B4)

- (79) Od 2012 r. bank skorzystał z szeregu środków wsparcia kapitałowego przyznanych mu przez HFSF. Tabela 8 przedstawia przegląd tych środków pomocy.

Tabela 8

Środki pomocy przyznane bankowi poprzez HFSF

	1. dokapitalizowanie pomostowe – maj 2012 r.	2. dokapitalizowanie pomostowe – grudzień 2012 r.	Pisemne zobowiązanie - grudzień 2012 r.	Udział HFSF w dokapitalizowaniu z wiosny 2013 r. – maj 2013 r.
Środek	B1	B2	B3	B4
Kwota (mln EUR)	1 900	1 042	1 629	4 021

2.3.3.1. Pierwsze dokapitalizowanie pomostowe (środek B1)

- (80) W motywach 14–32 decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Alpha Bank ⁽⁴⁶⁾ szczegółowo opisano pierwsze dokapitalizowanie pomostowe z maja 2012 r. (środek B1). Kontekst i główne cechy tego środka zostały przedstawione w niniejszej sekcji.
- (81) Dnia 20 kwietnia 2012 r. HFSF udzielił bankowi pisemnego zobowiązania dotyczącego udziału w planowanym podwyższeniu kapitału podstawowego banku w kwocie do 1,9 mld EUR.
- (82) Dnia 28 maja 2012 r. HFSF przekazał bankowi obligacje EFSF o wartości 1,9 mld EUR w ramach środka B1 zgodnie z przepisami dotyczącymi dokapitalizowania pomostowego określonymi w ustawie 3864/2010 ustanawiającej HFSF („ustawa o HFSF”). Obligacje EFSF przekazane bankowi były obligacjami EFSF o zmiennym oprocentowaniu z terminami zapadalności wynoszącymi sześć i dziesięć lat oraz datą emisji dnia 19 kwietnia 2012 r. W motywie 48 decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Alpha Bank Komisja stwierdziła, że „dokapitalizowanie pomostowe sfinalizowane w dniu 28 maja 2012 r. stanowi wykonanie zobowiązania podjętego w pisemnym zobowiązaniu i tym samym kontynuację tej samej pomocy”. Zarówno kwoty zapewnione w pisemnym zobowiązaniu, jak i w ramach dokapitalizowania pomostowego zostały obliczone przez narodowy bank Grecji, aby zapewnić osiągnięcie przez bank łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie 8 % na dzień 31 grudnia 2011 r., który był dniem wstecznego zaksięgowania dokapitalizowania pomostowego w dokumentacji księgowej banku. Jak pokazuje tabela 3, środek B1 pokrywał tylko ograniczoną część całkowitych potrzeb kapitałowych ustalonych na podstawie testu warunków skrajnych z 2012 r. Bank miał dalej zwiększać swój kapitał w drodze przyszłego podwyższenia kapitału, a dokapitalizowanie pomostowe miało na celu zachowanie kwalifikowalności banku do finansowania przez EBC do czasu dokonania tego podwyższenia kapitału.

⁽⁴³⁾ Zgodnie z pismem narodowego banku Grecji z dnia 7 listopada 2011 r. „gwarancje mają zastosowanie do całkowitej kwoty awaryjnego wsparcia płynnościowego”.

⁽⁴⁴⁾ Informacje przedstawione przez narodowy bank Grecji w dniu 7 kwietnia 2014 r.

⁽⁴⁵⁾ Prognozy finansowe dołączone do planu restrukturyzacji Alpha Bank, czerwiec 2014 r.

⁽⁴⁶⁾ Zob. przypis 4.

- (83) W odniesieniu do okresu między datą pierwszego dokapitalizowania pomostowego i datą konwersji pierwszego dokapitalizowania pomostowego na akcje zwykłe i inne instrumenty kapitału zamiennego umowa poprzedzająca subskrypcję zawarta między bankiem i HFSF przewidywała, że bank zapłaci HFSF roczną opłatę w wysokości 1 % wartości nominalnej obligacji EFSF i że wszelkie wypłaty kuponu oraz odsetki naliczone z tytułu obligacji EFSF za ten okres będą zaliczone jako dodatkowe wpłaty na poczet kapitału ze strony HFSF na rzecz banku ⁽⁴⁷⁾.

2.3.3.2. Drugie dokapitalizowanie pomostowe (środek B2)

- (84) Jesienią 2012 r. bank zaksięgował dalsze straty. W związku z tym jego kapitał ponownie spadł poniżej minimalnych wymogów kapitałowych, które musi spełniać, aby kwalifikować się do refinansowania przez EBC.
- (85) W związku z tym konieczne stało się drugie dokapitalizowanie pomostowe. W dniu 21 grudnia 2012 r. HFSF zrealizował drugie dokapitalizowanie pomostowe w wysokości 1 042 mln EUR (środek B2), które ponownie zostało wpłacone przez przekazanie bankowi obligacji EFSF.

2.3.3.3. Pisemne zobowiązanie z dnia 21 grudnia 2012 r. (środek B3)

- (86) Oprócz drugiego dokapitalizowania pomostowego dnia 21 grudnia 2012 r. HFSF udzielił bankowi pisemnego zobowiązania dotyczącego swojego udziału w podwyższeniu kapitału podstawowego banku i w planowanej emisji instrumentów zamiennych na całkowitą kwotę do 1 629 mln EUR (środek B3).
- (87) Dwukrotne dokapitalizowanie pomostowe (środki B1 i B2) i dodatkowa kwota zobowiązania z grudnia 2012 r. (środek B3) oznaczały łącznie, że zobowiązanie HFSF wobec banku odpowiada całkowitym potrzebom kapitałowym ustalonym na podstawie testu warunków skrajnych z 2012 r. (4 571 mln EUR ⁽⁴⁸⁾).

2.3.3.4. Udział HFSF w dokapitalizowaniu z wiosny 2013 r. (środek B4)

- (88) Dnia 16 kwietnia 2013 r. walne zgromadzenie akcjonariuszy banku zatwierdziło podwyższenie kapitału podstawowego banku. Dnia 1 maja 2013 r. bank ogłosił pełne zabezpieczenie emisji praw poboru o wartości 457 mln EUR i otwarcie oferty na rynku niepublicznym o wartości do 93 mln EUR w cenie 0,44 EUR za nową akcję ⁽⁴⁹⁾.
- (89) Bank ogłosił zakończenie emisji praw poboru oraz pełny przydział oferty na rynku niepublicznym dnia 3 czerwca 2013 r. ⁽⁵⁰⁾. W związku z tym całkowity udział inwestorów prywatnych w podwyższeniu kapitału podstawowego banku osiągnął kwotę 550 mln EUR.
- (90) Tego samego dnia bank ogłosił, że HFSF subskrybuje 9 138 636 364 akcji w cenie 0,44 EUR za akcję. W związku z tym poprzez dokapitalizowanie z wiosny 2013 r. HFSF dokonał na rzecz banku zastrzyku kapitałowego w łącznej kwocie 4 021 mln EUR w formie akcji zwykłych (środek B4). Kwota ta jest równa sumie środków B1, B2 i B3 po odliczeniu kwoty odpowiadającej udziałowi inwestorów prywatnych. W związku z tym, że całkowity udział inwestorów prywatnych osiągnął 12 % podwyższenia kapitału, akcje będące w posiadaniu HFSF zapewniły mu ograniczone prawo głosu. Ustawa o HFSF przewidywała, że inwestorzy prywatni zachowają kontrolę nad bankiem, jeżeli dokonają zastrzyku kapitałowego przewyższającego potrzeby kapitałowe banku o 10 %. HFSF zachował jednak pełne prawa głosu w odniesieniu do kluczowych decyzji korporacyjnych.
- (91) Przez podwyższenie kapitału podstawowego banku (środek B4) dokonano konwersji pierwszego i drugiego dokapitalizowania pomostowego (środki B1 i B2) na trwałe dokapitalizowanie oraz częściowo wykonano zobowiązanie do udzielenia dodatkowej pomocy kapitałowej (środek B3).
- (92) Cenę nowych akcji ustalono na 50 % średniej ceny akcji ważonej wolumenem z ostatnich 50 dni sesyjnych poprzedzających ustalenie ceny ofertowej. W związku z odwróceniem podziału akcji ⁽⁵¹⁾, o którym nadzwyczajne walne zgromadzenie akcjonariuszy zdecydowało dnia 16 kwietnia 2012 r. ⁽⁵²⁾, cena nowych akcji została ustalona na kwotę 0,44 EUR za akcję.

⁽⁴⁷⁾ Umowa poprzedzająca subskrypcję przewidywała, że „na należności wobec banku z tytułu ryzyka składają się obligacje EFSF oraz wszelkie wypłaty kuponu i odsetki naliczone z tytułu obligacji EFSF za okres od daty emisji tych obligacji do konwersji zaliczki na kapitał podstawowy i inne instrumenty kapitału zamiennego wskazane w niniejszym dokumencie”.

⁽⁴⁸⁾ Zob. tabela 3.

⁽⁴⁹⁾ http://www.alpha.gr/files/investorrelations/deltio_typou_20130501EN.pdf

⁽⁵⁰⁾ http://www.alpha.gr/files/investorrelations/Deltio_Typou_20130603EN.pdf

⁽⁵¹⁾ Podział akcji jest to zdarzenie korporacyjne, w ramach którego przedsiębiorstwo dzieli swoje istniejące akcje na większą liczbę akcji.

⁽⁵²⁾ <http://www.alpha.gr/files/investorrelations/EA20130416EN.pdf>

- (93) Natychmiast po dokapitalizowaniu z wiosny 2013 r. HFSF został głównym akcjonariuszem banku z udziałem wynoszącym 83,66 %⁽⁵³⁾. HFSF wyemitował 1 233 503 482 warrantów i przyznał prywatnym inwestorom po jednym warrencie na każdą subskrybowaną akcję bez żadnej zapłaty⁽⁵⁴⁾. Każdy warrant uprawnia do zakupu 7,40 akcji HFSF w wybranych odstępach czasu i po wybranych kursach wykonania. Pierwszy termin realizacji przypadał na dzień 10 grudnia 2013 r., przy czym warranty mogą być realizowane dwa razy w roku do dnia 10 grudnia 2017 r. Kurs wykonania jest równy cenie subskrypcji wynoszącej 0,44 EUR powiększonej o roczną stopę procentową (4 % w roku pierwszym, 5 % w roku drugim, 6 % w roku trzecim, 7 % w roku czwartym, a następnie 8 % w ujęciu rocznym za okres ostatnich sześciu miesięcy)⁽⁵⁵⁾.
- (94) Zmieniona w 2014 r. ustawa o HFSF stanowi, że w przypadku emisji praw poboru można dostosować tylko kursy wykonania warrantów. Ponadto każde takie dostosowanie zostanie przeprowadzone *ex post* i tylko do kwoty zrealizowanych zysków ze sprzedaży praw pierwszeństwa HFSF. W przypadku podwyższenia kapitału podstawowego bez prawa pierwszeństwa nie przewiduje się dostosowania.

2.3.4. Środki wsparcia ze strony państwa przyznane trzem bankom spółdzielczym

- (95) Jak wspomniano już w sekcji 2.2.2, narodowy bank Grecji oszacował niedopasowanie poziomu płynności Dodecanese Bank, Evia Bank i Western Macedonia Bank odpowiednio na kwotę 249 mln EUR, 96 mln EUR i 82 mln EUR. W związku z tym całkowitą wartość niedopasowania poziomu płynności oszacowano na 427 mln EUR. Zostało ono pokryte przez HFSF, który przyznał bankowi odpowiednią ilość obligacji EFSF.

2.4. PLAN RESTRUKTURYZACJI

- (96) Dnia 12 czerwca 2014 r. Grecja przedłożyła plan restrukturyzacji banku, w którym wyjaśnia się, w jaki sposób bank, jako połączony podmiot powstały w wyniku nabycia Emporiki Bank i depozytów trzech banków spółdzielczych, zamierza przywrócić swoją długoterminową rentowność.

2.4.1. Działalność krajowa

- (97) Dzięki planowi restrukturyzacji bank skoncentruje się na swojej podstawowej działalności bankowej w Grecji. W grudniu 2009 r. ponad 20 % aktywów pochodziło z działalności międzynarodowej, natomiast w czerwcu 2013 r.⁽⁵⁶⁾ udział ten spadł do 15 % i powinien obniżyć się do około [...] % na koniec 2018 r.⁽⁵⁷⁾.
- (98) Głównym priorytetem banku jest przywrócenie zyskowności i rentowności jego działalności bankowej w Grecji. W związku z tym plan restrukturyzacji przedstawia szereg środków, mających na celu poprawę efektywności operacyjnej i marży odsetkowej netto banku, jak również środki wzmacniające jego pozycję kapitałową i strukturę bilansu.
- (99) Jeżeli chodzi o efektywność operacyjną, bank rozpoczął już obszerny program racjonalizacji na długo przed transakcjami nabycia Emporiki Bank i trzech banków spółdzielczych. Od dnia 31 grudnia 2010 r. do dnia 30 września 2012 r. bank ograniczył swoją fizyczną obecność w Grecji. Zmniejszył liczbę oddziałów z 458 w 2010 r. do 426 w 2012 r.⁽⁵⁸⁾, a także ograniczył liczebność siły roboczej zaangażowanej w działalność bankową i niebankową w Grecji o kilkuset pracowników w tym samym okresie⁽⁵⁹⁾.
- (100) Od grudnia 2012 r. do grudnia 2017 r. bank zamierza nadal zmniejszać liczbę oddziałów w Grecji z 739 do [...]. Liczba pracowników zaangażowanych w działalność bankową i niebankową w Grecji zmniejszy się z 11 435 do [...] ⁽⁶⁰⁾.

⁽⁵³⁾ http://www.hfsf.gr/files/HFSF_activities_Jan_2013_Jun_2013_en.pdf

⁽⁵⁴⁾ http://www.alpha.gr/files/investorrelations/1306010_Warrants_en.pdf

⁽⁵⁵⁾ Zob. przypis 38. Na przykład kurs wykonania na dzień 10 grudnia 2013 r. wynosił 0,4488 EUR, na dzień 10 czerwca 2014 r. wyniesie 0,4576 EUR, na dzień 10 grudnia 2014 r. wyniesie 0,4686, na dzień 10 czerwca 2015 r. wyniesie 0,4796 EUR i tak dalej. Zob. zawiadomienie Alpha Bank z dnia 10 czerwca 2013 r. „Final Terms of Listing and Characteristics of the Titles representing shares ownership rights (Warrants) that resulted from the concluded share capital increase” dostępne w internecie pod adresem: http://www.alpha.gr/files/investorrelations/1306010_Warrants_en.pdf

⁽⁵⁶⁾ Plan restrukturyzacji Alpha Bank, czerwiec 2014 r., s. 22.

⁽⁵⁷⁾ Bank zobowiązał się do ograniczenia wartości zagranicznych aktywów do kwoty [...] mld EUR, zaś całkowita wartość aktywów banku wyniesie według prognoz finansowych [...] mld EUR w 2018 r.

⁽⁵⁸⁾ Plan restrukturyzacji Alpha Bank, czerwiec 2014 r., s. 132, przed nabyciem Emporiki Bank.

⁽⁵⁹⁾ Plan restrukturyzacji Alpha Bank, czerwiec 2014 r., s. 129.

⁽⁶⁰⁾ Plan restrukturyzacji Alpha Bank, czerwiec 2014 r., s. 102-103. Wzrost liczby oddziałów i pracowników od września 2012 r. do grudnia 2013 r. wynika z nabycia Emporiki Bank.

- (101) Zwiększona wydajność oddziałów i personelu pomoże zmniejszyć całkowity koszt działalności banku w Grecji o [...] %, z 1 345 mln EUR w ujęciu pro forma w 2012 r. do [...] mln EUR w 2017 r. ⁽⁶¹⁾. W wyniku tych działań oczekiwany wskaźnik kosztów do dochodów jego działalności bankowej w Grecji spadnie do poniżej [...] % na koniec okresu restrukturyzacji.
- (102) Plan restrukturyzacji opisuje również sposób ograniczenia przez bank jego kosztów finansowania, co ma kluczowe znaczenie dla przywrócenia rentowności. Bank oczekuje, że będzie mógł wypłacać niższe odsetki z depozytów w związku z bardziej stabilnym otoczeniem oraz w szczególności przewidywaną stabilizacją i ożywieniem greckiej gospodarki, która ma powrócić na ścieżkę wzrostu od 2014 r. Oczekuje się, że odsetki wypłacane od depozytów (średnia z depozytów terminowych, depozytów à vista i oprocentowania oszczędności) obniżą się w Grecji. Zmniejszenie to zostałoby osiągnięte głównie dzięki znacznemu obniżeniu stóp na depozytach terminowych. Podobnie zależność banku od gwarantowanego przez państwo awaryjnego wsparcia płynnościowego i szerszego finansowania z Eurosystemu zmniejszy się z poziomu 32 % jego całkowitych aktywów w 2012 r. do zaledwie [...] % w 2017 r. ⁽⁶²⁾.
- (103) Plan restrukturyzacji zakłada, że bank wzmocni również swój bilans. Jego relacja kredytów do depozytów w Grecji obniży się do [...] % w 2018 r. (ze 131 % w 2012 r. ⁽⁶³⁾), podczas gdy jego adekwatność kapitałowa będzie się dalej poprawiać.
- (104) Kolejnym priorytetem banku jest zarządzanie kredytami zagrożonymi. Bank wzmocni swoje procesy kredytowe związane zarówno z momentem początkowym kredytów (lepsze pokrycie zabezpieczeniem, zmniejszone limity), jak i z zarządzaniem kredytami zagrożonymi. Wskaźnik kredytów zagrożonych osiągnie [...] % w 2014 r., a następnie zacznie spadać do przewidywanego poziomu [...] % na koniec okresu restrukturyzacji ⁽⁶⁴⁾. Koszty ryzyka (utrata wartości) zmniejszą się z 2 799 mln EUR w 2012 r. w ujęciu pro forma (tj. uwzględniając Emporiki Bank) do [...] mln EUR w 2018 r. ⁽⁶⁵⁾ w wyniku ożywienia w greckiej gospodarce.
- (105) Poprawa efektywności operacyjnej, zwiększenie marży odsetkowej netto i zmniejszające się koszty ryzyka pozwolą bankowi odzyskać rentowność w zakresie jego działalności w Grecji od 2015 r. [...]. Jego stopa zwrotu z kapitału własnego w Grecji osiągnie [...] % w 2018 r. ⁽⁶⁶⁾.

2.4.2. Międzynarodowa działalność bankowa

- (106) Bank rozpoczął już eliminację dźwigni finansowej i restrukturyzację swojej sieci międzynarodowej. W sierpniu 2013 r. sprzedał swoją ukraińską spółkę zależną. Liczba oddziałów w Europie Południowo-Wschodniej zmniejszyła się z 622 w 2009 r. do 488 w 2012 r. ⁽⁶⁷⁾.
- (107) Bank będzie kontynuował restrukturyzację i eliminację dźwigni finansowej swojej sieci międzynarodowej. Bank zamierza ograniczyć wartość swoich aktywów międzynarodowych do [...] mld EUR. Aby osiągnąć ten cel, bank rozważy wszelkie połączenie transakcji zbycia lub eliminację dźwigni finansowej w ramach swojego portfela. Docelowa wartość aktywów międzynarodowych banku stanowi zmniejszenie o [...] % jego zagranicznych aktywów na dzień 31 grudnia 2012 r. [...].
- (108) W planie restrukturyzacji podkreśla się potrzebę zmniejszenia stopnia zależności zagranicznych spółek zależnych od greckiej spółki dominującej w zakresie poziomu płynności. Finansowanie wewnątrzgrupowe zagranicznych spółek zależnych zmniejszy się z 4 172 mln EUR do [...] mln EUR w latach 2013–2017 ⁽⁶⁸⁾.
- (109) Aby poprawić zyskowność swojej działalności zagranicznej, bank planuje wdrożenie programu znaczącej redukcji kosztów w sieci międzynarodowej, wraz ze zmniejszeniem liczby oddziałów i pracowników. Na przykład w [...] planuje się zamknięcie [...] spośród [...] oddziałów, a siła robocza zmniejszy się o [...] pracowników (-[...]) w latach 2012–2018 ⁽⁶⁹⁾.
- (110) W związku z tym stopa zwrotu z kapitału własnego banku osiągnie [...] ⁽⁷⁰⁾.

⁽⁶¹⁾ Plan restrukturyzacji Alpha Bank, czerwiec 2014 r., s. 103.

⁽⁶²⁾ Prognozy finansowe dołączone do planu restrukturyzacji Alpha Bank, czerwiec 2014 r., dane dotyczące Alpha Bank Greece.

⁽⁶³⁾ Plan restrukturyzacji Alpha Bank, czerwiec 2014 r., s. 105.

⁽⁶⁴⁾ Plan restrukturyzacji Alpha Bank, czerwiec 2014 r., s. 96.

⁽⁶⁵⁾ Plan restrukturyzacji Alpha Bank, czerwiec 2014 r., s. 96.

⁽⁶⁶⁾ Prognozy finansowe dołączone do planu restrukturyzacji Alpha Bank, czerwiec 2014 r., dane dotyczące działalności w Grecji.

⁽⁶⁷⁾ Plan restrukturyzacji Alpha Bank, czerwiec 2014 r., s. 132.

⁽⁶⁸⁾ Prognozy finansowe dołączone do planu restrukturyzacji Alpha Bank, czerwiec 2014 r.

⁽⁶⁹⁾ Plan restrukturyzacji Alpha Bank, czerwiec 2014 r., sekcja 5.4.2.

⁽⁷⁰⁾ Plan restrukturyzacji Alpha Bank, czerwiec 2014 r., sekcja 5.4.2.

2.4.3. Pozyskiwanie kapitału prywatnego i wkład ze strony obecnych akcjonariuszy i wierzycieli nieuprzywilejowanych

- (111) Bank z powodzeniem zgromadził znaczące kwoty kapitału na rynku, ograniczając w ten sposób potrzebną mu kwotę pomocy państwa.
- (112) Po pierwsze bank zgromadził pewną ilość prywatnego kapitału w 2009 r. w drodze emisji praw poboru o wartości 986 mln EUR ⁽⁷¹⁾. Jak wspomniano w motywie 89, bank pozyskał również kapitał od inwestorów prywatnych w ramach dokapitalizowania z wiosny 2013 r. Dokapitalizowanie z wiosny 2013 r. spowodowało znaczne rozmycie wcześniej istniejącego akcjonariatu, ponieważ po tym dokapitalizowaniu HFSF otrzymał 83,66 % akcji banku, zostawiając wcześniejszym akcjonariuszom tylko 4,9 % akcji w spółce. Od 2008 r. nie wypłacono żadnej dywidendy w gotówce.
- (113) W marcu 2014 r. bank pozyskał z rynku kapitał w wysokości 1,2 mld EUR w celu pokrycia dodatkowych potrzeb kapitałowych i spłacania akcji uprzywilejowanych posiadanych przez Grecję. Nowe akcje zostały wyemitowane po wyższej cenie za akcję niż cena, którą HFSF zapłacił w ramach dokapitalizowania z wiosny 2013 r.
- (114) Dnia 20 kwietnia 2012 r. bank zaoferował wykup papierów wartościowych kapitału Tier 1, upper Tier 2 i lower Tier 2 po cenach nabycia wynoszących odpowiednio 40 %, 60 % i 60 % ich wartości nominalnej w gotówce. Cena wykupu została ustalona na podstawie wartości rynkowej instrumentów i zawierała premię nie wyższą niż dziesięć punktów procentowych, którą dodano w celu zachęcenia inwestorów do wzięcia udziału w wykupie. Dnia 7 maja 2012 r. bank ogłosił wyniki wykupu ⁽⁷²⁾. Całkowity udział wyniósł 66 % przy łącznym zysku kapitałowym w wysokości 333 mln EUR. Dnia 19 kwietnia 2013 r. bank zapowiedział przeprowadzenie kolejnego procesu zarządzania zobowiązaniami dotyczącego pozostającej kwoty nominalnej wynoszącej 316 mln EUR. Bank zaoferował wykup papierów wartościowych kapitału Tier 1, upper Tier 2 i lower Tier 2 po cenach nabycia wynoszących odpowiednio 35 %, 55 % i 55 % ich wartości nominalnej w gotówce. Oferowana cena wykupu została ustalona na podstawie wartości rynkowej instrumentów i zawierała premię nie wyższą niż dziesięć punktów procentowych, którą dodano w celu zachęcenia inwestorów do wzięcia udziału w wykupie. Wskaźnik akceptacji wyniósł 58 %, a zysk kapitałowy wyniósł 103 mln EUR.
- (115) W wyniku dwóch wykupów pozostająca kwota długu podporządkowanego i hybrydowego spadła z 985 mln EUR do 134 mln EUR.

2.5. ZOBOWIĄZANIA WŁADZ GRECKICH

- (116) Dnia 12 czerwca 2014 r. Grecja zobowiązała się, że bank i podmioty z nim powiązane wykonają plan restrukturyzacji przedłożony tego samego dnia i przedstawiła dalsze zobowiązania dotyczące realizacji planu restrukturyzacji. W niniejszej sekcji podsumowuje się te dalsze zobowiązania wymienione w załączniku.
- (117) Po pierwsze, Grecja zobowiązała się, że bank przeprowadzi restrukturyzację swojej działalności komercyjnej w Grecji, ustalając maksymalną liczbę oddziałów i pracowników oraz maksymalną kwotę całkowitych kosztów, które zostaną osiągnięte do dnia 31 grudnia 2017 r. ⁽⁷³⁾.
- (118) Grecja zobowiązała się również, że bank zmniejszy koszty depozytów zebranych w Grecji i spełni wymóg dotyczący maksymalnej relacji kredytów do depozytów netto do dnia 31 grudnia 2017 r. ⁽⁷⁴⁾.
- (119) W odniesieniu do zagranicznych spółek zależnych banku, Grecja zobowiązała się, że bank nie udzieli dodatkowego wsparcia kapitałowego, o ile nie zostaną spełnione z góry określone warunki. Ponadto Grecja zobowiązała się, że bank w znacznym stopniu wyeliminuje dźwignię finansową swoich aktywów międzynarodowych do dnia 30 czerwca 2018 r. ⁽⁷⁵⁾.
- (120) Grecja zobowiązała się, że bank dokona zbycia określonej liczby papierów wartościowych oraz zmniejszy wielkość portfela niepublicznych instrumentów kapitałowych. Ponadto bank nie będzie kupował papierów wartościowych o ratingu nieinwestycyjnym poza ograniczonymi wyjątkami ⁽⁷⁶⁾.

⁽⁷¹⁾ <http://www.alpha.gr/files/investorrelations/EA20091130EN.pdf>

⁽⁷²⁾ <http://www.alpha.gr/files/investorrelations/EA20120507EN.pdf>

⁽⁷³⁾ Zob. załącznik rozdział II.

⁽⁷⁴⁾ Zob. załącznik rozdział II.

⁽⁷⁵⁾ Zob. załącznik rozdział II.

⁽⁷⁶⁾ Zob. załącznik rozdział II.

- (121) Grecja podjęła szereg zobowiązań dotyczących ładu korporacyjnego banku. Zobowiązała się do ograniczenia wynagrodzeń pracowników i kadry kierowniczej banku, doprowadzenia do przestrzegania przez bank greckiego prawa dotyczącego ładu korporacyjnego oraz ustanowienia efektywnej i odpowiedniej struktury organizacyjnej ⁽⁷⁷⁾.
- (122) Ponadto Grecja zobowiązała się, że bank wprowadzi politykę kredytową wysokiej jakości w celu zapewnienia, aby decyzje o przyznaniu i restrukturyzacji kredytów miały na celu maksymalizację rentowności i zyskowności banku. Grecja zobowiązała się do przestrzegania przez bank wysokich standardów monitorowania ryzyka kredytowego oraz restrukturyzacji kredytów ⁽⁷⁸⁾.
- (123) Szereg zobowiązań odnosi się do działań banku w odniesieniu do powiązanych kredytobiorców. Zobowiązania te mają na celu zapewnienie, aby bank nie odstąpił od ostrożnych praktyk bankowych podczas przyznawania lub restrukturyzacji kredytów dla swoich pracowników, członków kadry kierowniczej i akcjonariuszy, jak również jednostek publicznych, partii politycznych i spółek mediowych ⁽⁷⁹⁾.
- (124) Ponadto Grecja podjęła zobowiązanie dotyczące przestrzegania przez bank ograniczeń w zakresie zachowania na rynku, takich jak zakaz wypłacania kuponów i dywidend, zakaz nabywania innych przedsiębiorstw i zakaz reklamy odnoszącej się do wsparcia ze strony państwa ⁽⁸⁰⁾.
- (125) Zobowiązania te będą monitorowane przez pełnomocnika ds. monitorowania do dnia 31 grudnia 2018 r.
- (126) Oprócz tego Grecja wskazała, że wystąpi o zatwierdzenie ze strony Komisji przed jakimkolwiek wykupem warrantów przez bank lub jakimkolwiek podmiot państwowy, w tym HFSF ⁽⁸¹⁾.

3. POWODY WSZCZĘCIA FORMALNEGO POSTĘPOWANIA WYJAŚNIAJĄCEGO DOTYCZĄCEGO PIERWSZEGO DOKAPITALIZOWANIA POMOSTOWEGO

- (127) Dnia 27 lipca 2012 r. Komisja wszczęła formalne postępowanie wyjaśniające w celu sprawdzenia, czy spełniono warunki komunikatu bankowego z 2008 r. ⁽⁸²⁾ w odniesieniu do stosowności, konieczności i proporcjonalności pierwszego dokapitalizowania pomostowego udzielonego bankowi przez HFSF (środek B1).
- (128) Jeżeli chodzi o stosowność środka, biorąc pod uwagę fakt, że pomoc została przyznana po uprzednim dokapitalizowaniu i udzieleniu pomocy na utrzymanie płynności finansowej oraz uwzględniając przedłużenie okresu na ratowanie, Komisja wyraziła wątpliwości w kwestii tego, czy bank podjął wszystkie możliwe działania, aby zapobiec potrzebie otrzymywania pomocy w przyszłości ⁽⁸³⁾. Ponadto Komisja nie mogła stwierdzić wyraźnie, kto będzie kontrolował bank po zastąpieniu pierwszego dokapitalizowania pomostowego trwałym dokapitalizowaniem ⁽⁸⁴⁾, ponieważ kontrolę nad bankiem mogłoby uzyskać albo państwo, albo mniejszościowi właściciele prywatni. Komisja zaznaczyła, że chciałaby zapewnić, aby jakość zarządzania bankiem, a w szczególności jakość jego procesu udzielania kredytów, nie uległa pogorszeniu w żadnym przypadku.
- (129) Jeżeli chodzi o konieczność pierwszego dokapitalizowania pomostowego, w motywie 66 decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Alpha Bank Komisja rozważała, czy podjęto wszystkie możliwe środki, aby uniknąć sytuacji, w której bank ponownie będzie potrzebował pomocy w przyszłości. Ponadto, ponieważ nie było pewności w kwestii długości okresu dokapitalizowania pomostowego, Komisja nie mogła stwierdzić, czy było ono wystarczające i zgodne z zasadami wynagrodzenia i podziału obciążenia w ramach zasad pomocy państwa. Dodatkowo warunki konwersji pierwszego dokapitalizowania pomostowego na trwałe dokapitalizowanie nie były znane w czasie przyjęcia decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Alpha Bank, w związku z czym Komisja nie mogła ich ocenić.

⁽⁷⁷⁾ Zob. załącznik rozdział III sekcja A.

⁽⁷⁸⁾ Zob. załącznik rozdział III sekcja A.

⁽⁷⁹⁾ Zob. załącznik rozdział III sekcja A.

⁽⁸⁰⁾ Zob. załącznik rozdział III sekcja C.

⁽⁸¹⁾ „Ponadto, jeżeli chodzi o warranty wyemitowanych przez HFSF, należy wyjaśnić, że Republika Grecka wystąpi o zatwierdzenie ze strony Komisji Europejskiej przed jakimkolwiek wykupem warrantów przez Alpha Bank lub przez jakimkolwiek podmiot państwowy (w tym HFSF), tak aby umożliwić Komisji Europejskiej zweryfikowanie, czy przewidywany wykup warrantów nie jest sprzeczny z wymogami dotyczącymi wynagrodzenia uzyskiwanego przez państwo w ramach zasad pomocy państwa”.

⁽⁸²⁾ Komunikat Komisji – Zastosowanie zasad pomocy państwa do środków podjętych w odniesieniu do instytucji finansowych w kontekście obecnego, globalnego kryzysu finansowego (Dz.U. C 270 z 25.10.2008, s. 2).

⁽⁸³⁾ Motyw 59 decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Alpha Bank.

⁽⁸⁴⁾ Motyw 63 decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Alpha Bank.

- (130) Jeżeli chodzi o proporcjonalność środka Komisja wyraziła wątpliwości w kwestii tego, czy zabezpieczenia (zakaz reklamy odnoszącej się do wsparcia ze strony państwa, zakaz wypłacania kuponów i dywidend, zakaz wykonywania opcji kupna oraz zakaz wykupu, zgodnie z motywem 71 decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Alpha Bank) były wystarczające w odniesieniu do pierwszego dokapitalizowania pomostowego. Ponadto w motywie 72 decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Alpha Bank Komisja stwierdziła, że zakłócenia konkurencji mogą być spowodowane brakiem reguł zapobiegających koordynacji czterech największych greckich banków (tj. banku, Eurobank, National Bank of Greece i Piraeus Bank) przez HFSF i brakiem odpowiednich zabezpieczeń, które zapobiegłyby dzieleniu się przez te banki szczególnie chronionymi informacjami handlowymi. W związku z tym Komisja zaproponowała wyznaczenie pełnomocnika ds. monitorowania, który będzie fizycznie obecny w banku.

4. UWAGI ZAINTERESOWANYCH STRON DOTYCZĄCE FORMALNEGO POSTĘPOWANIA WYJAŚNIAJĄCEGO W SPRAWIE PIERWSZEGO DOKAPITALIZOWANIA POMOSTOWEGO

4.1. UWAGI BANKU

- (131) Dnia 30 sierpnia 2012 r. Komisja otrzymała uwagi dotyczące decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Alpha Bank przedłożone przez bank.
- (132) W odniesieniu do stosowności środka bank zauważył, że ma on znaczenie systemowe zarówno dla Grecji, jak dla rynków bankowych na których bank prowadzi działalność. Dodał również, że jego model biznesowy jest rentowny, czego dowodzi jego długa wyróżniająca się historia.
- (133) Bank zauważył również, że obie fale dokapitalizowania stanowiły produkt uboczny poważnie pogarszającego się środowiska gospodarczego i że dodatkowe środki pomocy zostały udzielone w wyniku pogłębiania się kryzysu finansowego. Stwierdził, że do chwili obecnej był beneficjentem proporcjonalnie najniższej pomocy państwa wśród dużych greckich banków. Bank zauważył, że jeżeli chodzi o to, czy natychmiast podjęto wszystkie możliwe środki, aby uniknąć dalszej potrzeby korzystania z pomocy przez bank w przyszłości, plan restrukturyzacji będzie zawierał obszerne informacje na temat środków związanych z podziałem obciążenia, które zostały już wdrożone, są wdrażane lub są planowane. Bank zauważył również, że środki te zapewniały, aby żaden z akcjonariuszy nie został pominięty. Wraz z istniejącą silną bazą działalności i solidnym charakterem procesu oceny kapitałowej środki te przyczynią się do zapewnienia odpowiedniego dokapitalizowania banku, prowadząc do przywrócenia rentowności i ostatecznego zaprzestania z korzystania ze wsparcia państwa.
- (134) Ponadto bank z zadowoleniem przyjął wyraźne określenie warunków trwałego dokapitalizowania, które w jego opinii powinny w pełni odzwierciedlać powody, dla których potrzebował on wsparcia ze strony państwa. Zauważył również, że dokapitalizowanie uwzględnia utratę kapitału wynikającą z jego uczestnictwa w programie udziału sektora prywatnego, co stanowiło wysoce nadzwyczajne i nieprzewidywalne zdarzenie. Bank poparł opinię, że nie podejmował nadmiernego ryzyka w zakresie nabywania długu publicznego według norm greckich i europejskich. Stwierdził, że gdyby nie program udziału sektora prywatnego, uniknąłby potrzeby dokapitalizowania w 2012 r. i byłby w stanie spłacić akcje uprzywilejowane zgodnie z dotyczącymi ich warunkami określonymi w umowie. Ponadto zauważył, że nawet po odnotowaniu znacznych strat kapitałowych w wyniku uczestnictwa banku w programie udziału sektora prywatnego nadal posiadał dodatnią wartość aktywów netto.
- (135) Bank dodał, że prowadzi on działalność na bardzo silnej podstawie i był bardzo aktywny we wdrażaniu środków mających na celu skuteczne przejście przez okres skrajnych trudności. Zwrócił on uwagę, że ponieważ od początku kryzysu nie zaangażował się w żadną agresywną strategię handlową lub podejmowanie nadmiernego ryzyka, skupiając się na zarządzaniu ryzykiem kredytowym, zajął się problemem zakłóceń równowagi swojego profilu finansowania poprzez uporządkowaną eliminację dźwigni finansowej oraz aktywnie zarządzał swoją podstawą kosztów poprzez racjonalizowanie platformy operacyjnej i optymalizację wydatków na zamówienia.
- (136) Ponadto podkreślił znaczący podział obciążenia między akcjonariuszami. Wskazał on również na ważne zabezpieczenia dostępne dla sektora oficjalnego, mające na celu zapobieganie podejmowaniu nadmiernego ryzyka przez dokapitalizowane banki oraz ścisłe monitorowanie właściwego wdrażania planów restrukturyzacji, w szczególności poprzez wyznaczanie przedstawicieli Ministerstwa Finansów oraz HFSF w radach dyrektorów i odnośnych komitetach. Podkreślił również, że HFSF będzie monitorował wdrażanie planu restrukturyzacji i że zawieszenie prawa głosu HFSF zostanie zniesione w przypadku istotnego uchybienia.
- (137) Z tych powodów bank uważał, że struktura i warunki trwałego dokapitalizowania zapewniać powinny silne środki zachęty dla istniejących i nowych akcjonariuszy, aby uczestniczyli oni w przyszłych podwyższeniach kapitału.

- (138) W odniesieniu do konieczności środków bank zauważył, że środek pomocy ukierunkowany był na deficyt kapitałowy spowodowany programem udziału sektora prywatnego, tak aby bank osiągnął minimalne współczynniki adekwatności kapitałowej nałożone przez narodowy bank Grecji, miał ciągły dostęp do operacji refinansujących EBC oraz był w stanie wspierać swoich klientów i grecką gospodarkę w trudnej sytuacji.
- (139) W odniesieniu do proporcjonalności środka bank zadeklarował zamiar niestosowania pomocy w celu zakłócenia konkurencji. Podkreślił również, że od momentu otrzymania pomocy państwa nie angażował się w żadną agresywną strategię handlową. Zauważył również, że ponieważ wszystkie duże greckie banki były beneficjentami pomocy oraz ponieważ zainteresowanie podmiotów zagranicznych na rynku greckim podejmowaniem ryzyka w Grecji zmniejszało się, zdolność jakiegokolwiek beneficjenta pomocy do zakłócenia konkurencji ze szkodą dla podmiotu, który nie otrzymał pomocy, została zminimalizowana.

4.2. UWAGI INNEGO GRECKIEGO BANKU

- (140) Dnia 3 stycznia 2013 r. Komisja otrzymała uwagi dotyczące decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Alpha Bank przedłożone przez grecki bank. Bank ten stwierdził, że dokapitalizowanie greckich banków przez HFSF stanowiło zasadniczo pożądany krok w kierunku zdrowszego i rentowniejszego systemu bankowego i nie wyraził żadnego sprzeciwu wobec dokapitalizowania banku.
- (141) Wyrażając pełne poparcie dla zasady dokapitalizowania greckich banków przez HFSF, wspomniany grecki bank wyjaśnił jednak, że aby ograniczyć zakłócenia konkurencji do minimum i uniknąć dyskryminacji, oczekuje, że dokapitalizowanie przez HFSF będzie dostępne dla wszystkich banków działających w Grecji na podobnych warunkach.

5. UWAGI GRECJI DOTYCZĄCE FORMALNEGO POSTĘPOWANIA WYJAŚNIAJĄCEGO W SPRAWIE PIERWSZEGO DOKAPITALIZOWANIA POMOSTOWEGO

- (142) Dnia 5 września 2012 r. Grecja przedstawiła uwagi dotyczące decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Alpha Bank, które zostały przygotowane przez narodowy bank Grecji i HFSF.

5.1. UWAGI NARODOWEGO BANKU GRECJI

- (143) W odniesieniu do stosowności pierwszego dokapitalizowania pomostowego narodowy bank Grecji zauważył, że pierwsze dokapitalizowanie pomostowe było tymczasowe, biorąc pod uwagę, że proces dokapitalizowania miał zakończyć się podwyższeniem kapitału podstawowego w czterech przedmiotowych bankach.
- (144) Narodowy bank Grecji wskazał również, że dokapitalizowanie największych greckich banków stanowi część długoterminowej restrukturyzacji greckiego sektora bankowego. Zauważył on, że w przypadku gdyby bank pozostał w rękach prywatnych, kierownictwo najprawdopodobniej pozostałoby to samo, zaś w przypadku gdyby bank stał się własnością państwa (to znaczy, własnością HFSF), HFSF mógłby wyznaczyć nowe kierownictwo, które w każdym przypadku musiałoby być oceniane przez narodowy bank Grecji. Narodowy bank Grecji zwrócił uwagę, że na bieżąco ocenia ramy ładu korporacyjnego, adekwatność zarządzania i profil ryzyka każdego banku w celu zapewnienia, aby nie podejmowano nadmiernego ryzyka. Wskazał on również, że HFSF wyznaczył już swoich przedstawicieli w radach dyrektorów dokapitalizowanych banków.
- (145) W odniesieniu do konieczności pierwszego dokapitalizowania pomostowego narodowy bank Grecji zauważył, że dokapitalizowanie banku było ograniczone, tak aby zapewnić spełnienie obowiązujących wówczas minimalnych wymogów kapitałowych (8 %). Stwierdził również, że przedłużony okres poprzedzający dokapitalizowanie wynikał z gwałtownego pogorszenia środowiska operacyjnego w Grecji i wpływu programu udziału sektora prywatnego, złożoności całego projektu i potrzeby maksymalizacji uczestnictwa inwestorów prywatnych w podwyższeniach kapitału podstawowego.
- (146) W odniesieniu do proporcjonalności pierwszego dokapitalizowania pomostowego narodowy bank Grecji wskazał, że pełna realizacja planu restrukturyzacji, który zostanie przedłożony Komisji, była zabezpieczona przez fakt, że zawieszenie praw głosu HFSF zostałoby uchylone w przypadku bezpośredniego naruszenia planu restrukturyzacji. Narodowy bank Grecji zauważył także, że trudności banku nie wynikały ani z niedoszacowania czynników ryzyka przez kierownictwo banku, ani z agresywnych działań handlowych.

5.2. UWAGI HFSF

- (147) Jeżeli chodzi o stosowność pierwszego dokapitalizowania pomostowego, w odniesieniu do ewentualnej ingerencji państwa, w przypadku gdy państwo udziela pomocy w znacznej wysokości poprzez HFSF, a HFSF posiada pełne prawa głosu, HFSF stwierdził, że banki finansowane przez HFSF nie są uważane za podmioty publiczne ani za

podmioty kontrolowane przez państwo i że nie będą kontrolowane przez państwo po trwałym dokapitalizowaniu przez HFSF. HFSF wskazał, że jest całkowicie niezależnym podmiotem prawnym prawa prywatnego posiadającym autonomię podejmowania decyzji. Nie podlega kontroli rządowej zgodnie z art. 16C ust. 2 ustawy o HFSF, który stanowi, że instytucje kredytowe, które otrzymały wsparcie kapitałowe od HFSF nie należą do szeroko rozumianego sektora publicznego. HFSF wskazał również na swoją strukturę zarządczą.

- (148) Jeżeli chodzi o interwencję HFSF w zarządzanie bankiem, HFSF zwrócił uwagę, że będzie przestrzegał autonomii banku i nie będzie ingerował w jego codzienne zarządzanie, biorąc pod uwagę, że jego rola jest ograniczona przepisami ustawy o HFSF. Stwierdził, że nie będzie żadnej ingerencji ani koordynacji ze strony państwa i że decyzje banku dotyczące procesu udzielania kredytów (między innymi w odniesieniu do zabezpieczenia, ustalania ceny i wypłacalności kredytobiorców) będą podejmowane na podstawie kryteriów komercyjnych.
- (149) HFSF wskazał, że ustawa o HFSF i umowa poprzedzająca subskrypcję zawierały właściwe zabezpieczenia, aby zapobiegać podejmowaniu nadmiernego ryzyka przez obecnych prywatnych akcjonariuszy. Wskazał na elementy takie, jak (i) wyznaczenie przedstawicieli HFSF na niezależnych niewykonawczych członków rady dyrektorów banku i ich obecność podczas posiedzeń komisji; (ii) przeprowadzenie badania *due diligence* w banku przez HFSF; i (iii) fakt, że po ostatecznym dokapitalizowaniu jego prawa głosu będą ograniczone tylko dopóty, dopóki bank będzie przestrzegał warunków planu restrukturyzacji.
- (150) HFSF stwierdził, że wprowadzono właściwe środki w celu zapewnienia, aby banki, w których udziały ma HFSF, nie dzieliły się szczególnie chronionymi informacjami handlowymi. Środki te obejmują wyznaczanie różnych przedstawicieli HFSF do tych banków, mandaty dotyczące tych przedstawicieli, które stanowią specjalne zabezpieczenie przez przepływem informacji między przedstawicielami, oraz wyraźne wewnętrzne instrukcje dla tych przedstawicieli, aby nie przekazywali chronionych informacji handlowych tych banków. HFSF stwierdził również, że nie wykonuje swoich praw w odniesieniu do tych banków w sposób, który mógłby uniemożliwiać, ograniczać, zniekształcać lub istotnie zmniejszać lub utrudniać efektywną konkurencję. Ponadto HFSF wskazał, że członkowie jego rady dyrektorów i jego pracownicy podlegają surowym zasadom poufności i obowiązkom powierniczym oraz są związani przepisami dotyczącymi tajemnicy służbowej w stosunku do jego spraw.

6. OCENA WSPARCIA ZE STRONY PAŃSTWA DOTYCZĄCEGO NABYCIA WYBRANYCH ZOBOWIĄZAŃ TRZECH BANKÓW SPÓŁDZIELCZYCH

- (151) Komisja musi najpierw ocenić, czy wsparcie ze strony państwa związane z restrukturyzacją i uporządkowaną likwidacją trzech banków spółdzielczych (czyli finansowanie niedopasowań poziomu płynności, które umożliwiło umożliwiające przeniesienie depozytów, w tym zobowiązań międzybankowych, wierzytelności i zobowiązań wobec HDIGF) stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu. Zgodnie z powyższym przepisem pomoc państwa oznacza wszelką pomoc przyznawaną przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.
- (152) Komisja rozpocznie od dokonania oceny, czy następujący potencjalni beneficjenci odnieśli korzyść: (i) banki spółdzielcze i „działalność” ewentualnie przeniesiona do banku; oraz (ii) bank.
- (i) Istnienie pomocy na rzecz banków spółdzielczych i „działalności” ewentualnie przeniesionej do banku
- (153) Jeżeli chodzi o banki spółdzielcze, Komisja zauważa, że Dodecanese Bank, Evia Bank i Western Macedonia Bank zostały postawione w stan likwidacji, a ich zezwolenia na prowadzenie działalności bankowej zostały cofnięte. W związku z tym nie będą one dłużej prowadziły działalności gospodarczej na rynku bankowym.
- (154) Wsparcie ze strony państwa, czyli finansowanie niedopasowań poziomu płynności, stanowiłoby pomoc w odniesieniu do przeniesionych wierzytelności i zobowiązań w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu, jedynie jeżeli wspólnie stanowiłyby one przedsiębiorstwo. Pojęcie przedsiębiorstwa obejmuje każdy podmiot prowadzący działalność gospodarczą, niezależnie od jego statusu prawnego i sposobu jego finansowania. Działalność gospodarczą stanowi wszelka działalność polegająca na oferowaniu dóbr lub usług na danym rynku. W związku z tym w celu stwierdzenia, czy pomoc została udzielona przedsiębiorstwu, należy ocenić, czy przeniesienie wierzytelności i zobowiązań wiąże się z przeniesieniem działalności gospodarczej.

- (155) Jak wspomniano w sekcji 2.2.2, w następstwie restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków spółdzielczych do banku przeniesione zostały jedynie depozyty, zobowiązania międzybankowe, wierzytelności i zobowiązania wobec HDIGF. Trzy banki spółdzielcze łącznie zatrudniały 227 pracowników i posiadały 18 oddziałów. Należy zauważyć, że nie odbyło się automatyczne przeniesienie oddziałów lub umów o pracę lub kredytów między trzema bankami spółdzielczymi i bankiem. W związku z tym fakt, że kredyty nie są przenoszone do banku, lecz pozostają w trzech bankach spółdzielczych w stanie likwidacji, brak przeniesienia oddziałów i brak automatycznego przeniesienia umów o pracę prowadzą⁽⁸⁵⁾ do wniosku, że nie zachodzi przeniesienie działalności gospodarczej. Przeniesione zobowiązania (tj. depozyty) nie mogą zostać uznane za beneficjenta wsparcia ze strony państwa, ponieważ nie stanowią one „przedsiębiorstwa”.
- (156) Podsumowując, trzy istniejące podmioty prawne postawione zostały w stan likwidacji i nie prowadzą już żadnej działalności bankowej. Jednocześnie przeniesione aktywa i zobowiązania nie stanowią działalności gospodarczej.
- (157) Stwierdza się zatem, że przyznanie bankowi obligacji EFSF przez HFSF w celu pokrycia niedopasowania poziomu płynności nabytych aktywów i zobowiązań trzech banków spółdzielczych nie pozwala na kontynuowanie ich działalności gospodarczej. W związku z tym wsparcie HFSF nie stanowi pomocy na rzecz zlikwidowanych podmiotów, ani pomocy na rzecz przeniesionych aktywów i zobowiązań.

(ii) Istnienie pomocy na rzecz banku

- (158) W odniesieniu do tego, czy sprzedaż aktywów i pasywów trzech banków spółdzielczych wiąże się z pomocą państwa na rzecz banku, Komisja musi ocenić, czy są spełnione pewne wymogi, a w szczególności czy: (i) proces sprzedaży ma charakter otwarty, bezwarunkowy i niedyskryminujący; (ii) sprzedaż odbywa się na warunkach rynkowych; i (iii) państwo dąży do uzyskania jak najwyższej ceny sprzedaży za odnośne aktywa i zobowiązania⁽⁸⁶⁾.
- (159) Jak wspomniano w motywie 52, narodowy bank Grecji skontaktował się tylko z czterema greckimi bankami o znaczeniu systemowym w celu przeprowadzenia aukcji wybranych aktywów i zobowiązań trzech banków spółdzielczych, ponieważ uważał, że depozyty należało przenieść do całkowicie dokapitalizowanych instytucji. Jedynie bank i Eurobank przedstawiły wiążące oferty. Alpha Bank wybrany został jako najlepszy oferent w konkursowym przetargu zorganizowanym przez organ ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, który uwzględnił zaproponowaną cenę oraz zdolność do przejęcia i zintegrowania zakupionych depozytów w spójny i szybki sposób.
- (160) Sprzedawany pakiet obejmował tylko depozyty bez jakiegokolwiek infrastruktury. Nabywcą może zatem być tylko bank posiadający infrastrukturę i sieć oddziałów w Grecji w celu obsługi deponentów.
- (161) Ponieważ Komisja nie ma powodu, aby sądzić, że sprzedaż nie odbyła się na warunkach rynkowych, stwierdza ona, że można wykluczyć pomoc na rzecz banku, zgodnie z pkt 80 komunikatu bankowego z 2013 r., pkt 20 komunikatu w sprawie restrukturyzacji i praktyką decyzyjną Komisji⁽⁸⁷⁾.

(iii) Wniosek dotyczący istnienia pomocy

- (162) Wsparcie ze strony państwa związane ze sprzedażą trzech banków spółdzielczych nie przynosi korzyści żadnej działalności gospodarczej ani żadnemu przedsiębiorstwu. Środek nie stanowi więc pomocy w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu.

7. OCENA POMOCY PRYZNANEJ BANKOWI

7.1. ISTNIENIE I KWOTA POMOCY

- (163) Komisja musi ustalić istnienie pomocy państwa na rzecz banku w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu.

⁽⁸⁵⁾ Zob. motyw 146 decyzji Komisji z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie pomocy państwa SA. 510/2008 – Włochy „Vendita dei beni della compagnia aerea ALITALIA” (Dz.U. C 46 z 25.2.2009, s. 6).

⁽⁸⁶⁾ Zob. pkt 80 komunikatu Komisji w sprawie stosowania od dnia 1 sierpnia 2013 r. reguł pomocy państwa w odniesieniu do środków wsparcia na rzecz banków w kontekście kryzysu finansowego („komunikat bankowy z 2013 r.”) (Dz.U. C 216 z 30.7.2013, s. 1).

⁽⁸⁷⁾ Zob. decyzja Komisji z dnia 25 stycznia 2010 r. w sprawie pomocy państwa sprawa NN 19/2009 – Pomoc restrukturyzacyjna dla Dunfermline Building Society, motyw 47; decyzja Komisji z dnia 25 października 2010 r. w sprawie pomocy państwa N 560/2009 – Pomoc na likwidację Fionia Bank, motyw 55; decyzja Komisji z dnia 8 listopada 2010 r. w sprawie pomocy państwa N392/2010 – Restrukturyzacja CajaSur, motyw 52.

7.1.1. Istnienie pomocy w przypadku środków przyznanych w ramach programu wsparcia na rzecz greckich banków (środek L1 i A)

7.1.1.1. *Pomoc państwa na utrzymanie płynności finansowej przyznana w ramach środka dotyczącego gwarancji i środka dotyczącego rządowej pożyczki obligacyjnej (środek L1)*

- (164) Komisja stwierdziła już w decyzjach zatwierdzających i przedłużających program wsparcia na rzecz greckich banków ⁽⁸⁸⁾, że pomoc na utrzymanie płynności finansowej przyznana w ramach tego programu stanowi pomoc. Przyszła pomoc na utrzymanie płynności finansowej udzielona w ramach tego programu również będzie stanowiła pomoc.

7.1.1.2. *Dokapitalizowanie przez państwo przyznane w ramach środka dokapitalizowania (środek A)*

- (165) Komisja stwierdziła już w decyzji z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie programu wsparcia na rzecz greckich banków, że dokapitalizowanie przewidziane w ramach jej środka dokapitalizowania stanowiłoby pomoc. Bank otrzymał 940 mln EUR w formie akcji uprzywilejowanych, które stanowiły w tym czasie 2 % aktywów ważonych ryzykiem banku.

7.1.2. Istnienie pomocy państwa w przypadku gwarantowanego przez państwo awaryjnego wsparcia płynnościowego (środek L2)

- (166) Komisja wyjaśniała w pkt 51 komunikatu bankowego z 2008 r., że zasilanie instytucji finansowych funduszami przez banki centralne nie stanowi pomocy, jeżeli spełnione są cztery łączne warunki dotyczące wypłacalności instytucji finansowej, zabezpieczenia instrumentu, stopy procentowej nakładanej na instytucję finansową i braku kontrgwarancji państwowej. Gwarantowane przez państwo awaryjne wsparcie płynnościowe na rzecz banku stanowi pomoc, ponieważ nie spełnia ono tych czterech łącznych warunków, szczególnie dlatego, że jest gwarantowane przez państwo i jest przyznane w połączeniu z innymi środkami wsparcia.
- (167) Gwarantowane przez państwo awaryjne wsparcie płynnościowe jest zgodne z wymogami określonymi w art. 107 ust. 1 Traktatu. Po pierwsze, ponieważ środek ten obejmuje gwarancję państwową na rzecz narodowego banku Grecji, wszelkie straty zostaną poniesione przez państwo. W związku z tym środek wiąże się z zasobami państwowymi. Awaryjne wsparcie płynnościowe umożliwia bankom uzyskanie finansowania wtedy, gdy nie mają dostępu do rynków finansowania międzybankowego i do zwykłych operacji refinansujących Eurosystemu. W związku z tym gwarantowane przez państwo awaryjne wsparcie płynnościowe stanowi korzyść dla banku. Ponieważ awaryjne wsparcie płynnościowe jest ograniczone do sektora bankowego, środek ma charakter selektywny. Ponieważ gwarantowane przez państwo awaryjne wsparcie płynnościowe pozwala bankowi na prowadzenie działalności na rynku i uniknięcie niewykonania zobowiązań oraz konieczności wycofania się z rynku, zakłóca ono konkurencję. Jako że bank prowadzi działalność w innych państwach członkowskich, a instytucje finansowe z innych państw członkowskich prowadzą działalność lub mogłyby być zainteresowane prowadzeniem działalności w Grecji, korzyść przyznana bankowi wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.
- (168) Gwarantowane przez państwo awaryjne wsparcie płynnościowe (środek L2) stanowi pomoc państwa. Kwota gwarantowanego przez państwo awaryjnego wsparcia płynnościowego zmieniała się w czasie. Zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2012 r. wynosiła ona 23,6 mld EUR.

7.1.3. Istnienie pomocy w przypadku środków przyznanych przez HFSF (środki B1, B2, B3 i B4)

7.1.3.1. *Pierwsze dokapitalizowanie pomostowe (środek B1)*

- (169) W sekcji 5.1 decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Alpha Bank Komisja stwierdziła już, że pierwsze dokapitalizowanie pomostowe stanowi pomoc państwa. Otrzymany kapitał wynosił 1,9 mld EUR.

7.1.3.2. *Drugie dokapitalizowanie pomostowe (środek B2)*

- (170) Środek B2 wdrożono przy użyciu zasobów HFSF, które, jak wyjaśniono w motywie 47 decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Alpha Bank, wiążą się z zasobami państwowymi.
- (171) Jeśli chodzi o istnienie korzyści, środek B2 spowodował zwiększenie współczynnika kapitałowego do poziomu pozwalającego na kontynuację działalności na rynku i dostęp do finansowania w ramach Eurosystemu. Ponadto wynagrodzenie za środek B2 składało się z odsetek naliczonych od obligacji EFSF i dodatkowej opłaty w wysokości 1 %. Ponieważ wynagrodzenie jest znacznie niższe niż wynagrodzenie za podobne instrumenty kapitałowe na rynku, bank z pewnością nie byłby w stanie zebrać takiego kapitału na takich warunkach na rynku. W związku z tym w ramach środka B2 przyznano bankowi korzyść z zasobów państwowych. Ponieważ środek udostępniono tylko bankowi, miał on charakter selektywny.

⁽⁸⁸⁾ Zob. przypisy 1 i 2.

- (172) W wyniku zastosowania środka B2 poprawiła się sytuacja banku, ponieważ uzyskał on środki finansowe pozwalające na dalsze spełnianie wymogów kapitałowych w sposób prowadzący do zakłóceń konkurencji. Jako że bank prowadzi działalność na innych rynkach bankowych Unii Europejskiej, a instytucje finansowe z innych państw członkowskich prowadzą działalność w Grecji, środek B2 może również wpłynąć na wymianę handlową między państwami członkowskimi.
- (173) Komisja uważa, że środek B2 stanowi pomoc państwa. Został on zgłoszony jako pomoc przez organy krajowe. Otrzymany kapitał wynosił 1 042 mln EUR.

7.1.3.3. Pisemne zobowiązanie (środek B3)

- (174) W ramach środka B3 HFSF zobowiązał się do zapewnienia dodatkowego kapitału koniecznego, aby dokończyć dokapitalizowanie banku do kwoty wymaganej przez narodowy bank Grecji w ramach testu warunków skrajnych z 2012 r. HFSF otrzymuje swojej zasoby od państwa. Komisja stwierdza zatem, że pisemne zobowiązanie dotyczy zasobów państwowych. Okoliczności, w jakich HFSF może udzielać wsparcia instytucjom finansowym, są dokładnie określone i ograniczone przez prawo. W związku z tym korzystanie z tych zasobów państwowych można przypisać państwu. HFSF zobowiązał się zapewnić dodatkowy kapitał w kwocie 1 629 mln EUR.
- (175) Pisemne zobowiązanie stanowiło korzyść dla banku, ponieważ upewniło deponentów, że bank będzie w stanie zgromadzić całą konieczną kwotę kapitału, tzn. HFSF zapewni kapitał, w przypadku gdyby bankowi nie udało się zgromadzić go na rynku. Zobowiązanie to ułatwiło także gromadzenie prywatnego kapitału z rynku, ponieważ inwestorzy mieli pewność, że gdyby bankowi nie udało się pozyskać części kapitału z rynku, kapitał ten zostałby zapewniony przez HFSF. Żaden prywatny inwestor nie zgodziłby się na zobowiązanie się do dokonania zastrzyku kapitałowego przed poznaniem warunków dokapitalizowania, a w tamtym czasie bank nie miał dostępu do rynku kapitałowego. Korzyść ma charakter selektywny, ponieważ nie została przyznana wszystkim bankom prowadzącym działalność w Grecji.
- (176) Jako że bank prowadzi działalność na innych unijnych rynkach bankowych, a instytucje finansowe z innych państw członkowskich działają w Grecji, środek B3 może również wpłynąć na wymianę handlową między państwami członkowskimi i zakłócić konkurencję.
- (177) Środek B3 stanowi zatem pomoc i został zgłoszony jako pomoc państwa przez władze greckie w dniu 27 grudnia 2012 r.

7.1.3.4. Udział HFSF w dokapitalizowaniu z wiosny 2013 r. (środek B4)

- (178) Udział HFSF w dokapitalizowaniu z wiosny 2013 r. (środek B4) stanowi konwersję pierwszego i drugiego dokapitalizowania pomostowego (środki B1 i B2) oraz częściowej realizacji pisemnego zobowiązania (środek B3) na trwałe dokapitalizowanie w wysokości 4 021 mln EUR w akcjach zwykłych. Fakt, że nie cała kwota kapitału będąca przedmiotem zobowiązania w ramach środka B3 musiała zostać faktycznie wniesiona, wynika z pozyskania kapitału od inwestorów prywatnych w kwocie 550 mln EUR. Ponieważ środek B4 stanowi konwersję przyznanej już pomocy, nadal wiąże się on z zasobami państwowymi, jednak nie zwiększa nominalnej kwoty pomocy. Zwiększa on jednak korzyść banku (i w związku z tym zakłócenie konkurencji), ponieważ stanowi trwałe dokapitalizowanie, a nie tymczasowe, jak ma to miejsce w przypadku środków B1 i B2. W porównaniu ze środkiem B3, który stanowi tylko zobowiązanie, a nie faktyczne dokapitalizowanie, środek B4 spowodował zwiększenie adekwatności kapitałowej banku i w związku z tym przynosi większe korzyści.
- (179) Komisja zauważa, że takiego wsparcia nie przyznano wszystkim bankom prowadzącym działalność w Grecji. W związku z tym korzyść przyznana bankowi ma charakter selektywny. W odniesieniu do zakłócenia konkurencji i wpływu na handel Komisja zauważa na przykład, że pomoc umożliwiła bankowi wykonywanie jego operacji w innych państwach członkowskich. Likwidacja banku wiązałaby się z zaprzestaniem jego działalności za granicą, w wyniku likwidacji tej działalności lub jej sprzedaży. W związku z tym środek zakłóca konkurencję i wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi. Powyższy środek stanowi pomoc państwa.

7.1.3.5. Wniosek dotyczący środków B1, B2, B3 i B4

- (180) Środki B1, B2, B3 i B4 stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu. Kwota pomocy państwa w ramach środków B1, B2, B3 i B4 wynosi 4 571 mln EUR. Jak wskazano w sekcji 7.1.3.4, tylko część kwoty zobowiązania z grudnia 2012 r. (środek B3) objęto konwersją na faktyczny zastrzyk kapitałowy (środek B4). Faktycznie wypłacona kwota wsparcia ze strony państwa wynosiła zatem jedynie 4 021 mln EUR.

- (181) Punkt 31 komunikatu w sprawie restrukturyzacji stanowi, że poza bezwzględną kwotą pomocy, Komisja musi wziąć pod uwagę pomoc „w stosunku do aktywów banku ważonych ryzykiem”. Środki B1, B2, B3 i B4 zostały przyznane w okresie jednego roku, od kwietnia 2012 r. do maja 2013 r. Podczas tego okresu aktywa ważne ryzykiem banku uległy zmianie, zwiększając się po nabyciu Emporiki Bank. Nasuwa się zatem pytanie, który poziom aktywów ważonych ryzykiem należy zastosować, a w szczególności czy pomoc państwa należy oceniać w odniesieniu do tych aktywów ważonych ryzykiem, które istniały na początku okresu, czy też do tych, które istniały na końcu tego okresu. Środki B1, B2, B3 i B4 mają na celu pokrycie potrzeb kapitałowych określonych przez narodowy bank Grecji w marcu 2012 r. (test warunków skrajnych z 2012 r.). Innymi słowy, potrzeby kapitałowe, którym zaradzić mają te środki wsparcia ze strony państwa, istniały już w marcu 2012 r. Komisja uważa zatem, że kwotę pomocy w ramach środków B1, B2, B3 i B4 należy porównywać z aktywami ważonymi ryzykiem banku na dzień 31 marca 2012 r. Fakt nabycia Emporiki Bank przez bank długo po marcu 2012 r. nie powinien prowadzić do zmniejszenia wskaźnika „pomoc w relacji do aktywów ważonych ryzykiem”. Pomoc bowiem nie wywołuje zakłóceń konkurencji w mniejszym stopniu ze względu na to, że bank dokonał nabycia, które zwiększa jego aktywa ważne ryzykiem. Przypomniła ona również, że narodowy bank Grecji, po dokapitalizowaniu z marca 2012 r. i do czasu dokapitalizowania z wiosny 2013 r., nie brał pod uwagę nabycia dokonanego przez banki greckie w celu dostosowania, w górę lub w dół, ich potrzeb kapitałowych. Czynniki ten wykazuje również, że środki B1, B2, B3 i B4 były środkami pomocy związanymi z sytuacją w obszarze działalności banku na dzień 31 marca 2012 r.
- (182) Pierwsze i drugie dokapitalizowanie pomostowe oraz pisemne zobowiązanie wyniosły łącznie 4 571 mln EUR. Kwota ta stanowi 10,3 % aktywów ważonych ryzykiem banku na dzień 31 marca 2012 r. ⁽⁸⁹⁾.
- (183) W związku z tym, że bank zdołał przyciągnąć kapitał prywatny, faktyczna kwota zastrzyku kapitałowego dokonanego przez HFSF na rzecz banku wyniosła tylko 4 021 mln EUR, co stanowi 9,1 % aktywów ważonych ryzykiem banku na dzień 31 marca 2012 r.

7.1.4. Wniosek dotyczący istnienia pomocy i łącznej kwoty otrzymanej pomocy

- (184) Środki A, B1, B2, B3 i B4 stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu.

Oznaczenie środka	Środek	Rodzaj środka	Kwota pomocy	Dokapitalizowanie/aktywa ważne ryzykiem
A	Akcje uprzywilejowane	Wsparcie kapitałowe	940 mln EUR	2 %
B1 B2 B3 B4	Pierwsze dokapitalizowanie pomostowe Drugie dokapitalizowanie pomostowe Pisemne zobowiązanie Udział HFSF w dokapitalizowaniu z wiosny 2013 r.	Wsparcie kapitałowe	4 571 mln EUR (kwota wypłacona przez HFSF: 4 021 mln EUR)	10,3 % (kwota wypłacona przez HFSF: 9,1 %)
Łączna pomoc kapitałowa udzielona bankowi			5 511 mln EUR (kwota wypłacona przez HFSF: 4 961 mln EUR)	12,3 % (kwota wypłacona przez HFSF: 11,1 %)
Oznaczenie środka	Środek	Rodzaj środka	Nominalna kwota pomocy	
L1	Pomoc na utrzymanie płynności finansowej	Gwarancja Pożyczka obligacyjna	Gwarancje: 14 mld EUR na dzień 30 listopada 2011 r. Pożyczka obligacyjna: 1,6 mld EUR na dzień 30 września 2011 r.	
L2	Awaryjne wsparcie płynnościowe gwarantowane przez państwo	Finansowanie i gwarancja	23,6 mld EUR na dzień 31 grudnia 2012 r.	
Całkowita pomoc na utrzymanie płynności finansowej udzielona bankowi			39,2 mld EUR	

7.2. PODSTAWA PRAWNA OCENY ZGODNOŚCI

- (185) W art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu upoważnia się Komisję do stwierdzenia zgodności pomocy z rynkiem wewnętrznym, jeżeli ma ona na celu „zaradzenie poważnym zaburzeniom w gospodarce państwa członkowskiego”.

⁽⁸⁹⁾ Aktywa ważne ryzykiem banku na dzień 31 marca 2012 r. wynosiły 44,2 mld EUR.

- (186) Komisja uznała, że globalny kryzys finansowy może powodować poważne zaburzenie w gospodarce państwa członkowskiego i że środki wsparcia dla banków mogą zaradzić temu zaburzeniu. Potwierdzono to w komunikacie bankowym z 2008 r., komunikacie w sprawie dokapitalizowania i komunikacie w sprawie restrukturyzacji. Komisja nadal uważa, że wymogi w zakresie pomocy państwa, która ma zostać zatwierdzona na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu, są spełnione w świetle wystąpienia warunków skrajnych na rynkach finansowych. Komisja potwierdziła ten pogląd, przyjmując komunikat w sprawie przedłużenia z 2011 r.⁽⁹⁰⁾ i komunikat bankowy z 2013 r.
- (187) W odniesieniu do gospodarki Grecji w decyzji zatwierdzającej i przedłużającej program wsparcia na rzecz greckich banków oraz w swoich decyzjach zatwierdzających środki pomocy państwa przyznane przez Grecję poszczególnym bankom⁽⁹¹⁾ Komisja uznała, że istnieje zagrożenie poważnym zaburzeniem w gospodarce Grecji i że wsparcie państwa dla banków stanowi właściwy środek zaradczy wobec tego zaburzenia. Z tego powodu podstawę prawną oceny środków pomocy powinien stanowić art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu.
- (188) W okresie kryzysu finansowego Komisja opracowała kryteria zgodności w odniesieniu do różnych rodzajów środków pomocy. Zasady oceny środków pomocy zostały po raz pierwszy określone w komunikacie bankowym z 2008 r.
- (189) Zgodnie z punktem 15 komunikatu bankowego z 2008 r., aby pomoc była zgodna z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu, musi ona spełniać ogólne kryteria zgodności:
- a) *stosowności*: pomoc musi być ściśle ukierunkowana, aby umożliwić skuteczne osiągnięcie celu, jakim jest zaradzenie poważnemu zaburzeniu gospodarki. Nie zostałyby to osiągnięte, gdyby środek nie był stosowny do zaburzenia, któremu ma zaradzić;
 - b) *konieczności*: zastosowanie środka pomocy o określonej kwocie i postaci musi być konieczne do osiągnięcia danego celu. Dlatego kwota środka pomocy musi stanowić minimalną kwotę niezbędną do osiągnięcia tego celu, a jego forma musi być najbardziej odpowiednia do zaradzenia zakłóceniu;
 - c) *proporcjonalności*: konieczne jest zachowanie właściwej równowagi między pozytywnymi skutkami środka a zakłóceniami konkurencji, tak aby zakłócenia te ograniczały się do minimum niezbędnego do osiągnięcia celów środka.
- (190) Wytyczne dotyczące środków dokapitalizowania można znaleźć w komunikacie w sprawie dokapitalizowania i komunikacie w sprawie przedłużenia z 2011 r.
- (191) Komunikat w sprawie restrukturyzacji określa podejście przyjęte przez Komisję w odniesieniu do oceny planów restrukturyzacji, w szczególności konieczność przywrócenia rentowności, zapewnienia odpowiedniego wkładu beneficjenta oraz ograniczenia zakłócenia konkurencji.
- (192) Te ramy zostały uzupełnione komunikatem bankowym z 2013 r., który ma zastosowanie do środków pomocy zgłoszonych po dniu 31 lipca 2013 r.

7.2.1. Podstawa prawna oceny zgodności pomocy na utrzymanie płynności finansowej banku (środek L1)

- (193) Pomoc na utrzymanie płynności finansowej otrzymana już przez bank została ostatecznie zatwierdzona na podstawie kolejnych decyzji zatwierdzających środki w ramach programu wsparcia na rzecz greckich banków oraz jego zmiany i przedłużenia⁽⁹²⁾. Jakakolwiek przyszła pomoc na utrzymanie płynności finansowej banku będzie musiała zostać przyznana w ramach programu należycie zatwierdzonego przez Komisję. Warunki takiej pomocy będą musiały zostać zatwierdzone przez Komisję zanim zostanie ona przyznana i w związku z tym nie ma potrzeby ich dalszej oceny w niniejszej decyzji.

7.2.2. Podstawa prawna oceny zgodności akcji uprzywilejowanych (środek A)

- (194) Dokapitalizowanie przyznane w 2009 r. w formie akcji uprzywilejowanych (środek A), zostało przyznane w ramach środka dokapitalizowania zatwierdzonego w 2008 r. jako część programu wsparcia na rzecz greckich banków zgodnie z komunikatem bankowym z 2008 r. W związku z tym nie musi ono być ponownie oceniane na podstawie komunikatu bankowego z 2008 r., musi natomiast zostać ocenione wyłącznie na podstawie komunikatu w sprawie restrukturyzacji.

⁽⁹⁰⁾ Komunikat Komisji w sprawie stosowania od dnia 1 stycznia 2012 r. reguł pomocy państwa w odniesieniu do środków wsparcia na rzecz banków w kontekście kryzysu finansowego („komunikat w sprawie przedłużenia z 2011 r.”) (Dz.U. C 356 z 6.12.2011, s. 7).

⁽⁹¹⁾ Zob. przypis 6.

⁽⁹²⁾ Zob. przypis 6.

7.2.3. Podstawa prawna oceny zgodności gwarantowanego przez państwo awaryjnego wsparcia płynnościowego (środek L2)

- (195) Zgodność gwarantowanego przez państwo awaryjnego wsparcia płynnościowego (środek L2) należy w pierwszej kolejności ocenić w oparciu o komunikat bankowy z 2008 r. i komunikat w sprawie przedłużenia z 2011 r. Wszelkie gwarantowane przez państwo awaryjne wsparcie płynnościowe przyznane po dniu 1 sierpnia 2013 r. jest objęte komunikatem bankowym z 2013 r.

7.2.4. Podstawa prawna oceny zgodności dokapitalizowania przez HFSF (środki B1, B2, B3 i B4)

- (196) Zgodność środków dokapitalizowania udzielonych przez HFSF (środków B1, B2, B3 i B4), w szczególności w odniesieniu do wynagrodzenia, należy w pierwszej kolejności ocenić w oparciu o komunikat bankowy z 2008 r., komunikat w sprawie dokapitalizowania i komunikat w sprawie przedłużenia z 2011 r. W decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Alpha Bank Komisja wyraziła wątpliwości w kwestii zgodności środka B1 z tymi komunikatami. Ponieważ środki te zostały wdrożone przed dniem 31 lipca 2013 r., nie są one objęte komunikatem bankowym z 2013 r. Zgodność środków dokapitalizowania udzielonych przez HFSF (środki B1, B2, B3 i B4) należy również ocenić na podstawie komunikatu w sprawie restrukturyzacji.

7.3. ZGODNOŚĆ ŚRODKA L2 Z KOMUNIKATEM BANKOWYM Z 2008 r. Z KOMUNIKATEM W SPRAWIE PRZEDŁUŻENIA Z 2011 r. I KOMUNIKATEM BANKOWYM Z 2013 r.

- (197) Aby pomoc była zgodna z art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu, musi ona spełniać ogólne kryteria zgodności: stosowności, konieczności i proporcjonalności.
- (198) Ponieważ banki greckie zostały pozbawione dostępu do rynków hurtowych i stały się całkowicie zależne od finansowania z banku centralnego, jak wskazano w motywie 26, i ponieważ bank nie mógł pożyczyć wystarczającej kwoty funduszy w ramach zwykłych operacji refinansujących, potrzebował on gwarantowanego przez państwo awaryjnego wsparcia płynnościowego w celu uzyskania wystarczającej płynności, aby uniknąć niewykonania zobowiązań. Komisja stwierdza, że środek L2 jest odpowiednim mechanizmem w celu zaradzenia poważnym zaburzeniom, które powstałyby, jeżeli bank nie wykonywałby zobowiązań.
- (199) Ponieważ gwarantowane przez państwo awaryjne wsparcie płynnościowe wiąże się ze stosunkowo wysokimi kosztami finansowania dla banku, bank uzyskuje wystarczającą zachętę, aby unikać opierania się na tym źródle finansowania w celu rozwijania jego działalności. Bank musiałby zapłacić odsetki według stopy oprocentowania wynoszącej [...] punktów bazowych więcej niż ma to miejsce w przypadku zwykłych operacji refinansujących w ramach Eurosystemu. Ponadto musiałby zapłacić na rzecz państwa opłatę gwarancyjną wynoszącą [...] punktów bazowych. W rezultacie całkowity koszt gwarantowanego przez państwo awaryjnego wsparcia płynnościowego jest dużo wyższy niż zwykłe koszty refinansowania przez EBC. W szczególności różnica między nimi jest większa niż poziom opłaty gwarancyjnej wynikającej z komunikatu w sprawie przedłużenia z 2011 r. W związku z tym całkowite wynagrodzenie pobierane przez państwo może zostać uznane za wystarczające. Jeżeli chodzi o kwotę gwarantowanego przez państwo awaryjnego wsparcia płynnościowego, jest ona regularnie weryfikowana przez narodowy bank Grecji i EBC na podstawie faktycznych potrzeb banku. Ściśle monitorują one jego wykorzystanie i zapewniają jego ograniczenie do niezbędnego minimum. W związku z tym środek L2 nie zapewnia bankowi nadmiernej płynności, która mogłaby zostać wykorzystana w celu finansowania działalności zakłócającej konkurencję. Pomoc ograniczona jest do niezbędnej kwoty minimalnej.
- (200) Taka dokładna kontrola wykorzystania gwarantowanego przez państwo awaryjnego wsparcia płynnościowego i regularna weryfikacja mająca na celu ograniczenie jego wykorzystania do minimum zapewnia również proporcjonalność płynności i nie doprowadza do nadmiernej zakłócenia konkurencji. Komisja zauważa również, że Grecja zobowiązała się do wdrożenia przez bank środków restrukturyzacyjnych ograniczających jego uzależnienie od finansowania z banku centralnego i przestrzegania przez bank ograniczeń dotyczących zachowania na rynku, jak wynika z analizy zawartej w sekcji 7.6. Czynniki te zapewniają jak najszybsze zakończenie opierania się na pomocy na utrzymanie płynności finansowej oraz proporcjonalność takiej pomocy.
- (201) Środek L2 jest w związku z tym zgodny z komunikatem bankowym z 2008 r. i z komunikatem w sprawie przedłużenia z 2011 r. Ponieważ komunikat bankowy z 2013 r. nie wprowadził żadnych dodatkowych wymogów w odniesieniu do gwarancji, środek L2 jest również zgodny z komunikatem bankowym z 2013 r.

7.4. ZGODNOŚĆ ŚRODKÓW B1, B2, B3 I B4 Z KOMUNIKATEM BANKOWYM Z 2008 r., KOMUNIKATEM W SPRAWIE DOKAPITALIZOWANIA I KOMUNIKATEM W SPRAWIE PRZEDŁUŻENIA Z 2011 r.

- (202) Jak wskazano w motywie 189 i zgodnie z punktem 15 komunikatu bankowego z 2008 r., aby pomoc była zgodna z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu, musi ona spełniać ogólne kryteria zgodności⁽⁹³⁾: stosowności, konieczności i proporcjonalności.

⁽⁹³⁾ Zob. motyw 41 decyzji Komisji w sprawie NN 51/2008 Program gwarancji dla banków w Danii (Dz.U. C 273 z 28.10.2008, s. 2).

- (203) Komunikat w sprawie dokapitalizowania i komunikat w sprawie przedłużenia z 2011 r. określają dalsze zasady dotyczące poziomu wynagrodzenia wymaganego w przypadku zastrzyków kapitałowych dokonywanych przez państwo.

7.4.1. Stosowność środków

- (204) Jeżeli chodzi o stosowność operacji dokapitalizowania przeprowadzonych przez HFSF (środki B1, B2, B3 i B4), Komisja uznaje je za stosowne, ponieważ umożliwiają one bankowi spełnianie wymogów kapitałowych. Bez dokapitalizowania ze strony HFSF bank nie byłby w stanie kontynuować swojej działalności i straciłby dostęp do operacji refinansujących EBC.
- (205) W tym względzie Komisja zauważyła w decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Alpha Bank, że bank jest jedną z największych instytucji bankowych w Grecji, zarówno pod względem udzielania kredytów, jak i gromadzenia depozytów. W związku z tym bank jest bankiem o znaczeniu systemowym dla Grecji. W rezultacie niewykonanie zobowiązań przez bank mogłoby spowodować poważne zakłócenia w gospodarce Grecji. W istniejących wówczas okolicznościach instytucje finansowe w Grecji miały trudności z pozyskaniem finansowania. Ten brak możliwości pozyskania finansowania ograniczał ich zdolność do udzielania kredytów greckiej gospodarce. W tym kontekście zaburzenia w gospodarce zostałyby spotęgowane przez niewykonanie zobowiązań przez bank. Ponadto środki B1, B2, B3 i B4 wynikają głównie z uczestnictwa w programie udziału sektora prywatnego, tj. wydarzenia nadzwyczajnego i bardzo nieprzewidywalnego, a nie z niewłaściwego zarządzania lub podejmowania nadmiernego ryzyka przez bank. Tym samym środki mają na celu głównie poradzenie sobie ze skutkami uczestnictwa w programie udziału sektora prywatnego i przyczynienie się do utrzymania stabilności finansowej w Grecji.
- (206) W decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Alpha Bank Komisja wyraziła wątpliwości w kwestii tego, czy podjęto natychmiast wszystkie możliwe środki zapobiegawcze w celu uniknięcia potrzeby ponownej pomocy na rzecz banku w przyszłości. Jak wskazano w motywach 121 i 122 niniejszej decyzji, Grecja zobowiązała się do wdrożenia szeregu działań związanych z łaodem korporacyjnym i działalnością komercyjną banku. Jak opisano w motywach 99 i 106, bank przeprowadził również znaczącą restrukturyzację swojej działalności, przy czym wdrożono już liczne obniżki kosztów. W związku z czym wątpliwości Komisji zostały rozwiane.
- (207) W decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Alpha Bank Komisja wyraziła również wątpliwości w kwestii tego, czy istniały odpowiednie środki bezpieczeństwa na wypadek, gdyby państwo przejęło kontrolę nad bankiem lub gdyby prywatni akcjonariusze zachowali kontrolę, podczas gdy państwo posiadałoby udziały większościowe. Zobowiązania opisane w motywach 121 i 122 niniejszej decyzji zapewniają prowadzenie działalności kredytowej banku na zasadach komercyjnych oraz ochronę codziennej działalności przed ingerencją ze strony państwa. Ramy stosunków uzgodnione między HFSF i bankiem zapewniają także ochronę interesów państwa jako głównego akcjonariusza przed podejmowaniem nadmiernego ryzyka przez kierownictwo banku.
- (208) Środki B1, B2, B3 i B4 zapewniają więc utrzymanie stabilności finansowej w Grecji. Podejmuje się znaczące działania w celu zminimalizowania przyszłych strat i zapewnienie, aby działalność banku nie była zagrożona przez niewłaściwe zarządzanie. Na tej podstawie Komisja stwierdza, że środki B1, B2, B3 i B4 są stosowne.

7.4.2. Konieczność – ograniczenie pomocy do minimum

- (209) Zgodnie z komunikatem bankowym z 2008 r. środek pomocy musi być konieczny pod względem kwoty i formy do osiągnięcia celu. Oznacza to, że zastrzyk kapitałowy musi być dokonany w minimalnej kwocie niezbędnej do osiągnięcia tego celu.
- (210) Kwota wsparcia kapitałowego została obliczona przez narodowy bank Grecji w ramach testu warunków skrajnych, tak aby zapewnić, że kapitał podstawowy Tier 1 utrzyma się powyżej pewnego poziomu w okresie 2012–2014, co odzwierciedlono w tabeli 3. W związku z tym nie zapewnia on bankowi żadnej nadwyżki kapitału. Jak wyjaśniono w motywie 206, podjęto działania mające na celu zmniejszenie ryzyka konieczności dodatkowej pomocy na rzecz banku w przyszłości.
- (211) Jeżeli chodzi o wynagrodzenie z tytułu pierwszego i drugiego dokapitalizowania pomostowego (środki B1 i B2) Komisja przypomina, że przyznano je odpowiednio w maju 2012 r. i grudniu 2012 r. oraz wniesiono jako wkład niepieniężny w formie obligacji EFSF. HFSF otrzymał jako wynagrodzenie odsetki od obligacji EFSF naliczone od

dnia wypłaty obligacji EFSF do dnia dokapitalizowania z wiosny 2013 r. oraz opłatę w wysokości 1 %⁽⁹⁴⁾. Jak podkreślono w decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Alpha Bank, wynagrodzenie to mieści się poniżej przedziału 7–9 % określonego w komunikacie w sprawie dokapitalizowania. Okres niskiego wynagrodzenia był jednak ograniczony do jednego roku w przypadku środka B1 i pięciu miesięcy w przypadku środka B2 (tzn. do czasu konwersji dokapitalizowania pomostowego na dokapitalizowanie standardowe w akcjach zwykłych, tj. do czasu zastosowania środka B4). Podczas gdy pierwsze i drugie dokapitalizowanie pomostowe nie spowodowało rozmycia istniejącego akcjonariatu, dokapitalizowanie z wiosny 2013 r., które stanowiło konwersję pierwszego i drugiego dokapitalizowania pomostowego, spowodowało znaczne rozmycie wcześniej istniejącego akcjonariatu, ponieważ jego udział w kapitale własnym banku spadł do 4,9 %. Anormalna sytuacja, która trwała od dnia pierwszego dokapitalizowania pomostowego, została wtedy zakończona. W związku z powyższym wątpliwości wyrażone w decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Alpha Bank zostały rozwiązane.

- (212) Po drugie, biorąc pod uwagę nietypową przyczynę trudności banku, a mianowicie fakt, że straty wynikały głównie z umorzenia długu z korzyścią dla państwa (program udziału sektora prywatnego i wykup długu, które zapewniają istotną korzyść państwu, czyli zmniejszenie zadłużenia) i ze skutków przedłużającej się recesji w gospodarce krajowej, Komisja może zaakceptować takie tymczasowe odejście od zwykłych wymogów dotyczących wynagrodzenia określonych w komunikacie w sprawie dokapitalizowania⁽⁹⁵⁾.
- (213) Jeżeli chodzi o środek B3, stanowił on zobowiązanie zapewnienia kapitału. Zobowiązanie podjęte w grudniu 2012 r. zostało wdrożone jako faktyczny zastrzyk kapitałowy w maju–czerwcu 2013 r., jedynie pięć miesięcy później. Z tego względu i z powodów określonych w motywie 212 brak wynagrodzenia z tytułu tego zobowiązania jest dopuszczalny.
- (214) W odniesieniu do środka B4, zgodnie z pkt 8 komunikatu w sprawie przedłużenia z 2011 r., zastrzyki kapitałowe powinny być subskrybowane z uwzględnieniem wystarczającego dyskonta cen akcji po dostosowaniu do efektu rozmycia, aby udzielić państwu wystarczającego zapewnienia w zakresie odpowiedniego wynagrodzenia. Podczas gdy dokapitalizowanie to nie zapewniło znacznego dyskonta cen akcji, z uwzględnieniem dostosowania do efektu rozmycia, faktycznie niemożliwe było osiągnięcie znacznego dyskonta teoretycznej ceny bez prawa poboru⁽⁹⁶⁾. Przed dokapitalizowaniem z wiosny 2013 r. kapitalizacja rynkowa banku wynosiła jedynie kilkaset milionów euro. W związku z tym pojawia się pytanie, czy należało całkowicie wyłączyć istniejących akcjonariuszy. Komisja zauważa, że cena emisyjna została określona przy dyskoncie na poziomie 50 % w stosunku do średniej ceny rynkowej w ciągu pięćdziesięciu dni poprzedzających ustalenie ceny emisyjnej. Komisja zauważa również, że rozmycie istniejącego akcjonariatu jest znaczne, ponieważ po dokapitalizowaniu akcjonariusze ci posiadali jedynie 4,9 % akcji banku. W związku z tym zastosowanie kolejnego dyskonta ceny rynkowej miałoby niewielki wpływ na wynagrodzenie HFSF. Ze względu na szczególną sytuację greckich banków wyjaśnioną w motywie 212 oraz biorąc pod uwagę fakt, że potrzeba pomocy wynika z umorzenia długu z korzyścią dla państwa, Komisja uważa, że cena emisyjna akcji subskrybowanych przez państwo jest wystarczająco niska.
- (215) HFSF wyemitował również warranty i przydzielił po jednym warrancie na każdą nową akcję subskrybowaną przez inwestora prywatnego biorącego udział w dokapitalizowaniu z wiosny 2013 r. HFSF przydzielił te warranty bez żadnej zapłaty. Jak wyjaśniono w motywie 93, każdy warrant uprawnia do zakupu 7,40 akcji HFSF w wybranych odstępach czasu i po wybranych kursach wykonania. Kurs wykonania jest równy cenie subskrypcji przez HFSF powiększonej o roczną i skumulowaną marżę (4 % w roku pierwszym, 5 % w roku drugim, 6 % w roku trzecim, 7 % w roku czwartym, a następnie 8 % w ujęciu rocznym za okres ostatnich sześciu miesięcy). Poziom ten jest faktycznie górnym pułapem wynagrodzenia otrzymywanego przez HFSF za posiadane akcje. Wynagrodzenie to mieści się poniżej przedziału 7–9 % określonego w komunikacie w sprawie dokapitalizowania. Ponieważ wspomniane warranty stanowiły główny czynnik powodzenia emisji praw poboru i oferty na rynku niepublicznym rozpoczętej przez bank przed dokapitalizowaniem z wiosny 2013 r., Komisja uznaje jednak, że umożliwiły one bankowi zmniejszenie kwoty pomocy o 550 mln EUR. Ze względu na niski współczynnik kapitałowy banku przed dokapitalizowaniem i znaczną niepewność panującą w tamtym czasie, dostępne wówczas symulacje wskazywały, że bez warrantów inwestorzy prywatni nie osiągnęliby wystarczającego zwrotu i nie wzięliby udziału w dokapitalizowaniu. Z powodów przedstawionych w motywach 205 i 212, biorąc pod uwagę, że HFSF otrzymałby minimalne dodatnie wynagrodzenie, jeżeli warranty zostałyby wykonane, oraz że przyciągnięcie inwestorów prywatnych, aby utrzymać prywatne zarządzanie w niektórych bankach i zapobiec sytuacjom, w których cały sektor bankowy byłby kontrolowany przez HFSF, było celem protokołu dotyczącego polityki gospodarczej i finansowej, Komisja może zaakceptować takie odejście od zwykłych wymogów dotyczących wynagrodzenia określonych w komunikacie w sprawie dokapitalizowania. Akceptacja ta opiera się również na fakcie, że ustawa o HFSF, zmieniona w marcu 2014 r., nie przewiduje żadnego dostosowania warrantów w przypadku podwyższenia kapitału podstawowego bez prawa pierwszeństwa oraz że w przypadku emisji praw poboru dostosować można tylko

⁽⁹⁴⁾ Zob. motyw 83: naliczone odsetki liczą się jako dodatkowy wkład HFSF i w związku z tym zmniejszyły płatność, której HFSF musiał dokonać na rzecz banku, aby wypłacić dokapitalizowanie z wiosny 2013 r.

⁽⁹⁵⁾ Zob. również sekcja 7.5.1.

⁽⁹⁶⁾ Teoretyczna cena bez prawa poboru (TERP) jest powszechnie przyjętą metodą rynkową stosowaną w celu ilościowego określenia efektu rozmycia przy podwyższeniu kapitału podstawowego.

cenę wykonania warrantu, a dostosowanie może być przeprowadzone wyłącznie *ex post* i tylko do kwoty zrealizowanych zysków ze sprzedaży praw pierwszeństwa HFSF. Ponadto zobowiązanie Grecji do wystąpienia o zawieszenie ze strony Komisji przed wykupem warrantów wyemitowanych przez HFSF umożliwi Komisji zapewnienie, aby jakkolwiek wykup przeprowadzony w przyszłości nie zmniejszał dodatkowo wynagrodzenia HFSF i nie zwiększał wynagrodzenia posiadaczy warrantów.

- (216) Jeżeli chodzi o fakt, że akcje HFSF są akcjami bez prawa głosu, Komisja przypomina, że potrzeba pomocy nie wynika przede wszystkim z podejmowania nadmiernego ryzyka. Dodatkowo celem protokołu dotyczącego polityki gospodarczej i finansowej było utrzymanie prywatnego zarządzania w niektórych bankach. Co więcej, ramy stosunków i automatyczne przywrócenie praw głosu w przypadku niezrealizowania planu restrukturyzacji stanowią zabezpieczenie przed podejmowaniem nadmiernego ryzyka przez prywatne podmioty zarządzające. Ponadto program udziału sektora prywatnego i wykup z grudnia 2012 r. stanowią swego rodzaju wynagrodzenie dla państwa, ponieważ jego dług wobec banku zmniejszył się o kilka miliardów euro. Z tych wszystkich powodów Komisja może zaakceptować fakt, że HFSF otrzymuje akcje bez prawa głosu. W związku z tym Komisja stwierdza, że środek B4 był konieczny.

Podsumowując, środki B1, B2, B3 i B4 są konieczne jako pomoc na ratowanie zarówno pod względem kwoty, jak i formy.

7.4.3. Proporcjonalność – środki ograniczające negatywne efekty zewnętrzne

- (217) Komisja zauważa, że Bank otrzymał bardzo wysoką kwotę pomocy państwa. Sytuacja ta może zatem prowadzić do poważnego zakłócenia konkurencji. Grecja zobowiązała się jednak do wdrożenia szeregu środków mających na celu ograniczenie negatywnych efektów zewnętrznych. W szczególności zobowiązania przewidują, że działalność banku będzie nadal prowadzona na zasadach komercyjnych, jak wyjaśniono w motywach 121 i 122. Grecja zobowiązała się także do wprowadzenia zakazu przeprowadzania transakcji nabycia oraz do przeprowadzenia szeregu transakcji zbycia, jak określono w motywach 123–124. Ograniczenia zakłócenia konkurencji omawia się w sekcji 7.6.
- (218) W banku został również minowany pełnomocnik ds. monitorowania w celu monitorowania prawidłowego wdrażania zobowiązań dotyczących ładu korporacyjnego i działalności komercyjnej. Pozwoli to zapobiec wszelkim szkodliwym zmianom w praktykach handlowych banku, a tym samym ograniczyć ewentualne negatywne efekty zewnętrzne.
- (219) Ponadto dnia 12 czerwca 2014 r. przedłożono Komisji nowy kompleksowy plan restrukturyzacji. Ten plan restrukturyzacji omawia się w sekcji 7.6.
- (220) Podsumowując, wątpliwości wyrażone w decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Alpha Bank zostały rozwiązane. Środki B1, B2, B3 i B4 są proporcjonalne w świetle pkt 15 komunikatu bankowego z 2008 r.

7.4.4. Wniosek dotyczący zgodności dokapitalizowania HFSF z komunikatem bankowym z 2008 r., z komunikatem w sprawie dokapitalizowania i z komunikatem w sprawie przedłużenia z 2011 r.

- (221) Stwierdza się zatem, że dokapitalizowanie HFSF (środki B1, B2, B3 i B4) jest stosowne, konieczne i proporcjonalne w świetle pkt 15 komunikatu bankowego z 2008 r., komunikatu w sprawie dokapitalizowania i komunikatu w sprawie przedłużenia z 2011 r.

7.5. ZGODNOŚĆ TRANSAKCYJ NABYCIA Z KOMUNIKATEM W SPRAWIE RESTRUKTURYZACJI

- (222) W pkt 23 komunikatu w sprawie restrukturyzacji wyjaśnia się, że transakcje nabycia przedsiębiorstw przez banki otrzymujące pomoc nie mogą być finansowane ze środków pomocy państwa, chyba że jest to niezbędne do przywrócenia rentowności przedsiębiorstwa. Ponadto pkt 40 i 41 komunikatu w sprawie restrukturyzacji stanowią, że banki nie powinny wykorzystywać pomocy państwa w celu nabycia konkurencyjnych przedsiębiorstw, chyba że nabycie stanowi część procesu konsolidacyjnego koniecznego do przywrócenia stabilności finansowej lub zapewnienia skutecznej konkurencji. Dodatkowo transakcje nabycia mogą zagrażać przywróceniu rentowności lub utrudniać ten proces. Komisja musi zatem ocenić, czy można pogodzić transakcje nabycia dokonane przez bank z komunikatem w sprawie restrukturyzacji.

7.5.1. Zgodność nabycia Emporiki Bank z komunikatem w sprawie restrukturyzacji

7.5.1.1. Wpływ nabycia Emporiki Bank na długoterminową rentowność banku

- (223) Jeżeli chodzi o możliwość generowania zysku operacyjnego, nabycie Emporiki Bank przyspiesza powrót banku do stanu długoterminowej rentowności, ponieważ połączenie dwóch banków na tym samym rynku geograficznym umożliwia bankowi znaczną synergję, np. w formie zmniejszenia liczby pracowników, zamknięcia oddziałów i zmniejszenia kosztów ogólnych. Bank przejmuje klientów i depozyty, jednocześnie znacznie obniżając koszty dystrybucji. Poza racjonalizacją funkcjonowania centrali zamyka on znaczną liczbę oddziałów połączonego podmiotu.
- (224) Nabycie ma korzystny wpływ na bank pod względem poziomu płynności. Relacja kredytów do depozytów nabytego podmiotu wynosiła bowiem około 115 %, znacznie poniżej bardzo wysokiej relacji kredytów do depozytów banku ⁽⁹⁷⁾. Nabycie przyczynia się więc do znacznej poprawy relacji kredytów do depozytów banku.
- (225) Ze statycznego punktu widzenia transakcja ta ma również korzystny wpływ na współczynnik kapitałowy banku, ponieważ bank nabywa wysoko skapitalizowany bank za zapłatę wynoszącą jedno euro. Na dzień 31 marca 2012 r. współczynnik adekwatności kapitałowej pro forma połączonego podmiotu wynosił 11,8 %, podczas gdy współczynnik adekwatności kapitałowej banku wynosił tylko 8,8 %. Podobnie kapitał podstawowy Tier 1 pro forma połączonego podmiotu wynosił 11,1 %, podczas gdy kapitał podstawowy Tier 1 banku wynosił 7,9 %. Wysoki kapitał Emporiki Bank stanowi ochronę przed przyszłymi stratami, które mogą wystąpić w teście warunków skrajnych, jak pokazano w tabeli 3. Statyczna obserwacja wzrostu współczynnika kapitałowego banku zawiązywała korzystny wpływ na jego długoterminową pozycję kapitałową. W związku z tym nabycie ma pozytywny wpływ na przywrócenie długoterminowej rentowności banku.

7.5.1.2. Wpływ transakcji nabycia na kwotę pomocy potrzebną bankowi

- (226) Zgodnie z pkt 23 komunikatu w sprawie restrukturyzacji pomoc restrukturyzacyjna nie powinna być wykorzystywana w celu nabycia innych przedsiębiorstw, a jedynie w celu pokrycia kosztów restrukturyzacji, które są konieczne do przywrócenia rentowności banku. W tym przypadku, chociaż nabycie ma pozytywny wpływ na rentowność banku, nie jest niezbędne dla jego rentowności w rozumieniu pkt 23 komunikatu w sprawie restrukturyzacji.
- (227) Zapłata banku za zakup Emporiki Bank wyniosła tylko jedno euro. W związku z tym cena nabycia nie była finansowana ze środków pomocy państwa. Z tego faktu wynika również, że zapłata ceny nabycia nie spowodowała żadnych potrzeb kapitałowych banku. Dodatkowo Emporiki Bank był odpowiednio skapitalizowany (tzn. do poziomu wymaganego na podstawie testu warunków skrajnych z 2012 r. przedstawionego w tabeli 3). W związku z tym jest mało prawdopodobne, że nabycie spowoduje jakiegokolwiek potrzeby kapitałowe banku w przyszłości.
- (228) Podsumowując, w związku z nietypowymi warunkami (zakup w pełni skapitalizowanego banku za 1 EUR w celu spełnienia wymogów testu warunków skrajnych) nabycie Emporiki Bank wyjątkowo nie jest sprzeczne z wymogiem ograniczenia pomocy do minimum.

7.5.1.3. Efekt zakłócenia konkurencji spowodowany transakcjami nabycia

- (229) Zgodnie z pkt 39 i 40 komunikatu w sprawie restrukturyzacji pomoc nie powinna być wykorzystywana ze szkodą dla przedsiębiorstw nieotrzymujących pomocy, w szczególności w celu nabycia konkurencyjnych przedsiębiorstw. Punkt 41 komunikatu w sprawie restrukturyzacji stanowi również, że transakcje kupna mogą zostać zatwierdzone, jeśli stanowią one część procesu konsolidacyjnego koniecznego do przywrócenia stabilności finansowej lub do zapewnienia skutecznej konkurencji. W takich okolicznościach transakcja kupna powinna być uczciwa oraz powinna zapewniać warunki skutecznej konkurencji na właściwych rynkach.
- (230) Narodowy bank Grecji nie uznał Emporiki Bank za samodzielnie rentowny bank zgodnie z oceną rentowności przeprowadzoną przez zewnętrznego doradcę na początku 2012 r. Przynosił znaczne straty dla Crédit Agricole, który chciał sprzedać go właśnie z tego powodu. Gdyby sprzedaż nie była możliwa, Crédit Agricole mógłby rozważyć dopuszczenie do jego bankructwa. Transakcję można zatem uznać za część procesu konsolidacyjnego koniecznego do przywrócenia stabilności finansowej, o którym mowa w pkt 41 komunikatu w sprawie restrukturyzacji.

⁽⁹⁷⁾ Zob. tabela 5.

- (231) Żaden oferent nieotrzymujący pomocy nie przedstawił ważnej oferty nabycia Emporiki Bank, a proces sprzedaży był otwarty, przejrzysty i niedyskryminacyjny. W związku z tym nie doszło do wyparcia oferentów nieotrzymujących pomocy. Ponieważ ta transakcja nabycia została zatwierdzona przez grecki urząd ds. konkurencji, wynik procesu sprzedaży nie zagraża warunkom efektywnej konkurencji w Grecji.
- (232) Dodatkowo potrzeba otrzymania pomocy przez bank nie wynika z niewłaściwego zarządzania lub podejmowania nadmiernego ryzyka. Ponadto, jak stwierdzono w motywie 227, w celu sfinansowania tego nabycia nie wykorzystano pomocy państwa (nabycie za 1 EUR banku skapitalizowanego do poziomu wymaganego do przejścia testu warunków skrajnych przeprowadzanego przez narodowy bank Grecji).
- (233) W tym kontekście można stwierdzić, że nabycie Emporiki Bank jest zgodnie z sekcją 4 komunikatu w sprawie restrukturyzacji.

7.5.1.4. Wnioski dotyczące nabycia Emporiki Bank

- (234) W świetle wyjątkowej sytuacji greckich banków oraz szczególnych warunków nabycia Emporiki Bank, stwierdza się, że nabycie to jest zgodne z wymogami określonymi w komunikacie w sprawie restrukturyzacji.

7.5.2. Zgodność nabycia wybranych aktywów i pasywów trzech banków spółdzielczych z komunikatem w sprawie restrukturyzacji

7.5.2.1. Wpływ transakcji nabycia na długoterminową rentowność banku

- (235) Nabycie wybranych aktywów i pasywów trzech banków spółdzielczych wzmocni długoterminową rentowność banku.
- (236) Ściślej rzecz ujmując włączenie depozytów trzech banków spółdzielczych do bilansu banku spowodowało poprawę profilu płynności banku. Relacja kredytów do depozytów netto Alpha Bank SA zmniejszyła się o około 1,5 %, zmniejszyła się również zależność Alpha Bank SA od Eurosystemu.
- (237) Ponadto transakcje nabycia umożliwiły bankowi zwiększenie jego dochodów poprzez rozszerzenie bazy klientów w kilku obszarach geograficznych. Bank nie przejął żadnej kosztownej infrastruktury ani kosztownej sieci oddziałów. Bank nie przejął również żadnych kredytów. W związku z tym nie zwiększył ryzyka ani wymogów kapitałowych.

7.5.2.2. Wpływ nabycia na kwotę pomocy potrzebną bankowi

- (238) Zgodnie z pkt 23 komunikatu w sprawie restrukturyzacji pomoc nie powinna być wykorzystywana w celu nabycia innych przedsiębiorstw, a jedynie w celu pokrycia kosztów restrukturyzacji, które są konieczne do przywrócenia rentowności banku. W tym przypadku, chociaż nabycie ma pozytywny wpływ na rentowność banku, nie jest niezbędne dla jego rentowności w rozumieniu pkt 23 komunikatu w sprawie restrukturyzacji.
- (239) Zapłata dokonana przez bank za nabycie przeniesionych aktywów i pasywów wszystkich trzech banków spółdzielczych została ustalona na poziomie 2,1 % wartości przenoszonych depozytów i wynosiła około 9 mln EUR, co stanowi 0,01 % całkowitego bilansu banku w momencie nabycia. Zapłatę tę można zatem uznać za bardzo małą. Ponadto bank zgromadził już 550 mln EUR kapitału prywatnego podczas dokapitalizowania z wiosny 2013 r.

- (240) Stwierdza się, że cena nabycia przeniesionych aktywów i pasywów (głównie depozytów) trzech banków spółdzielczych była tak niska, że nie uniemożliwiła ograniczenia pomocy do niezbędnego minimum.

7.5.2.3. Efekt zakłócenia konkurencji spowodowany transakcjami nabycia

- (241) Jak stwierdzono w motywie 229, zgodnie z pkt 39 i 40 komunikatu w sprawie restrukturyzacji, pomoc nie powinna być wykorzystywana ze szkodą dla przedsiębiorstw nieotrzymujących pomocy, w szczególności w celu nabycia konkurencyjnych przedsiębiorstw, z wyjątkiem szczególnych okoliczności.
- (242) Narodowy bank Grecji uznał, że trzy banki spółdzielcze nie są rentowne i że utrzymanie stabilności finansowej wymaga przyjęcia środków restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji. Transakcje nabycia można zatem uznać za część procesu konsolidacyjnego koniecznego do przywrócenia stabilności finansowej, o którym mowa w pkt 41 komunikatu w sprawie restrukturyzacji.

- (243) Ponadto żaden oferent nieotrzymujący pomocy nie przedstawił ważnej oferty nabycia aktywów i pasywów trzech banków spółdzielczych, a jedyna inna oferta pochodziła od banku, który otrzymał jeszcze większą pomoc. Ponadto wielkość nabytych aktywów i pasywów była mała i nie spowodowała zmiany w strukturze rynku ⁽⁹⁸⁾.
- (244) Podsumowując, Komisja uznaje, że te wyjątkowe okoliczności uzasadniają zatwierdzenie transakcji nabycia zgodnie z pkt 41 komunikatu w sprawie restrukturyzacji.

7.5.2.4. Wniosek dotyczący nabycia wybranych aktywów i pasywów trzech banków spółdzielczych.

- (245) W świetle szczególnych warunków nabycia wybranych aktywów i pasywów trzech banków spółdzielczych stwierdza się, że przedmiotowe transakcje nabycia są zgodne z wymogami określonymi w komunikacie w sprawie restrukturyzacji.

7.5.3. Zgodność nabycia Citibank Greece z komunikatem w sprawie restrukturyzacji

7.5.3.1. Wpływ nabycia na długoterminową rentowność banku

- (246) Nabycie Citibank Greece, w tym Diners, wzmocni długoterminową rentowność banku. Bank nabył bank kredytowy posiadający wysokie rezerwy. Ponadto wartość netto portfela kredytowego jest znacznie mniejsza niż wartość nabytych depozytów.
- (247) Włączenie depozytów Citibank Greece do bilansu banku poprawi średnio- i długoterminowy profil finansowania banku, zwiększając jednocześnie jego rentowność.
- (248) Dodatkowo poprzez nabycie bank wzmocni swoją franczyzę działalności depozytowej i zdolności gromadzenia depozytów, osiągając tym samym zrównoważony i trwały model biznesowy.
- (249) Ponadto oczekiwane znaczące synergie – pod względem funkcji centralnych, usług IT i kosztów operacyjnych – przyczynią się do długoterminowej rentowności banku.
- (250) W związku z tym nabycie ma pozytywny wpływ na przywrócenie długoterminowej rentowności banku.

7.5.3.2. Wpływ nabycia na kwotę pomocy potrzebną bankowi

- (251) Zgodnie z pkt 23 komunikatu w sprawie restrukturyzacji pomoc restrukturyzacyjna nie powinna być wykorzystywana w celu nabycia innych przedsiębiorstw, a jedynie w celu pokrycia kosztów restrukturyzacji, które są konieczne do przywrócenia rentowności banku. W tym przypadku, chociaż nabycie ma pozytywny wpływ na rentowność banku, nie jest niezbędne dla jego rentowności w rozumieniu pkt 23 komunikatu w sprawie restrukturyzacji.
- (252) Zapłata ⁽⁹⁹⁾ banku za zakup Citibank Greece i Diners wyniosła tylko 2 mln EUR.
- (253) Nabyty portfel zawiera dużą liczbę całkowicie odpisanych kredytów. Wycena nowego portfela kredytów może bowiem zrekompenzować ograniczone potrzeby kapitałowe wynikające z ich włączenia do bilansu banku.
- (254) Ponadto bank zgromadził 1,2 mld EUR prywatnego kapitału po cenie za akcję wyższej niż cena za akcję, za którą HFSF subskrybował akcje w ramach dokapitalizowania z wiosny 2013 r.
- (255) W tych szczególnych okolicznościach nie można twierdzić, że nabycie zostało sfinansowane ze środków pomocy państwa. Nabycie nie zwiększy zapotrzebowania na pomoc i nie zmniejszy wynagrodzenia istniejącej pomocy.

7.5.3.3. Efekt zakłócenia konkurencji spowodowany nabyciem

- (256) Jak wskazano w motywie 241, pomoc państwa nie powinna być wykorzystywana ze szkodą dla przedsiębiorstw nieotrzymujących pomocy, w szczególności w celu nabycia konkurencyjnych przedsiębiorstw.

⁽⁹⁸⁾ Nabycie przeniesionych aktywów i pasywów Western Macedonia Bank i Evia Bank nie zostało zgłoszone do greckiej komisji ds. ochrony konkurencji, ponieważ obroty przeniesionej części każdego z banków spółdzielczych nie przekroczyły progu 15 mln EUR ustanowionego w art. 6 ust. 1 ustawy nr 3959/2011 w połączeniu z art. 10 ust. 3 lit. a) tej samej ustawy.

⁽⁹⁹⁾ Zapłatę obliczono, zakładając 30 % ubytek depozytów w okresie od podpisania umowy do zamknięcia transakcji. Zapłata zostanie dostosowana *ex post*, w zależności od rzeczywistego ubytku ustalonego przed zamknięciem.

- (257) Cena nabycia zapłacona za Citibank Greece była wyjątkowo niska, a bank zgromadził dużą ilość kapitału prywatnego po wysokiej cenie za akcję. Nie można w związku z tym uznać, że pomoc została wykorzystana do sfinansowania tego nabycia.
- (258) Ponadto, skoro żaden oferent nieotrzymujący pomocy nie przedstawił oferty nabycia obszaru działalności nabytego przez bank, nie doszło do wyparcia inwestorów nieotrzymujących pomocy.
- (259) Podsumowując, w kontekście motywów 257 i 258, przedmiotowe nabycie nie podlega zakazowi określone w pkt 39 i 40 komunikatu w sprawie restrukturyzacji. Ponadto Komisja przypomina, że potrzeba otrzymania pomocy przez bank nie wynika z niewłaściwego zarządzania lub podejmowania nadmiernego ryzyka.

7.5.3.4. Wnioski dotyczące nabycia Citibank Greece

- (260) W świetle wyjątkowej sytuacji banku ⁽¹⁰⁰⁾ oraz szczególnych warunków nabycia Citibank Greece, stwierdza się, że nabycie to jest zgodne z wymogami określonymi w komunikacie w sprawie restrukturyzacji.

7.6. ZGODNOŚĆ ŚRODKÓW A, B1, B2, B3 I B4 Z KOMUNIKATEM W SPRAWIE RESTRUKTURYZACJI

7.6.1. Źródła trudności i ich wpływ na ocenę na podstawie komunikatu w sprawie restrukturyzacji

- (261) Jak wskazano w sekcjach 2.1.1 i 2.1.2, trudności, z jakimi zmaga się bank, wynikają głównie z greckiego kryzysu zadłużeniowego i głębokiej recesji w Grecji i w południowej Europie. Jeżeli chodzi o pierwszy czynnik, grecki rząd stracił dostęp do rynków finansowych i ostatecznie musiał negocjować porozumienie z krajowymi i międzynarodowymi wierzycielami, program udziału sektora prywatnego, którego rezultatem było zmniejszenie wierzytelności państwa o 53,3 %. Dodatkowo 31,5 % wierzytelności wymieniono na nowe greckie obligacje skarbowe z niższą stopą procentową i z dłuższymi okresami zapadalności. Te nowe greckie obligacje skarbowe zostały odkupione przez państwo od greckich banków w grudniu 2012 r. po cenie na poziomie 30,2 %–40,1 % ich wartości nominalnej, co doprowadziło do realizacji dalszych strat greckich banków. Poza wpływem programu udziału sektora prywatnego i wykupu długu na sytuację kapitałową banku odnotował on również znaczny odpływ depozytów od 2010 r. do połowy 2012 r., ze względu na ryzyko wyjścia Grecji ze strefy euro spowodowane wysokim długiem publicznym i recesją gospodarczą.
- (262) Środki B1, B2, B3 i B4 odpowiadają kwocie 4 571 mln EUR, co stanowi mniej niż kwota straty zaksięgowanej w następstwie programu udziału sektora prywatnego (4 786 mln EUR). W przypadku gdy trudności nie są spowodowane podejmowaniem nadmiernego ryzyka, pkt 14 komunikatu w sprawie przedłużenia z 2011 r. przewiduje, że Komisja złagodzi te wymogi.
- (263) Największa część potrzeb kapitałowych wynika ze zwykłej ekspozycji instytucji finansowej na ryzyko długu państwowego jej państwa. Fakt ten został również wskazany w motywach 58 i 69 decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Alpha Bank. Komisja zauważa również, że ekspozycja banku na ryzyko długu państwowego była mniejsza niż w przypadku innych głównych banków w Grecji, nie można więc uznać, że bank nadmiernie skumulował ryzyko długu państwowego. W związku z tym konieczność uwzględnienia przez bank w jego planie restrukturyzacji kwestii pokusy nadużyć występuje w mniejszym stopniu niż w przypadku innych instytucji finansowych, które nadmiernie skumulowały ryzyko. Jako że środki pomocy w mniejszym stopniu zakłócają konkurencję, należy proporcjonalnie złagodzić środki podjęte w celu ograniczenia zakłóceń konkurencji. Ponieważ program udziału sektora prywatnego i wykup długu stanowią umorzenie zadłużenia z korzyścią dla państwa, wynagrodzenie dla państwa z tytułu dokapitalizowania banku może być niższe.
- (264) Ponieważ jednak recesja greckiej gospodarki wyniosła około 25 % od 2008 r., a bank nabył mniej rentowny bank, którym był Emporiki Bank, w celu przywrócenia rentowności, bank musiał dostosować swoją organizację, strukturę kosztów i sieć handlową do tego nowego otoczenia. W związku z tym, niezależnie od braku kwestii pokusy nadużyć, bank musi zrationalizować swoją działalność w Grecji w celu zapewnienia długoterminowej rentowności.

⁽¹⁰⁰⁾ Zob. również sekcje 7.5.1 i 7.5.2.

- (265) Drugą ważną przyczyną strat banku były kredyty udzielane gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom. Komisja uważa, że straty te są głównie spowodowane wyjątkowo głęboką i przedłużającą się recesją ze spadkiem PKB o około 25 % w ciągu 5 lat, a nie ryzykownymi praktykami w zakresie udzielania kredytów przez bank. W związku z tym pomoc przyznana w celu pokrycia tych strat nie stwarza pokusy nadużyć, co ma miejsce w przypadku, gdy celem pomocy jest ochrona banku przed konsekwencjami ryzykownych zachowań z przeszłości. W związku z tym pomoc w mniejszym stopniu zakłóca konkurencję⁽¹⁰¹⁾.
- (266) Część potrzeb kapitałowych i strat kredytowych banku pochodzi z międzynarodowych spółek zależnych banku. Na przykład w 2012 r. działalność na Cyprze, w Rumunii, Serbii, FYROM i Bułgarii przynosiła straty, natomiast działalność w Albanii osiągnęła próg rentowności. Testy warunków skrajnych przeprowadzone w 2012 r. w celu określenia potrzeb kapitałowych banku wykazały, że prognozy straty kredytowej w odniesieniu do kredytów zagranicznych wskazywały na kwotę 921 mln EUR w przypadku scenariusza podstawowego i 1 201 mln EUR w przypadku scenariusza niekorzystnego. Biorąc pod uwagę, że finansowanie wewnątrzgrupowe wyniosło kilka miliardów euro, aktywa zagraniczne również przyczyniały się do obniżenia płynności.
- (267) Podsumowując, ponieważ wśród czterech największych greckich banków bank posiadał najmniej greckich obligacji skarbowych w czasie trwania programu udziału sektora prywatnego, a strata wynikająca z programu udziału sektora prywatnego była większa niż pomoc otrzymana w ramach środków B, B2, B3 i B4, można stwierdzić, że większość strat i potrzeba pomocy podlegają pkt 14 komunikatu o przedłużeniu z 2011 r., co pozwala Komisji złagodzić określone w nim wymogi. Częściowo potrzeba pomocy, której przyczyną są straty kredytowe w Grecji, wynika z głębokiej i długiej recesji, a nie z ryzykownego udzielania kredytów. Pomoc taka nie stwarza pokusy nadużycia i w związku z tym w mniejszym stopniu zakłóca konkurencję.
- (268) Ponadto ograniczona część potrzeby pomocy wynika z podejmowania ryzyka przez bank w odniesieniu do zagranicznych spółek zależnych.

7.6.2. Rentowność

- (269) Plan restrukturyzacji musi zapewnić zdolność instytucji finansowej do przywrócenia jej długoterminowej rentowności pod koniec okresu restrukturyzacji (sekcja 2 komunikatu w sprawie restrukturyzacji). W przedmiotowym przypadku okres restrukturyzacji jest określony jako okres od daty przyjęcia niniejszej decyzji do dnia 31 grudnia 2018 r.
- (270) Grecja przedstawiła kompleksowy i szczegółowy plan restrukturyzacji zawierający pełne informacje na temat modelu biznesowego banku zgodnie z pkt 9, 10 i 11 komunikatu w sprawie restrukturyzacji. Plan restrukturyzacji określa przyczyny trudności banku oraz środki podjęte w celu zaradzenia wszystkim problemom związanym z rentownością. Plan restrukturyzacji opisuje w szczególności strategię wybraną w celu zachowania efektywności operacyjnej banku oraz poradzenia sobie z wysokim poziomem zagrożonych kredytów, niskim poziomem płynności i słabą pozycją kapitałową oraz przedsiębiorstwami zagranicznymi, które w ostatnich latach były uzależnione od spółki dominującej, jeżeli chodzi o ich finansowanie i kapitał.

7.6.2.1. Grecka działalność bankowa

- (271) W odniesieniu do płynności i zależności banku od finansowania w ramach Eurosystemu plan restrukturyzacji przewiduje ograniczony wzrost bilansu w Grecji, podczas gdy baza depozytowa powinna ponownie wzrosnąć. Zależność od gwarantowanego przez państwo awaryjnego wsparcia płynnościowego, która już się zmniejszyła, będzie się nadal obniżała, co pomoże bankowi zmniejszyć koszty jego finansowania.
- (272) Zobowiązanie dotyczące wskaźnika kredytów do depozytów, o którym mowa w motywie 118, zapewnia stabilność struktury bilansu banku pod koniec okresu restrukturyzacji. Sprzedaż papierów wartościowych i działalności niezwiązanej z działalnością podstawową wzmocni również poziom płynności banku. Ze względu na wciąż zagrożony poziom płynności banku, Komisja może zgodzić się na wniosek władz greckich o zezwolenie na zapewnienie bankowi płynności poprzez gwarancję i rządową pożyczkę obligacyjną w ramach programu wsparcia na rzecz greckich banków i gwarantowanego przez państwo awaryjnego wsparcia płynnościowego.
- (273) Aby zmniejszyć koszty finansowania, Grecja zobowiązała się również, że bank będzie dalej zmniejszał stopy procentowe, które płaci od depozytów w Grecji, jak opisano w motywie 118. Uzyskanie takiego zmniejszenia kosztów depozytów znacząco przyczyni się do poprawy rentowności banku przed tworzeniem rezerw.

⁽¹⁰¹⁾ Zob. pkt 28 komunikatu w sprawie restrukturyzacji i motyw 320 decyzji Komisji 2011/823/UE z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie środków pomocy C 11/09 (ex NN 53b/08, NN 2/10 i N 19/10) wdrożonych przez państwo niderlandzkie na rzecz ABN AMRO Group NV (utworzonej w wyniku połączenia Fortis Bank Nederland i ABN AMRO N) (Dz.U. L 333 z 15.12.2011, s. 1).

- (274) Na początku kryzysu Bank rozpoczął proces racjonalizacji swojej sieci handlowej w Grecji poprzez redukcję liczby oddziałów i pracowników⁽¹⁰²⁾. Do 2017 r. całkowite koszty banku zmniejszyły się o kolejne [...] % w porównaniu z 2013 r. Aby osiągnąć ten cel, Grecja zobowiązała się, że bank zmniejszy liczbę swoich oddziałów i pracowników w Grecji do odpowiednio [...] i [...] na dzień 31 grudnia 2017 r., przy maksymalnych kosztach całkowitych⁽¹⁰³⁾ w Grecji wynoszących [...] mln EUR. Oczekiwany wskaźnik kosztów do dochodów spadnie poniżej [...] % na koniec okresu restrukturyzacji. Komisja uważa, że plan restrukturyzacji umożliwia utrzymanie efektywności banku w nowym otoczeniu rynkowym.
- (275) Inny kluczowy obszar stanowi obsługa kredytów zagrożonych, ponieważ stanowiły one 32,4 % portfela na dzień 31 grudnia 2013 r.⁽¹⁰⁴⁾. Bank zamierza wzmocnić swoją politykę kredytową (limity, pokrycie zabezpieczeniem) i skoncentrować się na działalności podstawowej, aby zminimalizować straty. Grecja zobowiązała się również, że bank będzie przestrzegał wysokich standardów w odniesieniu do polityki kredytowej w celu zarządzania ryzykiem i maksymalizacji wartości banku na każdym etapie procesu kredytowego zgodnie z opisem zawartym w motywie 122.

7.6.2.2. Ład korporacyjny

- (276) Kolejną istotną kwestią jest ład korporacyjny banku, biorąc pod uwagę, że po podwyższeniu kapitału podstawowego, którego dokonano w 2014 r., HFSF jest właścicielem 69,9 %⁽¹⁰⁵⁾ akcji banku, ale posiada ograniczone prawo głosu. Ponadto niektórzy prywatni inwestorzy kontrolujący bank również posiadają warranty i w związku z tym uzyskaliby pełną korzyść, jeżeli w trakcie okresu restrukturyzacji doszłoby do wzrostu cen akcji. Ponieważ sytuacja ta mogłaby stwarzać pokusę nadużycia, w 2013 r. uzgodniono szczególne ramy stosunków między bankiem a HFSF. Porozumienie to zapewnia ochronę codziennej działalności banku przed jakąkolwiek ingerencją ze strony głównych akcjonariuszy, zapewniając jednocześnie możliwość monitorowania przez HFSF wdrażania planu restrukturyzacji oraz zapobiegając podejmowaniu nadmiernego ryzyka przez kierownictwo banku dzięki odpowiednim procedurom konsultacji. Bank zobowiązał się również do ścisłego monitorowania ekspozycji związanej z kredytobiorcami powiązanymi. Komisja z zadowoleniem odnotowuje fakt, że HFSF automatycznie odzyskuje prawa głosu, jeżeli bank nie wdroży planu restrukturyzacji.

7.6.2.3. Działalność międzynarodowa

- (277) Niektóre części międzynarodowej działalności banku zmniejszały w przeszłości kapitał, płynność i rentowność banku, jak wyjaśniono w motywie 266.
- (278) Plan restrukturyzacji zakłada, że bank nadal będzie się skupiał na swoim rynku krajowym. Bank sprzedał już swoją nierentowną spółkę zależną na Ukrainie. Rozpoczął on także proces racjonalizacji innych spółek zależnych w celu wzmocnienia procesu zabezpieczenia kredytów i redukcji niedopasowania poziomu płynności między spółkami zależnymi. Planuje on dalszą racjonalizację swojej sieci w ramach utrzymanych spółek zależnych, jak opisano w motywie 109.
- (279) Łączna wartość aktywów zagranicznych zmniejszy się do dnia 31 grudnia 2017 r. co najmniej o kolejne [...] % (w porównaniu z dniem 31 grudnia 2012 r.).
- (280) Ogólna rentowność działalności międzynarodowej zostanie przywrócona począwszy od [...].
- (281) W związku z tym Komisja uważa, że bank przeprowadzi w wystarczającym stopniu restrukturyzację i zmniejszenie wielkości tych zagranicznych przedsiębiorstw w celu uniknięcia narażenia na dodatkowe potrzeby kapitałowe i niedobory płynności w przyszłości. Zobowiązanie opisane w motywie 119 dotyczące zaprzestania zastrzyków kapitałowych dużych kwot kapitału do międzynarodowych spółek zależnych banku zapewni także brak zagrożenia dla płynności lub kapitału ze strony zagranicznych spółek zależnych.

7.6.2.4. Wniosek dotyczący rentowności

- (282) Scenariusz podstawowy opisany w sekcji 2.4 pokazuje, że na koniec okresu restrukturyzacji bank będzie w stanie pokryć wszystkie swoje koszty oraz wypracować odpowiedni zwrot z kapitału własnego z uwzględnieniem profilu ryzyka banku. Jednocześnie przewiduje się, że pozycja kapitałowa banku pozostanie na zadowalającym poziomie.

⁽¹⁰²⁾ Zob. motyw 99.

⁽¹⁰³⁾ W tym wkłady do Funduszu Depozytów i Gwarancji Inwestycyjnych („TEKE”).

⁽¹⁰⁴⁾ Prognozy finansowe dołączone do planu restrukturyzacji Alpha Bank, czerwiec 2014 r., dane dotyczące Alpha Bank S.A.

⁽¹⁰⁵⁾ HFSF, *Annual Financial Report for the year ended 31 December 2013*, s. 68, dostępny w internecie pod adresem: http://www.hfsf.gr/files/hfsf_annual_report_2013_en.pdf

- (283) Ponadto Komisja zwróciła uwagę na niekorzystny scenariusz opisany w planie restrukturyzacji banku przedłożonym przez władze greckie. Ten niekorzystny scenariusz opiera się na szeregu założeń uzgodnionych z HFSF. Uwzględnia on dłuższą i głębszą recesję, jak również poważniejszą deflację cen nieruchomości⁽¹⁰⁶⁾. Plan restrukturyzacji pokazuje, że bank jest w stanie wytrzymać w rozsądnym zakresie funkcjonowanie w warunkach skrajnych, ponieważ w niekorzystnym scenariuszu bank pozostaje rentowny i dobrze skapitalizowany na koniec okresu restrukturyzacji.
- (284) Kwota dodatkowego kapitału, która została pozyskana w 2014 r., tj. 1,2 mld EUR, wystarczy, aby bank poradził sobie ze scenariuszem podstawowym testu warunków skrajnych z 2013 r. w okresie restrukturyzacji oraz spłacił akcje uprzywilejowane, co bank uczynił w kwietniu 2014 r.⁽¹⁰⁷⁾. Bank przedłoży również narodowemu bankowi Grecji plan dotyczący kapitału warunkowego wraz ze środkami, które należy wdrożyć, jeżeli sytuacja gospodarcza będzie się dalej pogarszać. Komisja przypomina, że w ocenie potrzeb kapitałowych w oparciu o scenariusz podstawowy narodowy bank Grecji wprowadził już kilka dostosowań, których rezultatem był wzrost szacowanych potrzeb kapitałowych w porównaniu z potrzebami kapitałowymi oszacowanymi przez bank w jego własnym scenariuszu podstawowym. W związku z tym Komisja uważa, że podstawowe potrzeby kapitałowe oszacowane przez narodowy bank Grecji zakładają pewien poziom warunków skrajnych. W celu stwierdzenia rentowności banku Komisja nie wymaga, aby bank posiadał z góry kapitał wystarczający do pokrycia potrzeb kapitałowych oszacowanych w ramach scenariusza warunków skrajnych przez narodowy bank Grecji, ponieważ ten oszacowany poziom odzwierciedla wyższy poziom warunków skrajnych oraz ponieważ pozyskanie kapitału, do którego doszło w marcu 2014 r., pokazuje, że bank odzyskał dostęp do rynków kapitałowych.
- (285) Ponadto czynnikiem pozytywnym jest niedokonywanie przez bank dodatkowych inwestycji w papiery wartościowe o ratingu nieinwestycyjnym, co pomoże utrzymać jego pozycję kapitałową i poziom płynności.
- (286) Stwierdza się zatem, że bank podjął wystarczające środki w celu przywrócenia swojej długoterminowej rentowności.

7.6.3. Wkład własny i podział obciążenia

- (287) Jak stwierdzono w komunikacie w sprawie restrukturyzacji, banki i ich udziałowcy muszą w jak największym stopniu uczestniczyć w restrukturyzacji w celu ograniczenia pomocy do niezbędnego minimum. Banki powinny więc wykorzystywać własne środki do finansowania restrukturyzacji, np. poprzez sprzedaż aktywów, podczas gdy udziałowcy powinni w miarę możliwości absorbować straty banku.

7.6.3.1. Wkład własny banku: zbycie aktywów i cięcie kosztów

- (288) Bank zbył już niektóre małe spółki zagraniczne (Ukraina) i wyeliminował dźwignię finansową w odniesieniu do części swojego portfela w celu zwiększenia zarówno swojej adekwatności kapitałowej, jak i poziomu płynności. Przykładowo w latach 2009–2013 bank wyeliminował dźwignię finansową w odniesieniu do 1,9 mld EUR aktywów zagranicznych⁽¹⁰⁸⁾.
- (289) Plan restrukturyzacji przewiduje sprzedaż dalszych aktywów w Europie Południowo-Wschodniej, jak opisano w motywie 107. Biorąc pod uwagę już wdrożone procesy eliminacji dźwigni finansowej i zbywania aktywów oraz w następstwie realizacji tych zobowiązań, bank w sposób znaczący zmniejszy swój zasięg geograficzny w Europie Południowo-Wschodniej. Ograniczenie aktywów międzynarodowych banku zmniejszy również znacząco dodatkowe ryzyko dotyczące konieczności uzyskania pomocy w przyszłości. W związku z tym jest ono pomocne w zmniejszeniu kwoty pomocy do minimum.
- (290) Bank sprzedał swoją działalność ubezpieczeniową w 2007 r. Nie posiada zatem żadnej znaczącej działalności na tym rynku, którą mógłby sprzedać w celu pozyskania środków finansowych.
- (291) W celu ograniczenia swoich potrzeb kapitałowych bank nie będzie wykorzystywał kapitału, aby wspierać lub powiększać swoje zagraniczne spółki zależne, jak opisano w motywie 119. Ponadto zobowiązania podjęte przez Grecję przewidują, że bank nie będzie dokonywał kolejnych transakcji nabycia.
- (292) Bank zaangażował się również w zakrojony na szeroką skalę program redukcji kosztów, jak wskazano w sekcji 2.4.2. Jego koszty będą się w dalszym ciągu zmniejszały do 2017 r. Bank zmniejsza swoją siłę roboczą oraz redukuje wynagrodzenia. Grecja zobowiązała się również do ograniczenia wynagrodzenia kierownictwa banku, [...].

⁽¹⁰⁶⁾ Prognozy finansowe ujęte w planie restrukturyzacji różnią się od wyniku testu warunków skrajnych przeprowadzonego przez narodowy bank Grecji, ponieważ test nie był oparty na tym samym zestawie założeń, a narodowy bank Grecji wprowadził dodatkowe dostosowania.

⁽¹⁰⁷⁾ http://www.alpha.gr/files/deltia_typou/deltio_typou_170414EN.pdf

⁽¹⁰⁸⁾ Plan restrukturyzacji Alpha Bank, czerwiec 2014 r., s. 107.

7.6.3.2. Podział obciążenia między dotychczasowych akcjonariuszy i nowy kapitał pozyskany na rynku

- (293) Dotychczasowy akcjonariat banku został rozmyty w wyniku emisji praw poboru zakończonej w 2009 r.⁽¹⁰⁹⁾, a następnie w wyniku dokapitalizowania przez HFSF (środek B4) i pozyskania kapitału prywatnego w 2013 r. i w marcu 2014 r. Na przykład liczba akcji znajdujących się w posiadaniu akcjonariuszy banku, w tym inwestorzy, którzy dokonali zastrzyku kapitałowego w 2009 r., zmniejszyła się ze 100 % przed dokapitalizowaniem z wiosny 2013 r. do jedynie 4,9 % po tym dokapitalizowaniu. Ponadto od 2008 r. bank nie wypłacił żadnej dywidendy w gotówce. Oprócz tego podziału obciążenia między dotychczasowych akcjonariuszy, od momentu rozpoczęcia kryzysu w 2008 r. bank zgromadził znaczącą kwotę prywatnego kapitału, tj. 986 mln EUR w 2009 r., 550 mln EUR w 2013 r. oraz 1 200 mln EUR w 2014 r.

7.6.3.3. Podział obciążenia między właścicieli podporządkowanych papierów dłużnych

- (294) Właściciele podporządkowanych papierów dłużnych banku uczestniczyli w kosztach restrukturyzacji banku. Bank przeprowadził kilka procesów zarządzania zobowiązaniami w celu wygenerowania kapitału. Całkowita kwota wymiany zobowiązań wyniosła 828 mln EUR z zyskiem kapitałowym wynoszącym 436 mln EUR, jak opisano w motywie 114.
- (295) Nadal niespłacone instrumenty podlegają zakazowi wypłacania kuponów, o którym mowa w motywie 124. W związku z tym Komisja uważa, że zapewniono adekwatny podział obciążeń w odniesieniu do prywatnych inwestorów hybrydowych banku, tym samym spełniając wymogi określone w komunikacie w sprawie restrukturyzacji.

7.6.3.4. Wniosek dotyczący wkładu własnego i podziału obciążenia

- (296) W porównaniu z całkowitym dokapitalizowaniem otrzymanym od państwa poziom wkładu własnego i podziału obciążenia, w szczególności w formie sprzedaży aktywów i ograniczenia portfela kredytowego, jest dużo niższy niż poziom zwykle uznawany przez Komisję za wystarczający. Ograniczenie dotyczy jedynie działalności zagranicznej⁽¹¹⁰⁾, która stanowi niewielką część działalności banku⁽¹¹¹⁾, a restrukturyzacja nie przewiduje żadnego zmniejszenia rozmiarów portfeli kredytów i depozytów w Grecji. Biorąc jednak pod uwagę elementy opisane w sekcji 7.6.1 oraz w szczególności fakt, że Alpha Bank jest bankiem, który otrzymał najmniejszą pomoc spośród dużych greckich banków, i że pomoc, którą otrzymał, w pełni kwalifikuje się do wyłączenia określonego w pkt 14 komunikatu w sprawie przedłużenia z 2011 r., na podstawie którego Komisja może zaakceptować niższy wkład własny i podział obciążenia, można uznać, że plan restrukturyzacji przewiduje wystarczające środki dotyczące wkładu własnego i podziału obciążenia.

7.6.4. Środki mające na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji

- (297) W komunikacie w sprawie restrukturyzacji wymaga się, aby plan restrukturyzacji zawierał propozycje środków służących ograniczeniu zakłóceń konkurencji i zapewnieniu konkurencyjnego sektora bankowego. Co więcej, środki te powinny uwzględniać również kwestię pokusy nadużyć oraz zapewniać, aby pomoc państwa nie została wykorzystana do finansowania zachowań antykonkurencyjnych.
- (298) Zgodnie z pkt 31 komunikatu w sprawie restrukturyzacji przy ocenie kwoty pomocy i związanych z nią zakłóceń konkurencji Komisja musi uwzględnić zarówno bezwzględną i względną kwotę pomocy otrzymaną od państwa, jak i stopień podziału obciążeń i pozycję instytucji finansowej na rynku po restrukturyzacji. W tym względzie Komisja przypomina, że bank otrzymał od państwa wsparcie kapitałowe o wartości równej 12 % aktywów ważonych ryzykiem⁽¹¹²⁾. Dodatkowo bank otrzymał gwarancje zachowania płynności w wysokości 14 mld EUR na dzień 30 listopada 2011 r. oraz rządowe pożyczki obligacyjne w wysokości 1,6 mld EUR na dzień 30 września 2011 r., co stanowi łącznie 25 % bilansu banku na ten dzień. Ponadto bank otrzymał gwarantowane przez państwo awaryjne wsparcie płynnościowe. Środki mające na celu ograniczenie ewentualnych zakłóceń konkurencji są uzasadnione, w szczególności ze względu na tę dużą kwotę pomocy. Ponadto udział banku w rynku greckim jest znaczny i na dzień 31 grudnia 2012 r. wynosi 15 % rynku w zakresie kredytów i 13 % w zakresie depozytów. Nabycie Emporiki Bank oraz w dużo mniejszym stopniu trzech banków spółdzielczych i działalności Citibank w Grecji zwiększyło udziały banku w rynku. Po nabyciu Emporiki Bank udziały banku

⁽¹⁰⁹⁾ Zob. motyw 116.

⁽¹¹⁰⁾ Jak wskazano w zobowiązaniach (zob. załącznik rozdział II pkt 7), ograniczenie można osiągnąć dzięki zmniejszeniu bilansów zachowanych podmiotów zagranicznych lub dzięki sprzedaży podmiotów zagranicznych.

⁽¹¹¹⁾ Wielkość zaproponowanego środka dotyczącego wkładu własnego należy porównać z wielkością banku przed transakcjami nabycia Emporiki Bank, depozytów trzech banków spółdzielczych i Citibank Greece ze względów wyjaśnionych w sekcji 7.1.3.5.

⁽¹¹²⁾ Biorąc pod uwagę jedynie pomoc faktycznie wypłaconą, która jest najkorzystniejsza i w związku z tym powoduje największe zakłócenia konkurencji, kwota pomocy jest zmniejszona do 11 % aktywów ważonych ryzykiem banku.

w rynku w zakresie depozytów w Grecji wynosiły 21 % na dzień 30 czerwca 2013 r., podczas gdy jego udziały w rynku w zakresie kredytów hipotecznych, kredytów konsumenckich i kredytów korporacyjnych wynosiły odpowiednio 23 %, 20 % i 21 %⁽¹¹³⁾. W następstwie nabycia działalności Citibank w Grecji udział banku w rynku w zakresie depozytów wzrósł o mniej niż 1 %.

- (299) Komisja przypomina, że trudności banku wynikały głównie z zewnętrznych wstrząsów, takich jak grecki kryzys zadłużeniowy i przedłużająca się recesja, które zaburzały funkcjonowanie greckiej gospodarki od 2008 r., jak zauważono już w motywie 69 decyzji o wszczęciu postępowania w sprawie Alpha Bank. Konieczność uwzględnienia kwestii pokusy nadużyć jest ograniczona, ponieważ wydaje się, że bank nie podejmował nadmiernego ryzyka. Jak opisano w sekcji 7.6.1 niniejszej decyzji, skutki środków pomocy zakłócające konkurencję są mniejsze w świetle tych czynników, tym samym środki mające na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji są konieczne w mniejszym stopniu. Z tych względów Komisja może wyjątkowo przyjąć, że pomimo wysokiej kwoty pomocy i wysokiego udziału w rynku, plan restrukturyzacji nie przewiduje żadnego ograniczenia rozmiarów bilansu i kredytów w Grecji.
- (300) Komisja zauważa jednak, że dokapitalizowanie przez państwo umożliwiło bankowi kontynuację działalności bankowej na rynkach zagranicznych.
- (301) W tym kontekście Komisja zauważa, że oprócz wdrożonych już procesów eliminacji dźwigni finansowej i restrukturyzacji bank będzie kontynuował do dnia 30 czerwca 2018 r.⁽¹¹⁴⁾ procesy eliminacji dźwigni finansowej i restrukturyzacji w odniesieniu do swoich aktywów zagranicznych, oprócz zobowiązania do niewykorzystywania pomocy w celu finansowania rozwoju tych działalności. Pomoc nie zostanie zatem wykorzystana w celu zakłócenia konkurencji na tych rynkach zagranicznych.
- (302) Grecja zobowiązała się do zakazu nabywania, który zapewnia, że bank nie wykorzystywał otrzymanej pomocy państwa w celu nabycia nowych działalności. Zakaz ten przyczynia się do zapewnienia wykorzystywania pomocy wyłącznie w celu wspierania przywrócenia rentowności działalności bankowej w Grecji, a nie na przykład do celów rozwoju na rynkach zagranicznych.
- (303) Zobowiązanie zmniejszenia odsetek płaconych od greckich depozytów z niezwykle wysokiego poziomu zapewnia również niewykorzystywanie pomocy do finansowania nie zrównoważonych strategii gromadzenia depozytów, które zakłócają konkurencję na rynku greckim. Podobnie zobowiązanie dotyczące wdrożenia ścisłych wytycznych w zakresie wyceny nowych kredytów na podstawie odpowiedniej oceny ryzyka kredytowego zapobiegnie zakłóceniu przez bank konkurencji na rynku greckim poprzez nieodpowiednie strategie wyceny kredytów dla klientów.
- (304) Biorąc pod uwagę szczególną sytuację opisaną w sekcji 7.6.1 oraz środki przewidziane w planie restrukturyzacji, Komisja uznaje, że istnieją wystarczające zabezpieczenia mające na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji.

7.7. MONITOROWANIE

- (305) Zgodnie z sekcją 5 komunikatu w sprawie restrukturyzacji wymaga się sporządzania regularnych sprawozdań w celu umożliwienia Komisji weryfikacji, czy plan restrukturyzacji jest właściwie wdrażany. Zgodnie ze swoimi zobowiązaniami Grecja⁽¹¹⁵⁾ zapewni, aby do końca okresu restrukturyzacji, tj. do dnia 31 grudnia 2018 r., pełnomocnik ds. monitorowania, który został już mianowany przez bank i zatwierdzony przez Komisję, monitorował wykonanie zobowiązań podjętych przez Grecję w odniesieniu do restrukturyzacji działalności banku w Grecji i zagranicą, ładu korporacyjnego i działalności komercyjnej. Można zatem stwierdzić, że wdrażanie planu restrukturyzacji będzie właściwie monitorowane.

8. WNIOSEK

- (306) Stwierdza się, że środki pomocy B1, B2, B3 i B4 zostały wdrożone przez Grecję niezgodnie z prawem i z naruszeniem art. 108 ust. 3 Traktatu, ponieważ zostały one wdrożone przed ich formalnym zatwierdzeniem przez Komisję. Komisja stwierdza jednak, że plan restrukturyzacji łącznie ze zobowiązaniami zawartymi w załączniku zapewnia przywrócenie długoterminowej rentowności banku, jest wystarczający w odniesieniu do podziału obciążeń i wkładu własnego oraz jest stosowny i proporcjonalny, aby zrekompensować skutki zakłóceń konkurencji wywołane przez środki pomocy będące przedmiotem badania w niniejszej decyzji. Przedstawiony plan restrukturyzacji i zobowiązania spełniają kryteria określone w komunikacie w sprawie restrukturyzacji i w związku z tym środki pomocy można uznać za zgodne z rynkiem wewnętrznym,

⁽¹¹³⁾ Plan restrukturyzacji Alpha Bank, czerwiec 2014 r., s. 36.

⁽¹¹⁴⁾ Zob. załącznik rozdział II.

⁽¹¹⁵⁾ Zob. motyw 129.

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

1. Następujące środki wdrożone przez Grecję stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej:

- a) awaryjne wsparcie płynnościowe udzielone na rzecz Alpha Bank SA przez narodowy bank Grecji i objęte gwarancją Grecji (środek L2);
- b) drugie dokapitalizowanie pomostowe w wysokości 1 042 mln EUR udzielone na rzecz Alpha Bank SA przez grecki fundusz stabilności finansowej (Hellenic Financial Stability Fund, „HFSF”) w grudniu 2012 r. (środek B2);
- c) pisemne zobowiązanie w wysokości 1 629 mln udzielone na rzecz Alpha Bank SA przez HFSF w dniu 21 grudnia 2012 r. (środek B3);
- d) dokapitalizowanie w wysokości 4 021 mln EUR udzielone na rzecz Alpha Bank SA przez HFSF wiosną 2013 r. (środek B4).

2. Finansowanie przez HFSF łącznego niedopasowania poziomu płynności w wysokości 427 mln EUR w ramach przeniesienia wybranych aktywów i pasywów Banku Spółdzielczego Dodekanezu, Banku Spółdzielczego Ewii i Banku Spółdzielczego Macedonii Zachodniej do Alpha Bank SA w grudniu 2013 r. nie stanowi pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu.

3. W świetle planu restrukturyzacji dotyczącego Alpha Bank Group (Alpha Bank i wszystkich jego spółek zależnych i oddziałów) przedłożonego w dniu 12 czerwca 2014 r. oraz zobowiązań przedstawionych w tym dniu przez Grecję następujące środki pomocy państwa są zgodne z rynkiem wewnętrznym:

- a) zastrzyk kapitałowy w wysokości 940 mln EUR dokonany na rzecz Alpha Bank SA przez Grecję w maju 2009 r. w ramach środka dokapitalizowania (środek A);
- b) awaryjne wsparcie płynnościowe udzielone na rzecz Alpha Bank SA przez narodowy bank Grecji i objęte gwarancją Grecji od lipca 2011 r. w wysokości 23,6 mld EUR na dzień 31 grudnia 2012 r. (środek L2);
- c) pierwsze dokapitalizowanie pomostowe w wysokości 1 900 mln EUR udzielone na rzecz Alpha Bank SA przez HFSF w maju 2012 r. (środek B1);
- d) drugie dokapitalizowanie pomostowe w wysokości 1 042 mln EUR udzielone na rzecz Alpha Bank SA przez HFSF w grudniu 2012 r. (środek B2);
- e) pisemne zobowiązanie w wysokości 1 629 mln udzielone na rzecz Alpha Bank SA przez HFSF w dniu 21 grudnia 2012 r. (środek B3);
- f) dokapitalizowanie w wysokości 4 021 mln EUR udzielone na rzecz Alpha Bank SA przez HFSF w maju 2013 r. (środek B4).

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Greckiej.

Sporządzono w Brukseli dnia 9 lipca 2014 r.

W imieniu Komisji
Joaquín ALMUNIA
Wiceprzewodniczący

ZAŁĄCZNIK

ALPHA BANK – ZOBOWIĄZANIA REPUBLIKI GRECKIEJ

Republika Grecka zapewnia wdrożenie przez Alpha Bank („bank”) planu restrukturyzacji przedłożonego w czerwcu 2014 r. Plan restrukturyzacji jest oparty na założeniach makroekonomicznych przedstawionych przez Komisję Europejską („Komisja”) w dodatku I oraz na założeniach regulacyjnych.

Republika Grecka przedstawia niniejszym następujące zobowiązania („zobowiązania”), które stanowią integralną część planu restrukturyzacji. Zobowiązania obejmują zobowiązania dotyczące wdrażania planu restrukturyzacji („zobowiązania dotyczące restrukturyzacji”) oraz zobowiązania dotyczące ładu korporacyjnego i działalności komercyjnej.

Zobowiązania stają się skuteczne w dniu przyjęcia przez Komisję decyzji zatwierdzającej plan restrukturyzacji („decyzja”).

Okres restrukturyzacji kończy się w dniu 31 grudnia 2018 r. Zobowiązania mają zastosowanie przez cały okres restrukturyzacji, o ile poszczególne zobowiązania nie przewidują inaczej.

Treść zobowiązań interpretuje się w świetle decyzji w ogólnych ramach prawnych Unii i w odniesieniu do rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 ⁽¹⁾.

ROZDZIAŁ I. DEFINICJE

Do celów zobowiązań następujące terminy otrzymują następujące znaczenie:

- 1) **Bank:** Alpha Bank SA i wszystkie jego spółki zależne. Termin ten obejmuje zatem Alpha Bank Group w całości, ze wszystkimi greckimi i niegreckimi spółkami zależnymi i oddziałami, zarówno bankowymi, jak i niebankowymi.
- 2) **Oferta powodująca przyrost kapitału w sektorze bankowym:** oferta, której skutkiem jest wzrost regulacyjnego współczynnika kapitałowego banku, z uwzględnieniem wszystkich istotnych elementów, w szczególności zysku/straty zaksięgowanych w odniesieniu do transakcji oraz obniżenia aktywów ważonych ryzykiem wynikającego ze sprzedaży (w stosownych przypadkach skorygowanego z uwzględnieniem wzrostu aktywów ważonych ryzykiem wynikającego z pozostałych powiązań w zakresie finansowania).
- 3) **Zamknięcie:** data przeniesienia na nabywcę tytułu prawnego do podmiotów objętych zbyciem.
- 4) **Podmioty objęte zbyciem:** wszystkie przedsiębiorstwa i aktywa, które bank zobowiązuje się sprzedać.
- 5) **Data wejścia w życie:** data przyjęcia decyzji.
- 6) **Koniec okresu restrukturyzacji:** dzień 31 grudnia 2018 r.
- 7) **Aktywa zagraniczne i niegreckie:** aktywa związane z działalnością klientów poza terytorium Grecji, niezależnie od tego, gdzie aktywa są księgowane. Na przykład aktywa zaksięgowane w Luksemburgu, ale związane z działalnością klientów w Grecji nie są objęte zakresem stosowania tej definicji. Natomiast aktywa zaksięgowane w Luksemburgu lub w Grecji, ale związane z działalnością klientów w innych państwach Europy Południowo-Wschodniej są uznawane za aktywa zagraniczne i są objęte zakresem stosowania tej definicji.
- 8) **Spółki zagraniczne:** bankowe i niebankowe zagraniczne spółki zależne i oddziały banku.
- 9) **Zagraniczne spółki zależne:** wszystkie bankowe i niebankowe spółki zależne banku poza terytorium Grecji.
- 10) **Grecka działalność bankowa:** grecka bankowa działalność banku niezależnie od miejsca zaksięgowania aktywów.
- 11) **Grecka działalność niebankowa:** grecka niebankowa działalność banku niezależnie od miejsca zaksięgowania aktywów.
- 12) **Greckie spółki zależne:** wszystkie bankowe i niebankowe greckie spółki zależne banku.
- 13) **Pełnomocnik ds. monitorowania:** jedna lub więcej osób fizycznych lub prawnych, niezależnych od banku, zatwierdzonych przez Komisję i mianowanych przez bank; obowiązkiem pełnomocnika ds. monitorowania jest monitorowanie przestrzegania zobowiązań przez bank.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. L 83 z 27.3.1999, s. 1).

- 14) **Nabywca:** jedna lub więcej osób fizycznych lub prawnych nabywających całość lub część podmiotów objętych zbyciem.
- 15) **Sprzedaż:** sprzedaż 100 % udziałów, których właścicielem jest bank, o ile poszczególne zobowiązania nie przewidują inaczej.

Do celów zobowiązań terminy użyte w liczbie pojedynczej oznaczają także liczbę mnogą (i odwrotnie), chyba że zobowiązania przewidują inaczej.

ROZDZIAŁ II. ZOBOWIĄZANIA DOTYCZĄCE RESTRUKTURYZACJI

- 1) **Liczba oddziałów w Grecji:** liczba oddziałów w Grecji wynosi maksymalnie [...] na dzień 31 grudnia 2017 r.
- 2) **Liczba pracowników w Grecji:** liczba ekwiwalentów pełnego czasu pracy w Grecji (zarówno w przypadku działalności bankowej, jak i niebankowej w Grecji) wynosi maksymalnie [...] na dzień 31 grudnia 2017 r.
- 3) **Koszty całkowite w Grecji:** koszty całkowite w Grecji (w przypadku działalności bankowej i niebankowej w Grecji) wynoszą maksymalnie [...] mln EUR na dzień 31 grudnia 2017 r.
- 4) **Koszty depozytów w Grecji:** w celu przywrócenia rentowności banku przed utworzeniem rezerw na rynku greckim bank zmniejsza koszty finansowania poprzez zmniejszenie kosztów depozytów zgromadzonych w Grecji (w tym oszczędności, depozytów a vista, lokat terminowych i innych podobnych produktów oferowanych klientom, których koszty obciążają bank) [...].
- 5) **Wskaźnik netto kredytów do depozytów w Grecji:** w przypadku działalności bankowej w Grecji wskaźnik netto kredytów do depozytów wynosi maksymalnie 119 % na dzień 31 grudnia 2017 r. [...]
- 6) **Wsparcie dla zagranicznych spółek zależnych:** w odniesieniu do każdej zagranicznej spółki zależnej, kumulatywnie od daty wejścia w życie do dnia 30 czerwca 2018 r., bank nie dostarcza dodatkowego kapitału własnego ani kapitału podporządkowanego w kwocie przekraczającej (i) [...] % aktywów ważonych ryzykiem tej spółki zależnej na dzień 31 grudnia 2012 r.; lub (ii) [...] mln EUR. Jeżeli bank zamierza dokonać zastrzyku kapitału własnego lub długu podporządkowanego do zagranicznej spółki zależnej w kwocie przekraczającej określony próg, musi zwrócić się do władz greckich, aby przedstawiły one Komisji wniosek o przyjęcie decyzji zmieniającej plan restrukturyzacji.

[...]:

- a) [...];
- b) [...];
- c) [...];
- d) [...];
- e) [...];
- f) [...].

[...]

- 7) **Eliminacja dźwigni finansowej aktywów niegreckich do dnia 30 czerwca 2018 r.:** całkowita wielkość portfela aktywów zagranicznych zostaje zmniejszona do maksymalnej kwoty [...] mld EUR do dnia 30 czerwca 2018 r. (ograniczenie aktywów zagranicznych).

(7.1) [...].

(7.2) [...].

- 8) **Sprzedaż papierów wartościowych:** portfel papierów wartościowych notowanych na rynku regulowanym, zdefiniowany w poniższy sposób, zostanie zbyty do [...], natomiast portfel papierów wartościowych nienotowanych na rynku regulowanym zostanie zbyty do [...], portfel ten obejmuje wszystkie inwestycje kapitałowe przekraczające [...] mln EUR, a także obligacje podporządkowane i obligacje hybrydowe. Zobowiązanie to nie ma zastosowania do [...] akcji ([...] mln EUR). W przypadku spółek zależnych i powiązanych niezwiązanych z działalnością podstawową ([...]), jeżeli do [...] bank w aktywny sposób poszukiwał ewentualnych nabywców i nie ma możliwości przeprowadzenia transakcji neutralnej pod względem kapitałowym lub powodującej przyrost kapitału, wówczas termin zbycia tych udziałów kapitałowych przesuwają się do [...].

- 9) **Wielkość portfela niepublicznych instrumentów kapitałowych:** wielkość portfela niepublicznych instrumentów kapitałowych zostaje zmniejszona do [...] mln EUR do dnia 31 grudnia 2017 r.
- 10) W przypadku każdej sprzedaży Republika Grecka zobowiązuje się, że:
- a) nabywca jest niezależny od banku i niepowiązany z nim;
 - b) w celu nabycia podmiotów objętych zbyciem, nabywca nie jest finansowany bezpośrednio lub pośrednio przez bank. Powyższe zobowiązanie nie ma zastosowania do sprzedaży nieruchomości, w przypadku której bank może zapewnić finansowanie dla nabywcy, jeżeli to nowe udzielenie kredytu przeprowadza się zgodnie z ostrożnymi praktykami w zakresie udzielania kredytów. W celu zweryfikowania zgodności ze zobowiązaniem do eliminacji dźwigi finansowej w odniesieniu do aktywów niegreckich uwzględniane będzie każde nowe udzielenie kredytu wchodzące w zakres definicji aktywów niegreckich;
 - c) przez okres 5 lat od zamknięcia sprzedaży bank nie uzyskuje bezpośredniego lub pośredniego wpływu na całość lub część podmiotów objętych zbyciem bez uprzedniego zatwierdzenia przez Komisję.
- 11) **Polityka inwestycyjna:** do dnia 30 czerwca 2017 r. bank nie kupuje papierów wartościowych o niskim ratingu inwestycyjnym.
- Zobowiązanie to nie ma zastosowania do następujących papierów wartościowych (wyłączone papiery wartościowe):
- (i) [...];
 - (ii) [...];
 - (iii) [...];
 - (iv) [...];
 - (v) [...];
 - (vi) [...].
- 12) **Pułap wynagrodzeń:** do [...] bank nie wypłaci żadnemu pracownikowi ani członkowi kadry kierowniczej całkowitego wynagrodzenia rocznego (płaca, składka emerytalna, premia uznaniowa) przekraczającego [...]. W przypadku otrzymania zastrzyku kapitałowego od HFSF limit wynagrodzeń zostanie ponownie oceniony zgodnie z komunikatem bankowym z dnia 1 sierpnia 2013 r.

ROZDZIAŁ III. ZOBOWIĄZANIA DOTYCZĄCE ŁADU KORPORACYJNEGO I DZIAŁALNOŚCI KOMERCYJNEJ – PRZEDŁUŻENIE I ZMIANY

- 1) Bank kontynuuje wdrażanie zobowiązań dotyczących ładu korporacyjnego i działalności komercyjnej przedstawionych przez Republikę Grecką w dniu 20 listopada 2012 r., z późniejszymi zmianami określonymi w rozdziale III zobowiązań do dnia 30 czerwca 2018 r.
- 2) W przypadku gdy określone zobowiązanie nie ma zastosowania na poziomie banku, bank nie wykorzystuje spółek zależnych lub działalności nieobjętych tym zobowiązaniem w celu obejścia zobowiązania.

Sekcja A. Wprowadzenie efektywnej i odpowiedniej organizacji wewnętrznej

- 3) Bank, z wyłączeniem jego zagranicznych spółek zależnych, zawsze przestrzega wszystkich przepisów ustawy 3016/2002 o ładzie korporacyjnym i ustawy 2190/1920 o Sociétés Anonymes, a w szczególności przepisów związanych z funkcjami organów spółki, takich jak zgromadzenie akcjonariuszy i rada dyrektorów, w celu zapewnienia jasnego podziału obowiązków i przejrzystości. Kompetencje zgromadzenia akcjonariuszy ograniczają się do zadań walnego zgromadzenia zgodnie z prawem spółek, w szczególności w odniesieniu do praw związanych z uzyskiwaniem informacji. Szersze uprawnienia, które umożliwiałyby niewłaściwy wpływ na kierownictwo, zostają uchylone. Odpowiedzialność za bieżące zarządzanie operacyjne spoczywa wyraźnie na dyrektorach wykonawczych banku.
- 4) Bank, z wyłączeniem jego zagranicznych spółek zależnych, musi zawsze przestrzegać ram stosunków z HFSF.

- 5) W celu utrzymania na poziomie indywidualnym i grupowym skutecznej struktury organizacyjnej i odpowiedniego systemu kontroli wewnętrznej, w tym trzech głównych filarów, mianowicie funkcji audytu wewnętrznego, zarządzania ryzykiem i zgodności z przepisami bank przestrzega przepisów obowiązującego zarządzenia prezesa narodowego banku Grecji 2577/9.3.2006 oraz najlepszych międzynarodowych praktyk dotyczących ładu korporacyjnego.
- 6) Bank posiada efektywną strukturę organizacyjną zapewniającą pełną niezależność departamentu audytu wewnętrznego i departamentu zarządzania ryzykiem od sieci handlowych oraz ich bezpośrednią podległość radzie dyrektorów. Komitet audytu i komitet ryzyka utworzone w ramach rady dyrektorów oceniają wszelkie kwestie zgłoszone przez te departamenty. Odpowiednia karta audytu wewnętrznego i karta zarządzania ryzykiem określają role, zakresy obowiązków i zasoby tych departamentów. Karty te są zgodne z międzynarodowymi standardami i zapewniają pełną niezależność tych departamentów. Polityka kredytowa dostarcza wytycznych i instrukcji w odniesieniu do przyznawania kredytów, w tym wyceny kredytów i ich restrukturyzacji.
- 7) Bank ujawnia właściwym organom listę akcjonariuszy posiadających co najmniej 1 % akcji zwykłych.

Sekcja B. Praktyki handlowe i monitorowanie ryzyka

Zasady ogólne

- 8) W ramach polityki kredytowej określa się zasadę uczciwego traktowania wszystkich klientów w ramach niedyskryminacyjnych procedur, które są odrębne od procedur dotyczących ryzyka kredytowego i zdolności płatniczej. W ramach polityki kredytowej określa się progi, powyżej których udzielenie kredytu musi być zatwierdzone przez kadrę kierowniczą wyższego szczebla. Podobne progi określa się w odniesieniu do restrukturyzacji kredytów oraz postępowania w przypadku roszczeń i sporów. Polityka kredytowa określona jest centralnie w wybranych centrach procesu decyzyjnego na poziomie krajowym i przewiduje wyraźne mechanizmy zabezpieczające w celu zapewnienia spójnego wdrażania odnośnych instrukcji w ramach całej greckiej działalności bankowej.
- 9) W odniesieniu do całej greckiej działalności bankowej bank w pełni uwzględnia zasady polityki kredytowej w procesie działań dotyczących udzielania kredytu i jego refinansowania oraz w systemach wypłat.

Przepisy szczegółowe

- 10) Przepisy szczegółowe wymienione w rozdziale III pkt 11–18 zobowiązań mają zastosowanie do działalności bankowej w Grecji, o ile wyraźnie nie przewidziano inaczej.
- 11) Polityka kredytowa wymaga, aby wycena kredytów i hipotek była zgodna ze ścisłymi wytycznymi. Wytyczne te zawierają obowiązek ścisłego przestrzegania standardowych taryf polityki kredytowej w zakresie stawek stopy procentowej (przedziałów) w zależności od okresu zapadalności kredytu, oceny ryzyka kredytowego klienta, oczekiwanej możliwości odzyskania zabezpieczenia (w tym ram czasowych możliwej likwidacji), ogólnych relacji z bankiem (np. poziomu i stabilności depozytów, struktury opłat, sprzedaży krzyżowej) oraz kosztów finansowania banku. Generowane są określone kategorie aktywów stanowiących przedmiot kredytu (kredyty komercyjne, hipoteki, zabezpieczone/niezabezpieczone itd.), a ramy ich wyceny są dostosowane do odpowiednich taryf polityki kredytowej, które podlegają regularnej aktualizacji przez komitet kredytowy. Jakikolwiek wyjątek musi zostać należycie zatwierdzony przez komitet kredytowy lub, jeżeli zezwala na to polityka kredytowa, na niższym szczeblu hierarchicznym. Do transakcji dostosowanych do szczególnych potrzeb, takich jak kredyty konsorcjalne lub finansowanie projektów, odnoszą się te same zasady z należyтым uwzględnieniem faktu, że mogą one nie pasować do standardowych taryf polityki kredytowej. Przypadki naruszenia tej polityki cenowej zgłasza się pełnomocnikowi ds. monitorowania.
- 12) Departament zarządzania ryzykiem jest odpowiedzialny za ocenę ryzyka kredytowego i wycenę zabezpieczenia. Podczas oceny jakości kredytu departament zarządzania ryzykiem działa niezależnie, przedstawiając swoją pisemną opinię w celu zapewnienia stosowania kryteriów wykorzystanych w ocenie w sposób konsekwentny i spójny w czasie i wobec klientów oraz w odniesieniu do polityki kredytowej banku.
- 13) W odniesieniu do kredytów przyznawanych osobom fizycznym i osobom prawnym bank stosuje, w zakresie całej działalności bankowej w Grecji i w oparciu o najlepsze praktyki międzynarodowe, ścisłe pułapy indywidualne i łączne regulujące maksymalną kwotę kredytu, jaką można przyznać w stosunku do indywidualnego ryzyka kredytowego (jeżeli w ogóle jest to dozwolone w prawie greckim i prawie UE). Pułapy te uwzględniają okres zapadalności kredytów i jakość każdego zapewnionego zabezpieczenia/zastawu i są ustalane w oparciu o główne poziomy odniesienia, w tym kapitał.

- 14) Zabronione jest udzielanie kredytów⁽¹⁾ w celu umożliwienia kredytobiorcom nabycia akcji lub instrumentów hybrydowych banku i innych banków⁽²⁾, niezależnie od tego, kim są ci kredytobiorcy⁽³⁾. Przepis ten stosuje się i monitoruje się jego przestrzeganie na poziomie banku.
- 15) Wszystkie wnioski kredytowe złożone przez niepowiązanych kredytobiorców przekraczające [...] % aktywów ważonych ryzykiem banku] lub jakiegokolwiek kredyty ograniczające ekspozycję do jednej grupy (definiowanej jako grupa powiązanych kredytobiorców, którzy stanowią indywidualne ryzyko kredytowe) przekraczające [...] % aktywów ważonych ryzykiem banku] zgłasza się do pełnomocnika ds. monitorowania, który, jeżeli nie stwierdza, że warunki są określone na zasadach rynkowych lub jeżeli nie przedstawiono mu wystarczających informacji, może odroczyć przyznanie linii kredytowej lub kredytu o [...] dni roboczych. W wyjątkowych przypadkach okres ten może ulec skróceniu do [...] dni roboczych, pod warunkiem że pełnomocnikowi ds. monitorowania przedstawiono wystarczające informacje. Okres ten umożliwi pełnomocnikowi ds. monitorowania zgłoszenie sprawy do Komisji i HFSF zanim bank podejmie jakąkolwiek ostateczną decyzję.
- 16) Polityka kredytowa zawiera wyraźne instrukcje dotyczące restrukturyzacji kredytów. Jednoznacznie określa ona, które kredyty się kwalifikują i w jakich okolicznościach, oraz wskazuje warunki, które można zaproponować kwalifikującym się klientom. W odniesieniu do całej działalności bankowej w Grecji bank zapewnia, aby cała restrukturyzacja miała na celu zwiększenie przyszłego poziomu odzyskiwania należności przez bank, a tym samym ochronę interesów banku. Polityka dotycząca restrukturyzacji w żadnym razie nie zagrazi przyszłej rentowności banku. W tym celu departament zarządzania ryzykiem banku jest odpowiedzialny za stworzenie i wdrożenie odpowiednich mechanizmów sprawozdawczości w zakresie skuteczności restrukturyzacji, dokonywanie gruntownej analizy wewnętrznych lub zewnętrznych najlepszych praktyk, przedstawianie kwartalnych sprawozdań dotyczących swoich ustaleń komitetowi kredytowemu i komitetowi ryzyka rady dyrektorów, sugerowanie możliwych do wprowadzenia ulepszeń odpowiednich procesów i polityk oraz nadzorowanie ich wdrażania oraz przedstawianie komitetowi kredytowemu i komitetowi ryzyka rady dyrektorów oddzielnych sprawozdań.
- 17) W odniesieniu do całej działalności bankowej w Grecji bank przyjmuje politykę postępowania w sprawie roszczeń i sporów mającą na celu maksymalizację poziomu odzyskiwania należności i zapobieganie jakiegokolwiek dyskryminacji lub preferencyjnego traktowania w zarządzaniu sporami. Bank zapewni, aby podejmowane były wszelkie konieczne działania w celu maksymalizacji poziomu odzyskiwania należności na rzecz banku oraz ochrony jego długoterminowej pozycji finansowej. Jakiegokolwiek naruszenia we wdrażaniu tej polityki zgłasza się pełnomocnikowi ds. monitorowania.
- 18) Bank monitoruje ryzyko kredytowe poprzez właściwie rozwinięty system powiadomień i sprawozdań, który umożliwia departamentowi zarządzania ryzykiem: (i) identyfikowanie wczesnych sygnałów obniżenia jakości kredytu i zdarzeń niewykonania zobowiązania; (ii) ocenę możliwości odzyskania portfela kredytowego (obejmujących alternatywne źródła spłat, lecz nieograniczonych tylko do nich, takie jak dłużnicy solidarni i gwaranci, a także zabezpieczenie oddane w zastaw lub zabezpieczenie możliwe, ale nie oddane w zastaw); (iii) ocenę całkowitej ekspozycji banku na podstawie klientów indywidualnych lub na podstawie portfela; oraz (iv) w razie konieczności proponowanie radzie dyrektorów działań naprawczych i ulepszających. Pełnomocnikowi ds. monitorowania zapewnia się dostęp do tych informacji.

Przepisy mające zastosowanie do powiązanych kredytobiorców

- 19) Wszystkie przepisy mające zastosowanie do powiązanych kredytobiorców stosuje się na poziomie banku.
- 20) W ramach polityki kredytowej specjalną sekcję poświęca się zasadom zarządzającymi relacjami z powiązanymi kredytobiorcami. Kredytobiorcy powiązani obejmują pracowników, akcjonariuszy, dyrektorów, kierowników, a także ich współmałżonków, dzieci i rodzeństwo oraz wszelkie osoby prawne bezpośrednio lub pośrednio kontrolowane przez kluczowych pracowników (tj. pracowników zaangażowanych w proces decyzyjny polityki kredytowej) akcjonariuszy, dyrektorów, kierowników, a także ich współmałżonków, dzieci i rodzeństwo. W związku z tym za powiązanych kredytobiorców uznaje się również jakiegokolwiek instytucję publiczną lub organizację kontrolowaną przez rząd, jakiegokolwiek spółkę publiczną lub agencję rządową. W rozumieniu polityki kredytowej za powiązanych kredytobiorców uznaje się również partie polityczne. W szczególny sposób uwzględnia się decyzje w sprawie wszelkich restrukturyzacji kredytów lub odpisów aktualizujących ich wartość w odniesieniu do obecnych lub byłych pracowników, dyrektorów, akcjonariuszy, członków kadry kierowniczej i ich bliskich, jak również politykę realizowaną w odniesieniu do stosowności, wyceny, rejestracji zastawów i przejęcia zabezpieczenia pożyczki. Definicja powiązanych kredytobiorców została szczegółowiej ujęta w oddzielnym dokumencie.
- 21) Departament zarządzania ryzykiem jest odpowiedzialny za wskazanie wszystkich powiązanych grup kredytobiorców, którzy stanowią indywidualne ryzyko kredytowe w celu właściwego monitorowania koncentracji ryzyka kredytowego.

⁽¹⁾ Do celów tego zobowiązania termin „kredyty” jest interpretowany w szerokim znaczeniu, jako każdy rodzaj finansowania, np. instrument kredytowy, gwarancja itp.

⁽²⁾ Wyjaśnienie: wyrażenie „inne banki” odnosi się do jakiegokolwiek banku – instytucji finansowej na świecie.

⁽³⁾ Wyjaśnienie: zobowiązaniem tym objęci są wszyscy kredytobiorcy banku, w tym klienci bankowości prywatnej.

- 22) W odniesieniu do kredytów przyznawanych osobom fizycznym i osobom prawnym bank stosuje, w oparciu o najlepsze praktyki międzynarodowe, ściśle limity indywidualne i zbiorcze regulujące maksymalną kwotę kredytu, jaką można przyznać w stosunku do indywidualnego ryzyka kredytowego (jeżeli w ogóle jest to dozwolone w prawie greckim i prawie UE).
- 23) Bank monitoruje oddzielnie ekspozycję związaną z kredytobiorcami powiązanymi, w tym podmiotami sektora publicznego i partiami politycznymi. Produkcja nowych kredytów ⁽¹⁾ w odniesieniu do powiązanych kredytobiorców (roczny % stanu R-1 ⁽²⁾) nie może być wyższa niż nowa produkcja całkowitego portfela kredytowego w Grecji (roczny % stanu R-1). Zobowiązanie to wypełnia się oddzielnie dla każdego rodzaju powiązanych kredytobiorców (pracowników, akcjonariuszy, kierowników, jednostek publicznych, partii politycznych). Ocena kredytowa powiązanych kredytobiorców, jak również warunki ustalania cen oraz możliwe warianty oferowanej im restrukturyzacji nie powinny być korzystniejsze niż warunki oferowane podobnym, ale niepowiązanym kredytobiorcom, w celu zapewnienia równych warunków działania w greckiej gospodarce. Zobowiązanie to nie ma zastosowania do istniejących ogólnych programów na rzecz pracowników, które oferują im subsydiowane kredyty. Bank przedstawia comiesięczne sprawozdanie na temat zmian tej ekspozycji, wielkości nowej produkcji oraz ostatnich wniosków przekraczających [...] % aktywów ważonych ryzykiem banku, do których należy się odnieść na posiedzeniu komitetu kredytowego.
- 24) Kryteria kredytowe mające zastosowanie w przypadku pracowników/kierowników/akcjonariuszy nie mogą być mniej surowe niż kryteria mające zastosowanie do innych, niepowiązanych kredytobiorców. Jeżeli łączna ekspozycja związana z indywidualnym pracownikiem/kierownikiem/akcjonariuszem przekracza kwotę równą [...] stałego wynagrodzenia w przypadku kredytów zabezpieczonych oraz kwotę równą [...] stałego wynagrodzenia w przypadku kredytów niezabezpieczonych, ekspozycję niezwłocznie zgłasza się pełnomocnikowi ds. monitorowania, który może podjąć interwencję i odroczyć przyznanie linii kredytowej zgodnie z procedurą opisaną w rozdziale III pkt 25 zobowiązań.
- 25) Wszystkie wnioski kredytowe złożone przez powiązanych kredytobiorców przekraczające [...] % aktywów ważonych ryzykiem banku lub jakiegokolwiek kredyty ograniczające ekspozycję do jednej grupy (definiowanej jako grupa powiązanych kredytobiorców, którzy stanowią indywidualne ryzyko kredytowe) przekraczające [...] % aktywów ważonych ryzykiem banku zgłasza się do pełnomocnika ds. monitorowania, który, jeżeli nie stwierdza, że warunki są określone na zasadach rynkowych lub jeżeli nie przedstawiono mu wystarczających informacji, może odroczyć przyznanie linii kredytowej lub kredytu o [...] dni roboczych. W wyjątkowych przypadkach okres ten może ulec skróceniu do [...] dni roboczych, pod warunkiem że pełnomocnikowi ds. monitorowania przedstawiono wystarczające informacje. Okres ten umożliwi pełnomocnikowi ds. monitorowania zgłoszenie sprawy do Komisji i HFSF, zanim bank podejmie jakąkolwiek ostateczną decyzję.
- 26) Restrukturyzacja kredytów obejmująca kredytobiorców powiązanych jest zgodna z takimi samymi wymogami jak w przypadku niepowiązanych kredytobiorców. Ponadto w stosownych przypadkach ustanowione ramy i polityki dotyczące postępowania z aktywami o obniżonej jakości poddaje się ocenie i ulepszeniom. Oczekuje się jednak oddzielnego zgłaszania restrukturyzowanych kredytów powiązanych kredytobiorców, co najmniej w podziale na kategorie aktywów będących przedmiotem kredytu i rodzaj powiązanych kredytobiorców.

Sekcja C: Inne ograniczenia

- 27) **Dywidenda, kupon, odkupienie, zakaz wykupu i odkupienia:** jeżeli Komisja nie wyrazi zgody na wyłączenie, władze greckie podejmują następujące zobowiązania:
- a) bank nie wypłaca kuponów od hybrydowych instrumentów kapitałowych (ani żadnych innych instrumentów, w przypadku których płatności kuponowe są dyskrecjonalne) lub dywidend z tytułu instrumentów funduszy własnych i podporządkowanych instrumentów dłużnych, w przypadkach gdy nie jest to jego prawnym obowiązkiem. Bank nie uwalnia rezerw, aby nie dopuścić do znalezienia się w takiej sytuacji. W razie wątpliwości w kwestii tego, czy do celów niniejszego zobowiązania istnieje prawny obowiązek, bank przedkłada proponowany kupon lub proponowaną wypłatę dywidendy do zatwierdzenia Komisji;
 - b) bank nie odkupuje swoich własnych akcji ani nie korzysta z opcji kupna w odniesieniu do instrumentów funduszy własnych i podporządkowanych instrumentów dłużnych;
 - c) bank nie odkupuje hybrydowych instrumentów kapitałowych.

⁽¹⁾ Wyjaśnienie: udzielanie nowych kredytów uwzględnia również prolongatę kredytów i restrukturyzację istniejących kredytów.

⁽²⁾ Wyjaśnienie: „roczny % stanu R-1” odnosi się do nowej produkcji rozumianej jako odsetek stanu na koniec poprzedniego roku. Kwota aktywów ważonych ryzykiem odnosi się do wartości określonej na koniec roku.

- 28) **Zakaz nabywania:** Republika Grecka zobowiązuje się, że bank nie nabywa jakichkolwiek udziałów w jakimkolwiek przedsiębiorstwie, ani w formie aktywów, ani przekazania udziałów. Ten zakaz nabywania dotyczy zarówno przedsiębiorstwa, które ma formę prawną spółki, jak i pakietu aktywów, które składają się na przedsiębiorstwo ⁽¹⁾.
- a) **Wyłączenie wymagające uprzedniego zatwierdzenia przez Komisję:** niezależnie od wspomnianego zakazu, po uzyskaniu zatwierdzenia ze strony Komisji oraz w odpowiednich przypadkach na wniosek HFSF, bank może nabywać przedsiębiorstwa i podmioty, jeżeli w wyjątkowych okolicznościach jest to konieczne do przywrócenia stabilności finansowej lub do zapewnienia efektywnej konkurencji.
- b) **Wyłączenie niewymagające uprzedniego zatwierdzenia przez Komisję:** bank może nabywać udiały w przedsiębiorstwach pod warunkiem że:
- 1) cena zakupu zapłacona przez bank z tytułu jakiegokolwiek nabycia jest mniejsza niż [...] %] wielkości bilansu ⁽²⁾ banku na dzień wejścia w życie zobowiązań ⁽³⁾; oraz
 - 2) łączna cena zakupu zapłacona przez bank z tytułu wszystkich takich transakcji nabycia, poczynwszy od daty wejścia w życie zobowiązań do końca okresu restrukturyzacji, jest mniejsza niż [...] %] wielkości bilansu banku na dzień wejścia w życie zobowiązań.
- c) **Działalność nieobjęta zakazem nabywania:** zakaz nabywania nie obejmuje transakcji nabycia, które mają miejsce w ramach zwykłej działalności bankowej w zakresie zarządzania istniejącymi roszczeniami w odniesieniu do przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji, w tym konwersji istniejącego długu na instrumenty kapitałowe.
- 29) **Zakaz reklamy:** Republika Grecka zobowiązuje się, że bank nie publikuje reklam dotyczących wsparcia ze strony państwa oraz nie stosuje agresywnych strategii handlowych, które nie miałyby miejsca bez wsparcia ze strony Republiki Greckiej.

ROZDZIAŁ IV. PEŁNOMOCNIK DS. MONITOROWANIA

- 1) Republika Grecka zobowiązuje się, że bank zmienia i rozszerza do końca okresu restrukturyzacji mandat pełnomocnika ds. monitorowania zatwierdzonego przez Komisję i mianowanego przez bank w dniu 16 stycznia 2013 r. Bank rozszerza również zakres tego mandatu w celu uwzględnienia monitorowania (i) planu restrukturyzacji; i (ii) wszystkich zobowiązań określonych w niniejszym wykazie.
- 2) Cztery tygodnie po dacie wejścia w życie zobowiązań Republika Grecka przedkłada Komisji pełne warunki zmniejszonego mandatu wraz ze wszelkimi niezbędnymi przepisami umożliwiającymi pełnomocnikowi ds. monitorowania wykonywanie obowiązków zgodnie z tymi zobowiązaniami.
- 3) Dodatkowe przepisy dotyczące pełnomocnika ds. monitorowania określono w oddzielnym dokumencie.

Christina PAPAKONSTANTINOY
Sekretarz Generalny

⁽¹⁾ Wyjaśnienie: do celów tego zobowiązania podmioty oparte na kapitale własnym banku/kapitale wysokiego ryzyka są wyłączone z zakresu stosowania tego zobowiązania. W związku z tym bank musi zwracać się do Komisji z formalnym wnioskiem, który zawiera biznesplan dotyczący takiego podmiotu.

⁽²⁾ Wyjaśnienie: do celów niniejszego zobowiązania wielkość bilansu jest równa kwocie aktywów banku ogółem.

⁽³⁾ Wyjaśnienie: w przypadku zatwierdzenia przez Komisję zniesienia zakazu nabywania uzyskanego zgodnie z rozdziałem III pkt 28 lit. a) zobowiązań bilans banku na dzień wejścia w życie zobowiązań oblicza się z uwzględnieniem aktywów nabytych podmiotów lub nabytych aktywów na dzień nabycia.

Dodatek

Prognozy makroekonomiczne dotyczące greckiej działalności krajowej

% roczna stopa wzrostu (o ile nie wskazano inaczej)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Łączna stopa wzrostu w latach 2013–2017
Realny PKB	– 6,4	– 4,2	0,6	2,9	3,7	3,5	6,4
Wzrost nominalnej wartości kredytu w Grecji	– 6,4	– 4,2	0,6	2,9	3,7	3,5	6,4
Deflator PKB	– 0,8	– 1,1	– 0,4	0,4	1,1	1,3	1,3
Ceny nieruchomości	– 11,7	– 10	– 5	0	2	3,5	
Wartość nominalna dochodu do dyspozycji gospodarstwa domo- wego	– 8,8	– 9,5	– 0,3	– 0,4	2,6	3,6	– 4,5
Depozyty sektora prywatnego	– 7	1,3	1	3,4	5	5	16,6
Stopa bezrobocia (%)	24,2	27	26	24	21	18,6	
Stopa refinansowania EBC (%)	0,75	0,5	0,5	1	1,5	1,75	
Szczytowa produkcja kredytów zagrożonych			2 poł. 2014				
EURIBOR 3 miesiące (średnia, %)		0,24	0,43	0,75	1,25	1,80	
Dostęp do rynków kapitałowych – repos		TAK – bez pułapu					
Dostęp do rynków kapi- tałowych – zabezpieczo- ny/uprzywilejowany niezabezpieczony		TAK – do 500 mln EUR każdy	TAK – do 1 mld EUR każdy	TAK – bez pułapu			